

การปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนราธิวาส

ร้อยตำรวจโทอาทิตย์ เทียนศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**Political Indoctrination among Delinquents in Three Southern Border Province:
A Case Study of Natathiwat Province**

Pol.Lt. Arthit Teansiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

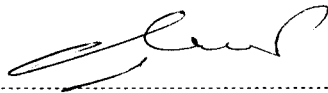
School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปลูกฝังความคิดทางการเมือง ของผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดนราธิวาส
ชื่อและนามสกุล ร้อยตำรวจโทอาทิตย์ เทียนศิริ
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

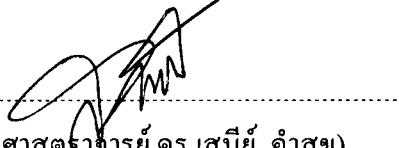
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์กุลชน ชนาพงศธร)

กรรมการ

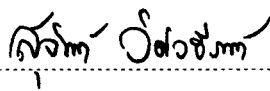
(รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จผลสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลที่ผู้วิจัยระลึกถึงคุณงามความดีของท่านเหล่านั้นอยู่เสมอ นับตั้งแต่รองศาสตราจารย์ วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน และ รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำหลายประการที่มีค่ายิ่งต่อการทำงานและกำลังใจต่อผู้เขียนตลอดมา รวมทั้งให้อิสระในการนำเสนอวิทยานิพนธ์อีกด้วย ผู้เขียนขอขอบพระคุณประธานกรรมการ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้อย่างสูงค่า แนะนำต่าง ๆ รวมทั้งข้อคิดชมของท่านนับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอยกความดีของวิทยานิพนธ์นี้ให้กับคุณพ่อสุเทพ คุณแม่ลิ่ว เทียนศิริ ผู้ให้กำเนิดทั้งสองท่าน และเพื่อน ๆ จากหน่วยงานอื่นตลอดจนครู อาจารย์ที่อบรมให้ความรู้แก่ผู้เขียนเป็นลำดับมา ที่จะลืมเสียมิได้คือเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พิทักษ์สันติ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอให้ทุกท่านที่กล่าวนามมาและอีกหลายท่านที่ผู้เขียนไม่สามารถกล่าวถึงทั้งหมดในที่นี้ได้ จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ พบกับความสำเร็จในชีวิตตลอดไป

อาทิตย์ เทียนศิริ

พฤศจิกายน 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ การปลูกฝังความคิดทางการเมือง ของผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดนราธิวาส

ผู้วิจัย ร้อยตำรวจโทอาทิตย์ เทียนศิริ ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เข็มไพรวัน (2) รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ (2) ขั้นตอนและสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส

วิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสารและใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประชากรคือ ผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ถูกควบคุมตัวตามพระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่ศูนย์พิทักษ์สันติ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า จำนวน 20 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาสมีปัจจัยสำคัญประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลคือภูมิลำเนาหรือสถานที่เกิด ปัจจัยทางสังคมคือศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และปัจจัยทางเศรษฐกิจคือความยากจนเป็นตัวนำในการชักชวนเข้าร่วมขบวนการ (2) ในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบมีหลักการสำคัญ 3 ขั้นตอนคือ 1) การสรรหาผู้เข้าร่วมขบวนการ 2) การปลูกฝังความคิดและการฝึกอบรมและ 3) การปฏิบัติการ ส่วนสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดคือ เรื่องความต้องการแบ่งแยกดินแดนปกครองตนเอง

คำสำคัญ การปลูกฝัง ความคิดทางการเมือง ผู้ก่อความไม่สงบ

Thesis title: Political Indoctrination among Delinquents in Three Southern Border Provinces:
A Case Study of Narathiwat Province

Researcher: Police First Lieutenant Arthit Teansiri **Degree:** Master of Political Science
(Politics and Government) **Thesis advisors:** (1) Wiwat Iampraiwan, Associate Professor;
(2) Dr. Senee Khumsuk, Associate Professor; **Academic year:** 2008

ABSTRACT

The objective of this research was to study: (1) factors related to the political indoctrination of delinquents in Narathiwat Province, including personal factors, social factors and economic factors; and (2) steps and substance of the political indoctrination of instigators of unrest in Narathiwat Province.

This was a qualitative research based on a review of the literature and data from in-depth interviews. The sample population consisted of 20 individuals who had been arrested for instigating unrest in the southern border area and were being held under the state of emergency law of 2005 at the Peacekeeping Center of the Royal Thai Police Frontline Operations Center. Data were analyzed using descriptive analysis.

The results showed that: (1) the major factors related to the political indoctrination of delinquents in Narathiwat Province were personal factors (hometown or place of birth), social factors (religion, culture, and traditions) and economic factors (poverty). These factors influenced the sample to join the political movement; (2) there were 3 principal steps in the political indoctrination of delinquents in Narathiwat Province including recruitment; ideological indoctrination and training operations; and the major substance of the indoctrination was self – rule separationist.

Keywords: Indoctrination, Political beliefs, Delinquents

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อจำกัดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
ลักษณะทางการเมืองการปกครองในจังหวัดชายแดนภาคใต้	25
นโยบายด้านความมั่นคงในการแก้ปัญหา	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	72
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	80
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	83
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
สรุปการวิจัย	103
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	119
ก แบบสอบถาม	120
ข พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก	
พระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	127
ค แผนภูมิสรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์	140
ประวัติผู้วิจัย	145

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรรายอำเภอและการแบ่งเขตการปกครองจังหวัด	64
ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	80
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	83

ญ

สารบัญญภาพ

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แผนภูมิแสดงสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2550	3
ตารางที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ตารางที่ 2.1 แผนบันไดเจ็ดขั้นเพื่อการแบ่งแยกดินแดน	54
ตารางที่ 2.2 แผนภูมิโครงสร้างการจัดองค์กรในการก่อความไม่สงบ	55
ตารางที่ 2.3 แผนที่ของการจัดตั้งอาณาเขตของรัฐปัตตานี ซึ่งแกนนำผู้ก่อความไม่สงบกำหนดขึ้น	56
ตารางที่ 2.4 แผนที่ตั้งและอาณาเขตจังหวัดนราธิวาส	61

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น คือ การเรียกรวมจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทยติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และพูดภาษามลายู มีขนบธรรมเนียมและประเพณีที่แตกต่าง ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาเรื้อรัง ที่มีมายาวนาน และได้ทวีความรุนแรงนับตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2547 (<http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9500000026456>) ได้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทั้ง การฆ่ารายวัน การวางระเบิด การวางเพลิงและการก่อเหตุก่อวินาศกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์การก่อความไม่สงบจนถึงสิ้นปี พ.ศ.2549 รวมทั้งสิ้น 6,214 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บประมาณ 5,378 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้เสียชีวิต 2,088 คนและบาดเจ็บ 3,290 คนและเมื่อเริ่มศักราชใหม่ปี พ.ศ.2550 เหตุการณ์ในเดือนมกราคม แม้จะลดลงเล็กน้อย แต่เหตุการณ์ยังนับว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงถึง 132 ครั้ง นับว่ายังสูงมากกว่าเหตุการณ์ในช่วงต้นปี พ.ศ.2547-2549 ซึ่งเหตุการณ์จะไม่สูงมากเท่านี้ แสดงให้เห็นพลังของการใช้ความรุนแรงที่น่าจะมีระดับสูงขึ้นในปี พ.ศ.2550 โดยเหตุการณ์ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 ยืนยันให้เห็นแนวโน้มดังกล่าว เพราะกระแสดความรุนแรงของเหตุการณ์ที่สูงมากถึง 210 ครั้ง ทุกรายก็ตี เมื่อรวมสถิติที่ตำรวจและพลเรือนทั่วไปถูกโจมตีอีกประมาณ 750 ครั้ง อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตำรวจเป็นเป้าหมายการถูกโจมตี เป็นลำดับที่สอง ลำดับต่อมาคือทหารและลูกจ้างของหน่วยงานราชการอื่น ๆ รวมทั้งกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้พยายามขยายผลการดำเนินงานของตน ทำทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง ความแตกแยกทางศาสนา วัฒนธรรม และความไม่ไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่รัฐ

สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อประเทศชาติหลายด้าน ดังนี้

1. ความมั่นคงของชาติ และความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้ว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เชื่อมโยงกับการก่อการร้าย ต้องยอมรับ

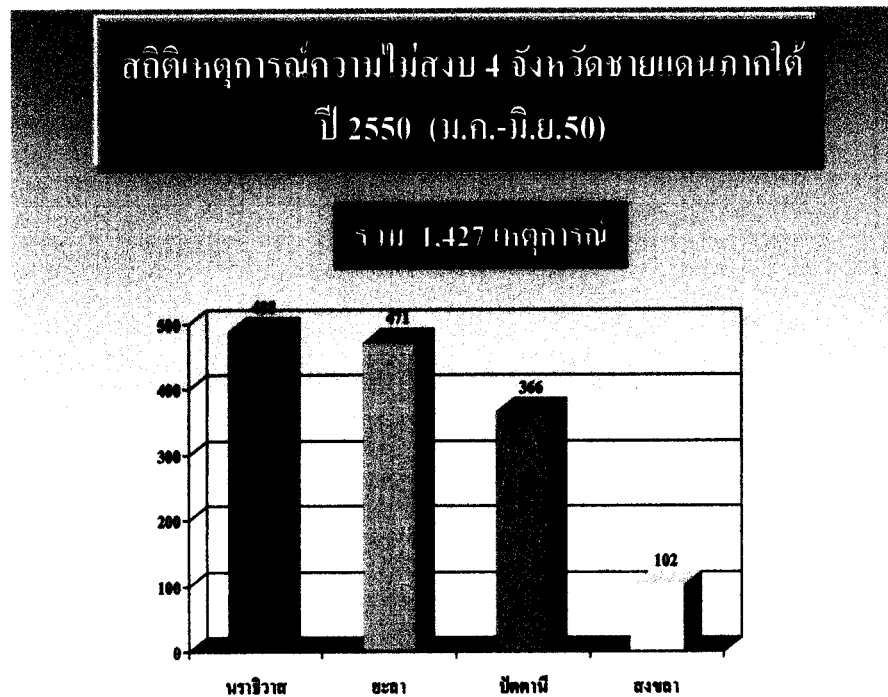
ว่าแนวความคิดในการแบ่งแยกดินแดนเพื่อจัดตั้งรัฐอิสระปกครองตนเองด้วยระบบสาธารณรัฐอิสลามนั้นมีอยู่จริงและมีมานานแล้ว เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยทำให้เกิดผลกระทบกับความมั่นคงของประเทศ รัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณทั้งด้านการเงิน และด้านกำลังคน ลงมาทำงานในพื้นที่เป็นจำนวนมาก รัฐบาลต้องประกาศใช้กฎอัยการศึก และตราพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาเพื่อเป็นกฎหมายที่จะใช้ในการรักษาความสงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลทำให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาของประเทศเพื่อนบ้าน

2. ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง จากเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ทั้งประชาชนระแวงรัฐ และรัฐระแวงประชาชน ซึ่งคราบไคที่บ้านเมืองนั้นตั้งอยู่ในความไม่ไว้วางใจกันในสังคมเดียวกัน ไม่มีความเชื่อถือกัน สังคมนั้นก็อยู่ด้วยความสันติสุขไม่ได้ ความสงบเรียบร้อยก็มีได้บังเกิดขึ้น

3. ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ของประชาชน จากเหตุการณ์ทำให้มีประชาชนผู้บริสุทธิ์ต้องเสียชีวิตลงมากมาย บ้านเรือนถูกเผา พืชผลทางเกษตรถูกทำลาย ก่อให้เกิดการทิ้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัย

4. ปรากฏการณ์นี้ได้แสดงให้เห็นถึง ประเด็นความขัดแย้งหลายด้านในสังคมที่ลึกซึ้งมาก รวมทั้งความแตกต่างและความขัดแย้งในด้านความคิดและอุดมการณ์

จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรจำนวน 690,001 คน (ที่มา:ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส ข้อมูล ณ มกราคม 2550) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 82 และศาสนาพุทธร้อยละ 17 นอกนั้นนับถือศาสนาอื่น ๆ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของเหตุการณ์ก่อความไม่สงบที่รุนแรง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 โดยเริ่มจากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2547 ได้เกิดเหตุปล้นอาวุธปืน และฆ่าเจ้าหน้าที่ทหาร ที่ค่ายกองพันพัฒนาที่ 4 บ้านปิเหล็ง อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ต่อจากนั้นมาก็มีเหตุการณ์อื่น ๆ เกิดขึ้นตามมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การฆ่ารายวัน การชุมนุมประท้วงที่ อำเภอตากใบ เป็นต้น จากสถิติข้อมูลของศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (ศปภ.ตร.สน.) ที่ได้แสดงข้อมูลการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ปี พ.ศ. 2550 จะเห็นว่า การก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาสสูงกว่า จังหวัดยะลา ปัตตานี และสงขลา

ภาพที่ 1.1 แผนภูมิแสดงสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี พ.ศ.2550

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (2550) “การฝึกอบรมหลักสูตรโจม”
(เอกสารฝึกอบรม)

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ดำเนินการมาโดยตลอด มีการออกนโยบายด้านความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนในเชิงรุกได้นำกลยุทธ์การศึกมาใช้ และในปี พ.ศ.2548 รัฐบาลได้ออก พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ได้จับกุมผู้เกี่ยวข้องกับก่อเหตุร้ายได้หลายพันคน มีการควบคุมเพื่อสอบสวนและอื่น ๆ คนเหล่านั้นได้ให้ข้อมูลสำคัญว่ามีการปลุกฝังความคิดทางการเมืองในการก่อความไม่สงบ

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดนราธิวาส สนใจจะศึกษาเกี่ยวกับการปลุกฝังความคิดทางการเมืองของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ว่ามีการปลุกฝังความคิดทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร เพราะการที่คนส่วนหนึ่งออกมาก่อเหตุรุนแรงได้อย่างต่อเนื่องนั้น ทำให้สามารถที่จะคาดการณ์ได้ว่ากลุ่มคนเหล่านั้นอาจได้รับการปลุกฝังหรืออบรม ซึ่งจากผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานภาครัฐที่มี

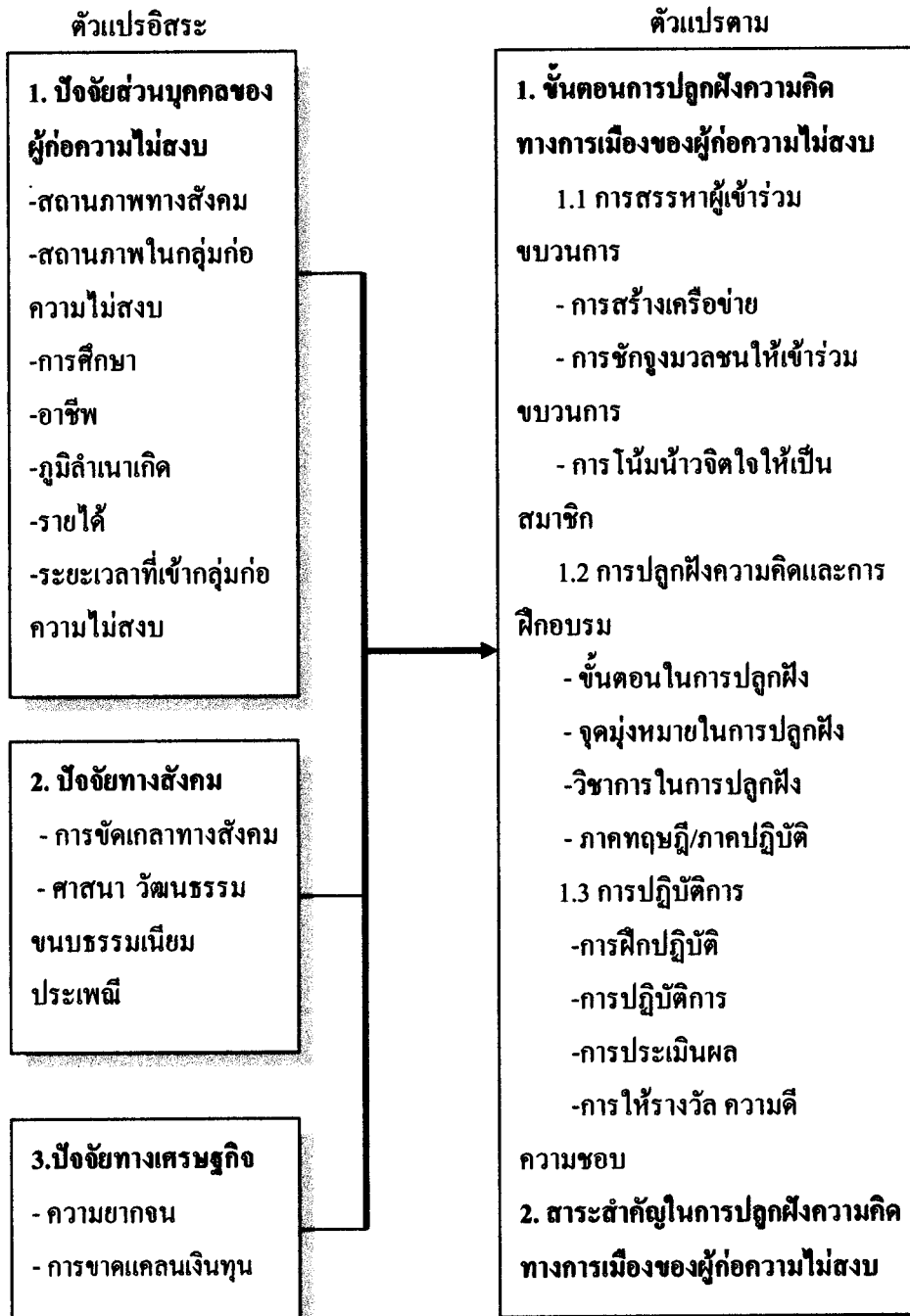
หน้าที่เกี่ยวข้องจะได้จัดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการบริหารได้อย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้เพราะในหลักของการบริหารนั้น จะต้องมีการวางแผน ฉะนั้นผลจากการวิเคราะห์การปลูกฝังความคิดทางการเมืองของกลุ่มก่อความไม่สงบ ว่าเป็นอย่างไรบ้างจะช่วยให้นำไปบริหาร 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องและตรงประเด็นของปัญหาส่งผลทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส คือปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ

2.2 เพื่อศึกษาการปลูกฝังความคิดทางการเมือง ของผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส ในประเด็นของขั้นตอนและสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมือง

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษา 2 ประเด็น คือ (1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังความคิดทางการเมือง (2) ศึกษาขั้นตอนการปลูกฝังความคิดทางการเมือง และสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

เป็นการศึกษาการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ ในจังหวัดนราธิวาส

4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส ที่ถูกควบคุมตัว ในช่วง เดือนตุลาคม พ.ศ.2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 จำนวน 198 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

4.4 ขอบเขตด้านตัวแปร

4.4.1 ตัวแปรอิสระ

1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ก่อความไม่สงบ

- สถานภาพทางสังคม
- สถานภาพในกลุ่มก่อความไม่สงบ
- การศึกษา
- อาชีพ
- ภูมิกำเนิด
- รายได้
- ระยะเวลาที่เข้ากลุ่มก่อความไม่สงบ

2) ปัจจัยทางสังคม

- การขัดเกลาทางสังคม
- ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

- ความยากจน
- การขาดแคลนเงินทุน

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ขั้นตอนการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ
 - (1) การสรรหาผู้เข้าร่วมขบวนการ
 - การสร้างเครือข่าย
 - การชักจูงมวลชนให้เข้าร่วมขบวนการ
 - การโน้มน้าวจิตใจให้เป็นสมาชิก
 - (2) การปลูกฝังความคิดและการฝึกอบรม
 - ขั้นตอนในการปลูกฝัง
 - จุดมุ่งหมายในการปลูกฝัง
 - วิชาการในการปลูกฝัง
 - ภาคทฤษฎี/ภาคปฏิบัติ
 - (3) การปฏิบัติการ
 - การฝึกปฏิบัติ
 - การปฏิบัติการ
 - การประเมินผล
 - การให้รางวัล ความดี ความชอบ
- 2) สาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ

4.5 ขอบเขตด้านเวลา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาช่วงระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 รวมระยะเวลา 5 เดือน

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

5.1 ด้านประชากร

เนื่องจากการวิจัยในเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงของประเทศไทย และมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของกฎหมาย และความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูล ในส่วนรายชื่อของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจึงขอปิดเป็นความลับ

5.2 ด้านเวลา

เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ได้เกิดขึ้นต่อเนื่องมา ยาวนาน ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะเก็บข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้นเกิดเหตุการณ์ได้ ดังนั้นจึงขอเก็บข้อมูลจากผู้ที่ถูกควบคุมตัวในช่วงเวลาระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2550

5.3 ด้านข้อมูล

ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะนำผลการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาเปิดเผยได้เนื่องจากมีข้อมูล บางส่วนที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของบุคคล

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การปลูกฝังความคิด หมายถึง ขั้นตอนการปลูกฝังที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดทาง สังคม การขัดเกลาอบรม การเรียนรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดไปในทางที่ต้องการของผู้ที่ ทำการปลูกฝังในสิ่งนั้นต่อผู้ที่ได้รับการปลูกฝังความคิด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความหมายโดยนัย เดียวกันและสอดคล้องกับ การอบรม การสั่งสอน การสร้างภาวะความศรัทธา การอบรมกล่อมเกลา หรือการกล่อมเกลาทางการเมือง

6.2 ความคิดทางการเมือง หมายถึง เป็นระบบความคิดทางการเมือง ที่มีลักษณะเป็น จินตนาการ หรืออุดมคติ ความคิดทางการเมืองเป็นผลจากประสบการณ์ การสังเกตความเป็นไปได้ ของสังคม อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัย และต้องเผยแพร่ออกมาความคิดนั้น ๆ ให้มวลชนรับรู้ และ ปฏิบัติตาม จึงมักมีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอุดมการณ์ทางการเมือง

6.3 ผู้ก่อความไม่สงบ หมายถึง กลุ่มผู้ก่อเหตุและผู้สนับสนุนในการก่อเหตุการณ์ความ ไม่สงบขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

6.4 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

6.5 จังหวัดนราธิวาส หมายถึง จังหวัดที่มีเขตปกครอง ได้แก่ อำเภอศรีสาคร อำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ อำเภอ เจาะไอร้อง อำเภอบาเจาะ อำเภอศรีสาคร อำเภอตากใบ อำเภอแว้ง อำเภอสุคิริน อำเภอสุโหงปาดี อำเภอสุโหงโก-ลก อำเภอจะแนะ อำเภอระแงะ อำเภอเมืองนราธิวาส และ อำเภอช้าง

6.6 การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถาวรในพฤติกรรม หรือทาง พฤติกรรมที่เกิดจากการมีประสบการณ์ และไม่ได้เกิดจากสภาพร่างกายชั่วคราวอันเนื่องจากการ เจ็บป่วย เหน็ดเหนื่อย หรือฤทธิ์ยา การเรียนรู้มีลักษณะเป็นกระบวนการซึ่งเริ่มตั้งแต่เกิดการ เปลี่ยนแปลงในด้านความรู้หรือการเข้าใจ และในที่สุดก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการ

ปฏิบัติหรือด้านการกระทำ เช่น การเรียนรู้จากการอ่านหนังสือ การเลียนแบบ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้จากคำบอกเล่า

6.7 **อุดมการณ์ทางการเมือง** หมายถึง ความเชื่อที่เกี่ยวกับการเมืองที่ถูกกำหนดขึ้นโดยสภาพสังคมนั้น เพื่อใช้ความเชื่อนั้นแสวงหาอำนาจหรือสิ่งที่ต้องการ

6.8 **ศาสนาอิสลาม** หมายถึง ข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการปฏิบัติและจริยธรรมซึ่งอัลเลาะห์ได้ประทานให้บรรดาศาสดาเป็นผู้นำมาเพื่อมาสั่งสอนและแนะนำแก่มวลมนุษยชาติเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

6.9 **ผู้นำศาสนา** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ได้แก่

6.9.1 **อิหม่าม** หมายถึง ผู้นำศาสนาประจำมัสยิด ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการทำพิธีละหมาดร่วมกัน

6.9.2 **คอเต็บ** หมายถึง ผู้แสดงธรรมประจำมัสยิด มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการแสดงธรรมแก่สัปบุรุษประจำมัสยิด

6.9.3 **บิหลัน** หมายถึง ผู้ประกาศเชิญชวน มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ในการประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจตามเวลา

6.10 **มัสยิด** หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการทางศาสนาของผู้นับถือศาสนาอิสลาม

6.11 **โรงเรียนตาศึกา** หมายถึง โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามของชั้นเด็กเล็ก

6.12 **โรงเรียนปอเนาะ** หมายถึง สถานที่ให้การศึกษาและอบรมเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม และวิชาอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ โดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียบใด ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ชาวมุสลิมมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติศาสนกิจประจำวัน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างชาวมุสลิมตามประเพณีและตามหลักของศาสนาอิสลาม

6.13 **โต๊ะครู** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนหนังสือเกี่ยวกับศาสนาในโรงเรียนปอเนาะ

6.14 **อุstadax** หมายถึง ครูสอนศาสนาที่เรียนจบมาจากต่างประเทศ

6.15 **แกนนำผู้ก่อความไม่สงบ** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สั่งการและควบคุมการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

6.16 **แนวร่วมผู้ก่อความไม่สงบ** หมายถึง ผู้ที่เข้าร่วมอยู่ในกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยมีหน้าที่ปฏิบัติการตามคำสั่งของแกนนำ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในทางรัฐศาสตร์คือ ได้ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ทางการเมือง ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ การกระทำ และค่านิยม ทำให้วิเคราะห์ได้ว่าเหตุผลใดจึงทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองเช่นนั้นขึ้น

7.2 สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการประยุกต์เป็นแนวทางแก้ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครราชสีมา

7.3 ใช้เป็นกรณีศึกษาที่อาจนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน รวมทั้งอาจนำไปพัฒนาเป็นแนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงทางการเมืองหรือความมั่นคงของชาติได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในภาคใต้ของไทย ดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวคิดการเรียนรู้
 - 1.2 การกล่อมเกลາทางการเมือง
 - 1.3 แนวคิดการใช้ความรุนแรง
 - 1.4 แนวคิดการโฆษณาชวนเชื่อ
 - 1.5 แนวคิดการปลูกฝังความคิดทางการเมือง
 - 1.6 แนวคิดกลุ่ม
2. ลักษณะทางการเมืองการปกครองในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 2.1 ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 2.2 ลักษณะทางศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 2.3 ขบวนการก่อการร้าย
 - 2.4 สงครามกองโจร (การรบนอกแบบ)
 - 2.5 การปลูกฝังแนวคิดของกลุ่มแบ่งแยกดินแดน
 - 2.6 สภาพทั่วไปของจังหวัดนราธิวาส
3. นโยบายด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดการเรียนรู้

1.1.1 ความหมาย

ศราวค์ โคว์ตระกูล (2548) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน

รีเบอร์ (Reeber, 1995 อ้างถึงใน พรทิพย์ สัมปิตตะวณิช 2549: 7-38) ได้ให้คำจำกัดความการเรียนรู้คือ กระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งความรู้และประสบการณ์ที่จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถาวรในพฤติกรรม หรือทางพฤติกรรมที่เกิดจากการมีประสบการณ์ และไม่ได้เกิดจากสภาพร่างกายชั่วคราว อันเนื่องจากการเจ็บป่วย เหน็ดเหนื่อย หรือฤทธิ์ยา การเรียนรู้มีลักษณะเป็นกระบวนการซึ่งเริ่มตั้งแต่เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้หรือการเข้าใจ และในที่สุดก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการปฏิบัติหรือด้านการกระทำ

1.1.2 รูปแบบของการเรียนรู้

การเรียนรู้ แบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ ที่สำคัญ คือ

1) การเรียนรู้ชนิดวางเงื่อนไข มีหลักการสำคัญว่า การนำเสนอสิ่งเร้าที่ถูกต้องวางเงื่อนไข สามารถทำให้สิ่งเร้าที่ถูกต้องวางเงื่อนไขแต่โดยลำพัง มีอิทธิพลทำให้เกิดการตอบสนองได้

2) การเรียนรู้ที่ใช้เงื่อนไขเป็นเครื่องมือ การเรียนรู้ชนิดนี้มีหลักการสำคัญคือ ใช้การตอบสนอง หรือพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นเครื่องมือ ในการทำให้เกิดแรงเสริมในการขบปัญหา

3) การเรียนรู้แบบการรับรู้ มีหลักการสำคัญคือ การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีการใช้แรงเสริมและอินทรีย์จะเรียนรู้ได้จากการคิดว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าใด และไม่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าอื่นใดและบางครั้งผู้เรียนจะเกิดการมองเห็นช่องทางในการขบปัญหาได้อย่างทันทีทันใด

4) การเรียนรู้ทางสังคม เน้นหลักการสำคัญที่การเรียนรู้ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น ผู้เป็นต้นแบบจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้แบบหลังนี้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับบุคคลตลอดเวลา และจะเกิดขึ้นเมื่อประสบปัญหา ประกอบด้วยสิ่งเร้าอย่างเดียวหรือหลายอย่าง เมื่อมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยตรง

หรือโดยผ่านการวางเงื่อนไขแบบโคกกีธ ถือได้ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้น ทั้งนี้พฤติกรรมการเรียนรู้หรือการตอบสนองต่อสิ่งเร้ายังอาจได้รับการเสริมแรงในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงตามที่ต้องการด้วยทั้งทางบวกและทางลบ นอกจากนี้การเรียนรู้ยังมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญา เพราะขณะที่เกิดการเรียนรู้ จะมีการเปลี่ยนแปลงทางการรับรู้เพื่อหาทางแก้ปัญหาซึ่งประกอบด้วยสิ่งเร้าที่ประสบอยู่ บางครั้งการเปลี่ยนแปลงการรับรู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการหยั่งเห็น ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้ในทันทีที่มี การเรียนรู้ว่าด้วยการรับรู้นี้จึงเป็นการแก้ปัญหาด้วยการคิด หรือการรู้จักใช้หลักเกณฑ์เพื่อหาหนทางไปสู่เป้าหมายต่าง ๆ ที่วางไว้อย่างประสบผลสำเร็จ

1.2 การกล่อมเกลาทางการเมือง (Political socialization)

1.2.1. ความหมาย

วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน (2546: 76) ได้กล่าวว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่สังคมทำการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง เพื่อมุ่งให้สมาชิกของสังคมได้เรียนรู้แบบแผนการดำรงชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมในสังคมนั้น ๆ

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ สายทิพย์ สุคติพันธ์ (2533) ให้คำจำกัดความว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งความโน้มเอียงทางการเมือง (Political orientation) ต่าง ๆ อันได้แก่ความรู้ (knowledge หรือ cognition) ความเชื่อ (beliefs) ทศนคติ และความรู้สึก (attitudes and Feeling) และ ค่านิยม (values) ที่เกี่ยวกับระบบการเมือง กระบวนการทางการเมือง อำนาจทางการเมืองและบทบาทต่าง ๆ ในระบบการเมือง กระบวนการทางการเมืองนี้อาจเป็นการผดุงรักษาและส่งทอด (maintain transmit) หรือ การแปลงรูป (transform) หรือการสร้าง (create) ความโน้มเอียงทางการเมืองเหล่านั้นก็ได้

อัลมอนด์และเพาเวลล์ (Almond and Powell 1966: 64) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองเป็นการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนในระบบการเมือง โดยเป็นกระบวนการสร้างและการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง การกล่อมเกลาทางการเมืองจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง หรือทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งของระบบการเมืองที่ได้รับจากประสบการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา จะช่วยรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองเดิมเอาไว้ หรือนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงไปจากวัฒนธรรมทางการเมืองเดิม หรือทำให้เกิดการก่อตั้งของวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ขึ้นมา ก็ได้

โคลแมน (Coleman, 1968 อ้างถึงใน วิชัย ภูโยธิน, 2525) ได้ให้ความหมายการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่ง เจตคติ และความรู้สึกต่อ

ระบบการเมือง และค่านิยมของคนในระบบการเมือง ทั้งนี้รวมถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ (Cognition) ความรู้สึก (Feeling) การมีความจงรักภักดีและความสำนึกผูกพันในฐานะเป็นพลเมือง (Sense of Civic Obligation) และความรู้สึกในความสามารถทางการเมือง (Sense of Political Competence) รู้ว่าตนเองมีบทบาททางการเมืองอย่างไร ในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกของสังคมการเมืองนั้น

แลงตัน ((Langton: 1969) ได้ให้ความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมืองว่า หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้แบบแผนพฤติกรรมและอุปนิสัย ในทางที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยผ่านทางสื่อกลางต่าง ๆ ของสังคม สื่อกลางเหล่านี้รวมถึง สิ่งแวดล้อมทั่ว ๆ ไป เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง โรงเรียน สมาคมผู้ใหญ่ และสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

1.2.2 รูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมือง

กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเกิดแบบแผนเชิงพฤติกรรมที่มีหรือแสดงออกต่อการเมืองของบุคคล อันมีส่วนสร้างบุคลิกภาพและวัฒนธรรมการเมือง อันเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดชีวิต ดังที่ได้กล่าวถึงไปข้างแล้วในแง่รูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมืองนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1) การกล่อมเกลาโดยตรง เป็นการกล่อมเกลาที่เห็นได้ชัด ซึ่งกระบวนการกล่อมเกลานี้จะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อเป็นการสื่อสารที่แสดงออกอย่างชัดเจน เป็นการอบรมกล่อมเกลาหรือถ่ายทอดให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหา ข่าวดสาร ค่านิยม (Content) เกี่ยวกับการเมืองโดยเฉพาะ เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของรัฐบาล รูปแบบการปกครองประเทศ ลัทธิทางการเมือง การสอนเรื่องหน้าที่ทางการเมืองของประชาชนให้แก่นักเรียนในโรงเรียน

2) การกล่อมเกลาโดยทางอ้อม เป็นวิธีการที่จะทำให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะเป็นไปในทางการเมือง ด้วยวิธีการเรียนรู้หรืออบรมกล่อมเกลาที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองโดยตรง กล่าวอีกนัยหนึ่งจะเป็นการกล่อมเกลาที่มาในรูปแบบที่แฝงอยู่ แต่ก็มีอิทธิพลหรือผลกระทบที่ทำให้เกิดการพัฒนาตัวตน หรือ ทักษะทางการเมือง (Political Self) ของบุคคลได้ การกล่อมเกลาทางการเมืองแบบนี้ อาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในวัยเด็ก ที่ได้รับทัศนคติจากความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เช่น จากพ่อแม่ จากพี่น้อง เป็นต้น

1.2.3 องค์กรหรือตัวแทนที่ทำหน้าที่กล่อมเกลาทางการเมือง

การกล่อมเกลาเป็นกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่มักจะเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็กเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมที่กว้างขวางขึ้น แหล่งสำคัญที่มีหน้าที่กล่อมเกลาได้แก่

1) *ครอบครัว* ในทุกสังคมการขัดเกลาขั้นปฐมภูมิจะเกิดขึ้นในครอบครัว เครือญาติ ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มเรียนรู้ถูกผิดตามความหมายของวัฒนธรรมนั้น รวมทั้งเรียนรู้ วัฒนธรรมบางประการที่เป็นแบบแผนในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมสำหรับวัยและเพศของคน การกล่อมเกลาทางการเมืองที่แจ้งชัดเกิดขึ้นน้อยมาก แต่แนวการวิเคราะห์ทางจิตวิทยาจะเน้นว่า ครอบครัวมีความสำคัญมาก เพราะหลายสิ่งหลายอย่างที่บุคคลได้เรียนรู้จากครอบครัวจะได้รับการ ถ่ายเทไปสู่บทบาททางการเมืองต่อไป เพราะการเรียนรู้ทางปฐมภูมิเป็นการเรียนรู้ที่สนิทสนม เป็น การเรียนรู้ที่ฝังรากลึกมากกว่าการเรียนรู้จากทุติยภูมิ ซึ่งเป็นกลุ่มที่บุคคลมีความสัมพันธ์ด้วยแต่ เฉพาะในบทบาทหนึ่งอีกทั้งขาดความต่อเนื่องไม่เป็นประจำด้วย ในการกล่อมเกลาทางการเมือง ถือ ว่าครอบครัวมีบทบาทที่สำคัญมากในการที่จะสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก จากการเรียนรู้จากวัยเด็ก จะส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองในวัยผู้ใหญ่ต่อไป โดยแต่ละครอบครัวจะมีการกล่อมเกลาทาง การเมืองที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม

2) *กลุ่มเพื่อน* เป็นกลุ่มคนที่มีฐานะเท่าเทียมกันและมีความสัมพันธ์ที่แนบ แน่นต่อกัน เป็นตัวแทนการกล่อมเกลาทางสังคมขั้นปฐมภูมิ ที่มีความสำคัญตั้งแต่วัยรุ่นขึ้นไปและ มีอิทธิพลตลอดชีวิต ในด้านการเมือง กลุ่มเพื่อนจะให้บทเรียนทางการเมืองขั้นต้นแก่บุคคล อีกทั้ง ยังสามารถเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะรับประสบการณ์ที่มีความเป็นการเมืองโดยเฉพาะได้ เช่นการ หล่อหลอมให้เขามีความรู้สึกว่าเขาเป็นคนจำพวกใด ชาติพันธุ์ใด นับถือศาสนาใด เป็นต้น

กลุ่มเพื่อนอาจมาจากกลุ่มคนที่อยู่ในสถาบันศึกษาเดียวกัน มาจากถิ่น กำเนิดเดียวกัน หรือประกอบอาชีพเดียวกัน ดังนั้น กลุ่ม มีลักษณะสำคัญแยกได้คือ มีการติดต่อ สัมพันธ์ซึ่งกันและกันของบุคคลในกลุ่ม โดยมีพื้นฐานความเป็นเพื่อนเป็นหลัก ต้องมีการพบปะกัน หรือสื่อสารกันทางใดทางหนึ่งอย่างต่อเนื่อง อาจมีเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของความสำเร็จไม่ ชัดเจนแต่กลุ่มอาจต้องมีกิจกรรมที่มีผลสำเร็จเป็นชิ้นงานเกิดขึ้น ได้ภายหลังเมื่อกลุ่มเพื่อนมี ความสัมพันธ์แน่นแฟ้นขึ้น ซึ่งในสังคมที่ทันสมัยกลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทในการกล่อมเกลาทาง การเมืองมากกว่าครอบครัว กลุ่มเพื่อนมีบทบาทในการเรียนรู้จากปรากฏการณ์ทางการเมืองโดยตรง เช่น การหล่อหลอมความคิดทางการเมือง การชักชวนเข้าร่วมขบวนการทางการเมือง เป็นต้น แต่ การกล่อมเกลาจากกลุ่มเพื่อนจะไม่ใช่ระบบ ไม่สม่ำเสมอ จะเป็นแค่ครั้งคราว ขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ทางการเมือง กลุ่มเพื่อนจึงเปรียบเสมือนเป็นตัวกลางระหว่างบุคคลกับ สถาบัน การเมืองและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ

3) *สถานศึกษา* เป็นสถาบันสังคมแห่งที่สองที่สมาชิกในสังคมจะได้รับการ กล่อมเกลาทางการเมืองต่อจากครอบครัว โรงเรียนเป็นแหล่งให้ผู้เรียนได้มีความเจริญงอกงามใน ด้านพุทธศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา สถาบันการศึกษา เป็นการกล่อมเกลาที่อยู่กึ่งกลางระหว่าง

ปฐมภูมิกับทุติยภูมิ สถาบันการศึกษาทำหน้าที่กล่อมเกลາทางการเมือง โดยการจำลองรูปแบบสังคมการเมือง โดยการตั้งสอนจากครูบาอาจารย์และบทเรียนต่าง ๆ และในทางอ้อม เช่น การเคารพกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น

4) *ชุมชน* การรวมกันเป็นชุมชนจะต้องรวมกันอย่างมีจิตสำนึก อย่างมีความเข้าใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติ และจะต้องขยายออกไปในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อคนจะได้ไม่เห็นแก่ตัว แต่เห็นแก่ส่วนรวมมากขึ้น การดำรงอยู่ของชุมชนมีคุณค่าต่อการดำรงอยู่ที่ชุมชนได้ยึดถือปฏิบัติมานาน รวมทั้งการเพิ่มเติมคุณค่าในการกล่อมเกลາทางการเมือง ถือว่าชุมชนมีบทบาทในด้านของการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของชุมชน หากว่าชุมชนนั้นมีแนวความคิดทางการเมืองเช่นไรก็จะส่งผลต่อการกล่อมเกลาสมาชิกต่อไป

5) *สื่อสารมวลชน* สื่อต่าง ๆ มีส่วนช่วยอย่างมากในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างการรับรู้รวมทั้งการส่งสารเพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมทั้งการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ทำให้สร้างความดึงดูดประทับใจแก่ผู้รับสาร ได้มากและมีอิทธิพลต่อโน้ตชนของผู้รับ รวมทั้งความเชื่อ ค่านิยมที่อยู่เบื้องหลัง สารสามารถสร้างการรับรู้ที่ชัดเจนต่อผู้รับ ยิ่งสื่อที่มีทั้งภาพและเสียง เสริมเติมด้วยสีสัน และความเร้าใจจากจังหวะท่วงทำนองยิ่งมีผลทำให้ผู้รับฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามและความรู้สึกร่วมได้เป็นอย่างดี สื่อจึงมีผลต่อการสร้างทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนที่ยังไม่มีวุฒิภาวะในการเลือกรับ หากพื้นฐานไม่เข้มแข็ง เพราะในการเสนอข่าวสารทางการเมืองนั้นบางครั้งมีการเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางเมืองตลอดจนเสนอแนะแนวทางและการประเมินค่าของข่าวที่เกิดขึ้นอีก แต่อย่างไรก็ตามในการรับวัฒนธรรมทางการเมืองจากสื่อมวลชน ก็ต้องอาศัยบทบาทจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสถาบันการศึกษา มาเป็นฐานสำคัญในการกล่อมเกลາทางการเมือง

6) *สถาบันศาสนา* ในแต่ละสังคมนั้นจะมีสถาบันศาสนาที่จะทำหน้าที่ในการสร้างความเชื่อและค่านิยมให้แก่คนในสังคม ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมของกลุ่มคนในสังคมนั้น

1.2.4 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลาทางการเมือง

(วิวัฒน์ เขียมไพรวัน: 80-81) สามารถจำแนก ได้ดังนี้

1) *การรับรู้* เกิดจากความรู้สึก เช่น ชอบ ไม่ชอบ ซึ่งการรับรู้เกิดขึ้นในตัวบุคคล อาจได้มาจากประสบการณ์

2) *ทัศนคติ* หมายถึง แนวโน้มหรือท่าทีของบุคคล/กลุ่มคน อันนำไปสู่การแสดงออกหรือการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล/กลุ่มคนนั้น

3) *ค่านิยม* หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดในเชิงการประเมินค่าของบุคคล/กลุ่มคนที่มีต่อเมืองหรือปรากฏการณ์ทางการเมือง ซึ่งค่านิยมเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจนกลายเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานในการตัดสินใจหรือแสดงออก

4) *ความเชื่อ* หมายถึง ความเข้าใจหรือความคิดของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีผลต่อการเมือง

5) *การเรียนรู้* หมายถึง กระบวนการในการได้รับมาซึ่งประสบการณ์ที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมา

6) *การจูงใจ* หมายถึง กระบวนการกระตุ้น เร่งเร้า ผลักดันให้บุคคลหรือกลุ่มคนแสดงพฤติกรรมทางการเมืองออกมา อาจเป็นการจูงใจภายใน คือ ความพึงพอใจของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น ๆ เอง ที่ได้รับในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการเมือง หรือการจูงใจภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจที่ได้รับจากผู้อื่น ในรูปของผลประโยชน์ สิทธิประโยชน์ตอบแทน

7) *ความต้องการ* หมายถึง แรงผลักดันหรือแรงขับ ที่ส่งผลให้บุคคลหรือกลุ่มคนแสดงพฤติกรรมการเมืองออกมา

8) *บุคลิกภาพ* คือ การแสดงพฤติกรรมทางการเมืองที่เกิดจากการรับรู้ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ การเรียนรู้ ที่สั่งสมมานาน ซึ่งแต่ละคนหรือกลุ่มคนจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน จนกลายเป็นบุคลิกประจำตัวไป

สรุปได้ว่า การกล่อมเกลາทางการเมือง เป็นการกล่อมเกลากลุ่มคนหรือบุคคลจากรุ่นหนึ่ง ไปสู่อีกรุ่นหนึ่งเพื่อให้แสดงพฤติกรรมทางการเมืองออกมา โดยมี ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถานศึกษา ชุมชน สื่อมวลชน ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลา การแสดงพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มคนอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับ การรับรู้ ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ การเรียนรู้ การจูงใจ และความต้องการ

1.3 แนวคิดการใช้ความรุนแรง

1.3.1 ความหมาย

เกรแฮม และ เกอร์ (Graham and Gurr อ้างถึงใน โชติ ถาวร 2543: 23) ได้นิยามความรุนแรงไว้ว่า หมายถึงพฤติกรรมที่มุ่งทำให้เกิดอันตรายทางกายภาพต่อผู้คนหรือทำให้ทรัพย์สินเสียหาย

การใช้ความรุนแรง เป็นการแสดงออกถึง พฤติกรรมการใช้อำนาจการควบคุมหรือบังคับขู่ขู่ผู้อื่นให้เกิดความกลัวซึ่งจะก่อให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำตามที่ผู้ใช้ความรุนแรงต้องการ โดยจะใช้วิธีการต่าง เช่น การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน และการทารุณกรรมทางด้านจิตใจ เป็นต้น

1.3.2 สาเหตุการใช้ความรุนแรง

- 1) เพื่อต่อสู้พิทักษ์สิทธิของผู้คนกลุ่มต่าง ๆ
- 2) เพื่อจัดระเบียบทางสังคมของตนเอง กรณีเช่นนี้จะเห็นได้จากการใช้ความรุนแรงเพื่อพิทักษ์สิทธิของชนชาติส่วนน้อยหรือชนส่วนน้อยในระเบียบทางสังคมที่อาจจะไม่ให้สิทธิในการปกครองตนเองแก่กลุ่มย่อย ๆ เหล่านี้หรือไม่ก็ให้สิทธิในการปกครองตนเองแบบที่พวกเขาเห็นว่ายังไม่เพียงพอ เป้าหมายของอุดมการณ์นี้มีได้เป็นไปเพื่อชี้ว่า เหตุใดคนกลุ่มต่าง ๆ ที่แตกต่างจากคนกลุ่มใหญ่จึงควรเป็นอิสระจากการครอบครองของคนอีกกลุ่มหนึ่ง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในกรณีนี้เห็นจะเป็นการต่อสู้ของชนกลุ่มน้อยในดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น กรณีชาวเคิร์ด (Kurds) ในอิหร่าน ชาวทมิฬในศรีลังกา ชาวเอริเทรียน (Eritrea's) ในเอธิโอเปีย หรือชาวมุสลิมในภาคใต้ของฟิลิปปินส์นั่นเอง ในกรณีหลังนี้จะเห็นได้ว่า ฝ่ายโมโร (ชาวมุสลิมทางตอนใต้ในฟิลิปปินส์) ได้พยายามต่อสู้เพื่อสิทธิในการปกครองตนเอง และเป็นอิสระจากการครอบงำของรัฐบาลกลางของฟิลิปปินส์มาโดยตลอด การอธิบายการใช้ความรุนแรงทางตรงของคนเหล่านี้มักจะทำให้ความสำคัญกับสิทธิในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเป็นพิเศษ
- 3) การใช้ความรุนแรงที่มีการจัดตั้งเพื่อเป้าหมายทางสังคมการเมือง เป็นความรุนแรงทางตรงที่อาจส่งผลทั้งทางกายภาพและทางจิตวิทยา เป็นความรุนแรงชนิดที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้กระทำและเจตนาในการใช้ความรุนแรงเป็นหลัก

1.3.3 รูปแบบของความรุนแรง มี 4 รูปแบบ คือ

- 1) ความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เป็นผล หรืออาจเป็นผลให้เกิดการทำร้ายร่างกาย จิตใจ และทางเพศ เป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี ทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว
- 2) ความรุนแรงต่อเด็ก หมายถึง การที่เด็กได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกครอบครัวจนเป็นเหตุให้เด็กได้รับอันตรายบาดเจ็บกระทบกระเทือนทางด้านร่างกาย จิตใจ ตลอดจนการถูกละเลย ไม่สนองตอบความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ และการอบรมเลี้ยงดู
- 3) ความรุนแรงต่อร่างกาย เป็นความรุนแรงที่ใช้กำลัง หรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็นอาวุธแล้วมีผลทำให้ผู้ถูกกระทำบาดเจ็บต่อร่างกาย เช่น การตบ ผลัก หยิก กัด ข่วน ปา ทูบ ดีเตะ ต่อย และร้ายแรงถึงขั้นใช้อาวุธจนนำไปสู่การฆาตกรรม ซึ่งระดับความรุนแรงจะแตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้เป็นเหยื่อเกิดอาการฟกช้ำดำเขียว บวมช้ำ แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก กระดูกหัก และเสียชีวิตได้

4) *ความรุนแรงต่อจิตใจ* หมายถึง การกระทำหรือละเว้นไม่กระทำ ทอดทิ้ง เพิกเฉย การทำร้ายจิตใจมีผลทำให้ผู้ถูกระทำได้รับความเสียใจ เสียสิทธิและเสรีภาพ เช่น พุดจาจถูก ค่ำทอ เขี้ยคคหยาม เป็นต้น

สรุปได้ว่าการใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งเพื่อไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ โดยการใช้ความรุนแรงจะมีวิธีการและรูปแบบที่แตกต่างกันไปแล้วแต่พื้นที่ และผู้ปฏิบัติ ผลจากความรุนแรงนั้นมีทั้งชนิดมองเห็นได้เด่นชัดและมองไม่เห็นทั้งทางกายและจิตใจ โดยเฉพาะผลในฐานะตัวทำลายการดำรงชีวิตในสภาพปกติของมนุษย์

1.4 แนวคิดการโฆษณาชวนเชื่อ

ท่ามกลางความขัดแย้งในสถานการณ์ปัจจุบันจะมีความรู้สึกว่าข่าวสารประเภทต่าง ๆ ได้แพร่กระจายในสังคมอย่างมากมาหลายหลาย บางครั้งก็จะสร้างความสับสน บางครั้งก็เป็นการปลุกระดมความคิดให้คล้อยตาม หรือจะเป็นการปล่อยข่าวลือเพื่อสร้างความเสียหายให้กับฝ่ายที่เป็นปรปักษ์ ด้วยการไหลเวียนของสารสนเทศต่าง ๆ ที่ถูกปล่อยเข้าสู่สังคมโดยผู้ส่งสารที่หวังผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นผลทางการเมือง ผลทางความมั่นคง ผลทางเศรษฐกิจ และ ผลทางสังคม เป็นต้น

1.4.1 ความหมาย

ปิยดา อินทรวรพัฒน์ (2547:7) ได้ให้นิยามศัพท์การโฆษณาชวนเชื่อ หมายถึง การโฆษณาเพื่อมุ่งประโยชน์ของตนเองฝ่ายเดียวของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งหมายโน้มน้าวความคิดและจิตใจผู้รับสารด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เกิดการสนับสนุนต่อการกระทำของตน และเกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อฝ่ายตรงข้าม โดยบางครั้งก็ได้อำพรางข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นระหว่างการเกิดเหตุสงครามสหรัฐอเมริกา-อิรักในครั้งนั้น

วิรัช ลภีรัตนกุล (2540) ได้กล่าวว่า การโฆษณาชวนเชื่อ หมายถึง รูปแบบของการติดต่อสื่อสารที่พยายามสร้างอิทธิพลเหนือความคิดเห็นและการกระทำของผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงในเนื้อหาของข่าวสารที่โฆษณา (Irrespective of the truth message) การโฆษณาชวนเชื่อมักถูกมองว่าเป็นการเผยแพร่ข่าวสารที่ขาดความสุจริตใจอาจมีการบิดเบือนความจริง (distortion) หลอกลวง (deceptive) และปิดบังอำพรางบางสิ่งบางอย่างไว้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้โฆษณาชวนเชื่อหรือเพื่อให้ได้ผลประโยชน์บางประการตามที่ตนได้คาดการณ์หรือคาดหมายไว้ล่วงหน้าแล้ว

สรุปได้ว่าการโฆษณาชวนเชื่อ หมายถึง ความพยายามที่จะเสนอความคิดเห็น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะชักจูงทัศนคติ และการกระทำของบุคคล และในความคิดเห็นของบุคคลโดยทั่วไป มักจะมีแนวโน้มที่จะคิดว่าการโฆษณาชวนเชื่อ นั้น เป็นการบิดเบือนความจริง

หลอกลวง และปิดบังอำพรางความจริงบางประการ การโฆษณาชวนเชื่อจึงมักถูกมองว่าเป็นการเผยแพร่ข่าวสารที่ขาดความสุจริตใจ เพราะไม่มีการระบุแหล่งที่มา

1.4.2 รูปแบบของการโฆษณาชวนเชื่อ

การโฆษณาชวนเชื่อสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1) รูปแบบการโฆษณาชวนเชื่อแบบเปิดเผย (White Propaganda) กล่าวคือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อที่มีการกำหนดหรือระบุผู้ที่จะต้องรับผิดชอบต่อข่าวที่เสนอเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ที่ได้รับข้อมูลนั้น

2) รูปแบบการโฆษณาชวนเชื่อแบบคลุมเครือ (Gray Propaganda) กล่าวคือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อที่ไม่มีการระบุถึงแหล่งข่าว หรือที่มาของข่าว จึงทำให้ผู้อ่านไม่สามารถที่จะทราบหรือรับรู้ได้ว่าข่าวนั้นมาจากที่ใด

3) รูปแบบการโฆษณาชวนเชื่อแบบปกปิด (Black Propaganda) กล่าวคือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อที่อ้างถึงแหล่งข่าวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แหล่งข่าวที่แท้จริง เช่น การปลอมแปลงข่าวสารให้เข้าใจผิด

การโฆษณาชวนเชื่อ นั้นจะมีหลักการที่สำคัญคือ ข่าวสารที่แพร่ออกไปนั้นอย่าให้ผู้รับข่าวเกิดความรู้สึกว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ สร้างความกลมกลืนและสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายคือมุ่งกระทำต่อบุคคลสำคัญ และพยายามอย่าให้ถูกจับได้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ เพราะจะไม่สามารถทำการโฆษณาชวนเชื่อต่อไปได้

นอกเหนือจากการโฆษณาชวนเชื่อที่ใช้ในการโน้มน้าวความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เป็นเป้าหมายแล้ว ในทางทหารจะมี “การต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อ” (Counter-Propaganda) โดยการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อจะเป็นการโฆษณาชวนเชื่อที่มุ่งกระทำเพื่อสับล้างการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม โดยการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อจะมีมาตรการที่สำคัญคือ การป้องกันการตอบโต้ และ การควบคุมข่าวลือ

สรุปได้ว่า การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นกระบวนการจงใจเพื่อที่จะพยายามสร้างอิทธิพลเหนือความคิดเห็นและการกระทำของผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงในเนื้อหาของข่าวสาร ขาดความสุจริตใจ มีการบิดเบือนความจริง การหลอกลวง และปิดบังอำพรางบางสิ่งบางอย่างไว้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้โฆษณา อาจเป็นการโฆษณาแบบเปิดเผย แบบคลุมเครือ หรือ แบบปกปิด

1.5 แนวคิดการปลูกฝังความคิดทางการเมือง

1.5.1 ความคิดทางการเมือง (Political Thought)

1) ความหมาย

ธนา นวลปลอด (2536: 6) ความคิดที่เกี่ยวกับรัฐ ที่มาของรัฐ จุดมุ่งหมายของรัฐ อำนาจอธิปไตย ผู้ปกครองรัฐ ตลอดจนรูปแบบการปกครองของรัฐ เป็นการวินิจฉัยคุณค่า คือ พยายามที่จะแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุด ความคิดทางการเมืองนั้นเกิดจากการสังเกตสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในสังคม ตลอดจนการวิเคราะห์ถึงธรรมชาติของมนุษย์ในสังคม เป็นการปรารถนาที่จะสร้างหลักเกณฑ์ และชี้ให้เห็นคุณค่าในหลักเกณฑ์ที่ตนสร้างขึ้น ความคิดทางการเมืองส่วนใหญ่มักได้รับอิทธิพลจากสภาพสังคมในขณะนั้น ๆ เนื่องจากนักคิดเป็นส่วนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ได้รับผลของสังคมในขณะนั้น

ชรินทร์ สันประเสริฐ (2546: 9) ได้กล่าวว่าแนวคิดทางการเมืองคือ การแสดงออกซึ่งความรู้สึคนึกคิดของมนุษย์ในปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น และภายใต้ความคิดทางการเมืองนี้อาจจะมีเรื่องของปรัชญาการเมือง ทฤษฎีการเมือง ลัทธิการเมือง ตลอดจนอุดมการณ์ทางการเมืองแฝงอยู่ด้วย

ยูจีน เจ มีฮัน (Eugene J. Meehan 1967 อ้างถึงใน สมศักดิ์ เนียมเล็ก 2544: 9) มีความเห็นว่า “ความคิดทางการเมืองเป็นเรื่องของความคิดเห็นเชิงประเมินค่าทางการเมือง ซึ่งบางครั้งก็ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองที่เป็นจริง หรืออาจเป็นความคิดเห็นที่ยากแก่การทำให้เป็นจริงก็ได้ แม้ว่าการศึกษาความคิดทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับหนึ่งก็ตาม

สมบัติ จันทรวงศ์ (2523 อ้างถึงใน สมศักดิ์ เนียมเล็ก 2544: 10) ให้ความหมายไว้ว่า “ความคิดทางการเมืองเป็นระบบความคิดที่สะท้อนความคิดทางการเมือง หรือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุน หรือ โจมตีสถาบันใดสถาบันหนึ่ง บางครั้งอาจมีลักษณะจินตนาการ หรือ อุดมคติ และสนใจในการวินิจฉัยเชิงคุณค่า ความคิดทางการเมืองไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ ตัดขาดจากสังคม แต่จะเป็นผลที่ได้รับจากประสบการณ์ และการสังเกตการณ์ความเป็นไปของสังคม อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลสมัย และต้องการเผยแพร่ความคิดนั้น ๆ ให้มวลชนรับรู้และปฏิบัติตาม จึงมักมีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอุดมการณ์ทางการเมือง

สรุปได้ว่า ความคิดทางการเมือง หมายถึงความคิดเกี่ยวกับการเมืองที่แสดงออกตามความรู้สึคนึกคิด ซึ่งอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองที่เป็นจริง ซึ่งการคิดหรือการ

แสดงออกนี้อาจจะมีเรื่องของปรัชญาการเมือง ทฤษฎีการเมือง ลัทธิการเมือง ตลอดจนอุดมการณ์ทางการเมืองแฝงอยู่ด้วย

2) ลักษณะสำคัญของความคิดทางการเมือง

(1) ความคิดทางการเมืองจะให้ความสนใจในเรื่องของการวินิจฉัยคุณค่าเกี่ยวกับสิ่งที่ควรจะเป็น เช่น จุดมุ่งหมายของรัฐ คุณธรรมของผู้ปกครองคืออะไร เป็นต้น

(2) ความคิดทางการเมืองจะถูกกำหนดโดยสภาพของสังคมในขณะนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นมาลอย ๆ

(3) ความคิดทางการเมืองเกิดจากรากฐานของนักคิดที่ได้รับประโยชน์โดยตรง หรือจากการสังเกตสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ และจากการสังเกตวิเคราะห์ธรรมชาติของมนุษย์ในสังคม

3) องค์ประกอบของการสร้างความคิดทางการเมือง

(1) ความรู้และประสบการณ์ทางการเมือง เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ของระบบการเมือง ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ บรรทัดฐานทางการเมือง องค์การทางการเมือง ซึ่งจากความรู้และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกนำไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นต่อไป

(2) การกระทำระหว่างกันทางสังคม หมายถึง การสร้างความคิดทางการเมืองระหว่างกลุ่มคนที่ใกล้ชิดกัน โดยใช้กระบวนการถ่ายทอด อบรม หรือสั่งสอนให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง

(3) ภาษา ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิดทางการเมือง ซึ่งอาจจะเป็นภาษาของสังคม ภาษาศัพท์เฉพาะ หรือ ศัพท์ทางการเมือง

สรุป ความคิดทางการเมือง เป็นความคิดที่ไม่อาจตัดขาดจากสังคม อิทธิพลจากสังคมส่งผลต่อความคิดของนักคิดทางการเมือง นอกจากนี้สิ่งที่มีผลต่อความคิดได้แก่ ภูมิหลัง ประสบการณ์ การศึกษา นิสัย และสิ่งแวดล้อม จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแนวคิดทางการเมืองขึ้นมา

1.5.2 การปลูกฝังความคิดทางการเมือง

การปลูกฝังความคิดเป็นกระบวนการปลูกฝัง ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดทางสังคม การขัดเกลาอบรม การเรียนรู้ กล่าวคือ บุคคลจะซึมซับเอาค่านิยม ทักษะคติ ความเชื่อ ตลอดจนรูปแบบต่าง ๆ ของพฤติกรรมในสังคมมาเป็นของตนจากตัวแทนต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน ซึ่งกระบวนการในการสร้างความคิดของกลุ่มหรือสังคมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลและวิธีการถ่ายทอดทางสังคม สามารถทำได้

โดยตรง คือ การอบรม สั่งสอน ชี้แจง ทำโทษ และให้รางวัล ตลอดจนการเสริมแรงต่าง ๆ หรือถ่ายทอด ทางอ้อมโดยการเป็นแบบอย่างให้บุคคลได้เลียนแบบ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าบุคคลทั้งหลายในสังคมไม่ว่าจะเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือไม่ จะสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดหรือปลูกฝังค่าความคิดทางการเมืองให้ได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ พี่น้อง ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เพื่อน เพื่อนบ้าน สื่อมวลชน บุคคลอื่น ๆ ในสังคม เพียงแต่ผู้ที่ใกล้ชิดและมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปลูกฝังความคิดทางการเมืองคือ พ่อแม่ ครู จะมีอิทธิพลต่อความคิดสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ จึงปลูกฝังหรือถ่ายทอดความคิดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะจากความใกล้ชิดทำให้เกิดความเคารพ เชื่อฟัง และมีความศรัทธาเป็นพื้นฐานและการจะเกิดพฤติกรรมในด้านความคิดที่ดีโดย บลูม (Bloom, 1972 อ้างถึงใน มลินทรา ยินดีสุข 2547: 57) ได้แบ่งลำดับขั้นตอนไว้ 5 ระดับ คือ

1) **ขั้นการรับรู้**

การที่จะเกิดการปลูกฝังความคิดใด ๆ ได้ จะต้องมีโอกาสได้รับรู้และใส่ใจในสิ่งนั้น ๆ ก่อน ดังนั้นถ้าเราต้องการปลูกฝังความคิด ให้แก่บุคคลอื่น จะต้องพยายามจัดตั้งไว้หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้เกิดการรับรู้ และความสนใจในความคิดนั้น ๆ

2) **ขั้นการตอบสนอง**

ในการที่ได้รับรู้และเกิดความสนใจในสิ่งนั้นแล้ว แต่ไม่มีโอกาสได้ตอบสนองต่อสิ่งนั้น ความสนใจนั้นก็จะไม่ได้รับการตอบสนองไปจนถึงระดับการปลูกฝัง ดังนั้นในการปลูกฝังจึงจำเป็นต้องพยายามให้มีโอกาสตอบสนองต่อสิ่งนั้น และเกิดความรู้สึกพอใจซึ่งจะช่วยให้ปลูกฝังความคิดได้ดียิ่งขึ้น

3) **ขั้นการเห็นคุณค่า**

เมื่อมีการตอบสนองต่อสิ่งใดแล้วได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ ก็จะเริ่มเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ดังนั้นถ้าเราสามารถจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับบุคคลนั้น ได้รับประโยชน์จากการปลูกฝังความคิดนั้น ก็จะช่วยให้บุคคลนั้นเห็นคุณค่าของความคิดนั้น และเต็มใจที่จะปฏิบัติตามเช่นนั้นต่อไป

4) **ขั้นการจัดระบบ**

การที่เห็นคุณค่าของความคิดแล้วจะสามารถพัฒนาขึ้นไปเป็นลักษณะนิสัยได้ จะมีการนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้ประโยชน์ การจัดระเบียบหรือระบบในการปฏิบัติตนตามการปลูกฝังนั้น ในวิธีการดำเนินชีวิตของตน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ก้าวไปสู่ขั้นสูงสุดของการปลูกฝังความคิด

5) *ขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย*

เป็นขั้นที่จะทำให้ความคิดที่ผู้ได้รับการปลูกฝังนั้น นำไปยึดถือและนำไปปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

จากแนวทางการปลูกฝังความคิดนี้ สรุปได้ว่า พ่อแม่ที่สร้างประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ครูที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีส่วนสำคัญที่จะสร้างหลักการพื้นฐานทางความคิด อันเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต เพราะการสั่งสอนไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการฝึกฝน อบรม

ความคิดทางการเมือง เกิดจากการเรียนรู้มาตั้งแต่ครอบครัว พ่อแม่เป็นบุคคลแรกที่จะปลูกฝังความคิดทางการเมืองให้ เพราะมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่มากที่สุด รองลงมาคือครู เพราะจะมีความเชื่อฟังครูมากกว่าพ่อแม่ และในการถ่ายทอดหรือการปลูกฝังจะต้องตรงกัน ความคิดนั้นก็จะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แต่ถ้าปลูกฝังความคิดทางการเมืองต่างกัน ความคิดก็จะไปในทางที่ไม่ตรงกัน จะส่งผลเสียกับความคิดนั้น เพราะจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลให้แสดงไปในทางใดทางหนึ่ง รวมทั้งเป็นเครื่องชี้แนวทางและลักษณะความประพฤติของคนในสังคมด้วย ดังนั้นการปลูกฝังจะต้องสอดคล้องกันเพราะการปลูกฝังจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องอย่างช้า ๆ ค่อยเป็นค่อยไป

1.6 แนวคิดกลุ่ม

1.6.1 ความหมาย

เสนีย์ คำสุข (2546: 278) ได้ให้ความหมายของกลุ่ม หมายถึง การรวมกันของคนเพื่อร่วมทำกิจกรรมบางอย่างให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

อุทัย หิรัญโศ (อ้างถึงใน เสนีย์ คำสุข 2546: 277) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกลุ่มที่รวมกันขึ้น โดยอาศัยผลประโยชน์บางประการ ซึ่งมีกลุ่มคนที่มารวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อแลกเปลี่ยนและใช้ความรู้ร่วมกัน หรือเพื่อทำงานร่วมกันในด้านใดด้านหนึ่ง ตามความเชี่ยวชาญ ความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์ ในแขนงต่าง ๆ ของความรู้

1.6.2 ลักษณะของกลุ่ม มีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นการรวมตัวตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- 2) เป็นความสัมพันธ์แนวนอน อย่างมีแบบแผน และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
- 3) มีผลประโยชน์หรืออุดมการณ์ร่วม เป็นตัวเชื่อมยึดให้อยู่รวมกลุ่ม ถ้าไม่ได้รับประโยชน์กลุ่มก็แยกสลายไป ส่งผลซึ่งกันและกัน

4) เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ มีข้อบังคับ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก มีการบริหารจัดการ

5) ต้องคิดว่าตนเองเป็นสมาชิกกลุ่ม และสมาชิกอื่นในกลุ่มก็ยอมรับเช่นกัน
สรุปได้ว่า ทฤษฎีกลุ่มเป็นการรวมตัวของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่มีอุดมการณ์ร่วมกัน เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นกลุ่มเพื่อผลประโยชน์หรือ กลุ่มเพื่อต่อต้าน เป็นต้น โดยแต่ละกลุ่มก็จะมีกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนภายในกลุ่มเพื่อความชัดเจนในการบริหารจัดการ

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดทำให้ผู้วิจัยสามารถนำทฤษฎีและแนวคิดที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์เพื่อนำไปสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดนราธิวาส ตามกรอบแนวคิดในหน้า 5

2. ลักษณะทางการเมืองการปกครองในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ประวัติศาสตร์ทางการเมืองการปกครองในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (โชติ ถาวร: 2543)

จากการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กล่าวได้ว่ามีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ส่วนประวัติศาสตร์อันแท้จริงเป็นมาอย่างไรนั้น ไม่มีใครมีหลักฐานที่แน่นอน นอกจากเหตุการณ์ยุคหลัง ๆ ตั้งแต่ปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมา ซึ่งมีเอกสารทางประวัติศาสตร์อ้างอิงไว้บ้าง ในการศึกษาความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมแยกพิจารณาออกเป็น 2 ทาง คือ ปัตตานีเดิมอันได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส กับทางเมืองไทรบุรี (รัฐเคดาห์) ซึ่งส่วนหนึ่งได้แก่ จังหวัดสตูลในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาสและสตูล สี่จังหวัดนี้จะเป็นที่อยู่ของชาวมุสลิม แต่ความเป็นมาและสถานะของคนในสามจังหวัดแรก แตกต่างกับคนในจังหวัดสตูลเป็นอย่างมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ มีประวัติความเป็นมาแตกต่างกัน ที่สำคัญคือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นแผ่นดินผืนเดียวกัน เคยรวมอยู่ในอาณาจักรเดียวกัน เรียกว่า “อาณาจักรปัตตานี /ตานี” เมื่อแยกออกเป็นสามจังหวัดแล้วยังมีอาณาเขตติดต่อกันเป็นเสมือนผืนแผ่นดินเดียวกัน และซ้ำยังติดกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นพลเมืองเชื้อสายและศาสนาเดียวกันด้วย จึงยังคงรักษาเอกลักษณ์ของคนไว้ ส่วนสตูลนั้นแยกออกมาจากอาณาจักร ไทรบุรี เมื่อแยกออกมาแล้วก็มาอยู่ในวงล้อมของคนไทยไม่ติดต่อกับมุสลิมใน

สามจังหวัดข้างต้น มีการติดต่อกับประเทศมาเลเซียเฉพาะทางน้ำ ซึ่งไปได้ยากกว่าการติดต่อกับคนไทยทางบก ฉะนั้นในปัจจุบันจึงมีลักษณะใกล้เคียงกับคนไทยมากกว่า

ปัตตานีเคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งมาแต่สมัยโบราณ ในสมัยลังกาสุกะ ปัตตานีมีอาณาเขตการปกครองที่กว้างขวางควบคุมคาบสมุทรมลายูตอนล่างทั้งหมด ในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 13 ศรีวิชัยได้เข้ามาปกครองลังกาสุกะ เนื่องจากราชามหาวิงสาได้อ่อนแอลง ราชาศรีวิชัยมาจากเมืองปาเล็มบัง คนปาเล็มบังมีความชำนาญและเก่งกาจในการทำสงครามทางทะเล ได้ผ่านสงครามมาหลายดินแดนทำสงครามทั่วไปตามที่ต้องการจะเป็นด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นที่เกรงขามแก่คนลังกาสุกะในปี พ.ศ. 1293 ราชานี้ชื่อ ชัง จายา วิงสา ราชองค์นี้ได้เข้าสู่รบกับบรรดาเมืองต่าง ๆ ภายใต้อาณาจักรลังกาสุกะ และในที่สุดลังกาสุกะได้รับความพ่ายแพ้

หลังจากราชองค์นี้ได้รับชัยชนะ พระองค์ได้ทรงเสาะแสวงหาสถานที่สำหรับสร้างเมืองหลวงและตำนาคสำหรับตนเอง หมู่บ้านแห่งหนึ่งคนในหมู่บ้านมีอาชีพ 2 อย่าง คือหาปลาอย่างหนึ่งและเพาะปลูกอีกอย่างหนึ่ง หัวหน้าในหมู่บ้านนั้นมีชื่อว่า “ไต่ะตานี” คนทั่วไปเรียกเขาว่า ไต่ะตานี ณ ที่แห่งนั้นมีผู้กราบทูลพระราชาว่าเป็นแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การสร้างเมืองและตำหนัก จากนั้นพระราชาได้ไปสร้างเมืองหลวง ที่หมู่บ้านไต่ะตานี และชาวเมืองก็เรียกว่าเป็นหมู่บ้านเปาะตานี ดังนั้นจึงได้กลายเป็นที่มาของเมือง “Petani” หรือปัตตานี จนกระทั่งปัจจุบัน

ชื่อเสียงของปัตตานีเป็นที่รู้จักออกไปอย่างกว้างขวางเมื่อชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาค้าขายในปัตตานีก็ยิ่งทำให้ปัตตานีมีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น ในสมัยนั้นมีเรือสินค้าผ่านไปมาและจอดที่อ่าวปัตตานีเป็นร้อย ๆ ลำ กล่าวกันว่าเรือมาจอดทั้งกลางวันและกลางคืน ซึ่งแสดงให้เห็นความยิ่งใหญ่และความเจริญรุ่งเรืองของปัตตานีจนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

ราชวงศ์ศรีวิชัยได้ปกครองลังกาสุกะประมาณ 500 ปี ต่อมาเกิดศึกสงครามในมุลูกูชาว เพื่อแย่งชิงอำนาจความเป็นใหญ่ ระหว่างศรีวิชัยกับราชวงศ์ไซเลนทร์ (Sulandra ปัจจุบันเขียนเป็น Syailendra) ซึ่งปรากฏว่าต่างฝ่ายต่างไม่ยอมแพ้กัน ต่อมาจึงได้ทำสัญญาสงบศึกได้มีการตกลงปกครองอาณาจักรต่าง ๆ ด้วยกันทั้งสองราชวงศ์ ดังนั้นปัตตานีจึงตกอยู่ภายใต้การปกครองของสองอาณาจักรดังกล่าว

อย่างไรก็ดี รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นไปของรัฐอิสระลังกาสุกะในสมัยนี้ไม่มีมากนัก นักประวัติศาสตร์รู้แต่เพียงว่าเป็นเมืองของศาสนาพุทธซึ่งครอบงำโดยพวกพราหมณ์ ทางเหนือของอาณาจักรลังกาสุกะมีอาณาจักรศรีวิชัยซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองลิเกอร์ (นครศรีธรรมราช) อาณาจักรมัชจาปาติ (Majapahit) และอาณาจักรมะละกา สำหรับชื่อของปัตตานีหรือเมืองอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียงไม่เคยปรากฏในเอกสารยุคนี้ ในที่สุดชื่อ “ลังกาสุกะ” ก็ได้หายไปจากเอกสารทางประวัติศาสตร์ และได้หายไปอย่างไม่มีใครทราบได้แน่นอน ทราบแต่เพียงว่าเคยรุ่งเรืองและคงมี

อายุไม่น้อยกว่าหนึ่งพันปีที่เดียว ประมาณปี พ.ศ.2023 ชื่อของปัตตานีก็ค่อย ๆ ปรากฏในประวัติศาสตร์ขึ้นมาแทนที่ ประวัติศาสตร์สมัยต้น ๆ ของอาณาจักรปัตตานีนี้ มีเหตุการณ์ที่น่าสังเกตอยู่อย่างน้อยสองเหตุการณ์ คือ ประชากรในแถบนี้นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะเดียวกัน อิทธิพลของอาณาจักรไทยก็เริ่มแผ่ลงมาบ้าง แต่ก็ยังเป็นอิทธิพลที่ไม่เห็นเด่นชัดอะไร

ในขณะที่ประเทศทางตะวันตกต่าง ๆ ออกมาล่าเมืองขึ้น หรือเป็นยุคของการล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตก จึงทำให้อาณาจักรหรือรัฐต่าง ๆ ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้หรือเอเชียอาคเนย์ต้องตกเป็นอาณานิคม แต่ปัตตานีก็ยังคงรักษาอธิปไตยเอาไว้ได้ และกลายเป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองเป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นเมืองท่าเรือใหญ่ ศูนย์กลางการศึกษาศาสนาอิสลาม เป็นต้น ทั้งนี้ด้วยการเข้าไปทำสัมพันธไมตรีกับอาณาจักรที่เข้มแข็งคือ กรุงสุโขทัย อาณาจักรนี้ตกอยู่ในอิทธิพลของกรุงสุโขทัยในลักษณะอุปถัมภ์เพื่อมาสะสมอาวุธหรือกำลังไปต่อต้านตะวันตก ซึ่งเท่ากับตกอยู่ในอิทธิพลของกรุงสุโขทัย โดยอ้อมโนมิตี

ในการที่ปัตตานีส่งเครื่องราชบรรณาการให้กรุงสุโขทัยนั้น จึงทำให้เกิดคำถามในวงวิชาการขึ้นว่าเป็นการประกาศด้วยยอมเป็นเมืองประเทศราช หรือเป็นเพียงนโยบายทางการเมือง และเพื่อป้องกันตนเองออกจากอาณานิคมตะวันตกเท่านั้น เพราะไทยก็ได้ส่งเครื่องบรรณาการลักษณะเดียวกันไปยังพระเจ้ากรุงจีนด้วยเช่นกัน

เมื่ออาณาจักรมะละกาเจริญรุ่งเรืองขึ้น ในต้นพุทธศตวรรษที่ 21 ทำให้อำนาจของไทยเสื่อมลง ในปี พ.ศ.2003 ปัตตานีจึงขึ้นกับมะละกา จนถึงปี พ.ศ.2054 (สมัยพระรามาธิบดีที่ 2 แห่งกรุงศรีอยุธยา) มะละกาตกเป็นของโปรตุเกส ปัตตานีก็กลับมาขึ้นต่อไทยในสมัยอยุธยาตามเดิม

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา หัวเมืองในแหลมมาลาญยังคงเป็นของไทย เมืองปัตตานีเป็นประเทศราชของไทยเหมือนเมืองประเทศราชอื่น ๆ ในแหลมมาลาญ แต่คราวใดที่กรุงศรีอยุธยาเสื่อมอำนาจลง เมืองปัตตานีก็ส่งเครื่องราชบรรณาการแสดงการกระด้างกระเดื่อง เช่น ได้เกิดกบฏขึ้นในปี พ.ศ.2106 ตรงกับแผ่นดินของพระเจ้าปราสาททอง โดยที่รายาอูงผู้ครองเมืองปัตตานีเห็นว่าพระเจ้าปราสาททองทรงแย่งราชสมบัติจากเจ้านายราชวงศ์เดิม จึงถือโอกาสส่งเครื่องบรรณาการ พระเจ้าปราสาททองจึงโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งไปปราบถึงสองครั้งแต่ปราบปัตตานีไม่ได้ จนถึงปี พ.ศ.2179 ก็เตรียมทัพลงไปอีก แต่พวกฮอลันดาได้ช่วยเกลี้ยกล่อมให้รายาอูงอ่อนน้อมต่อไทยจนเป็นผลสำเร็จ เมืองปัตตานีจึงกลับมาเป็นของไทยตามเดิม เมื่อกรุงศรีอยุธยาแตกใน พ.ศ.2310 ปัตตานีได้รับอิสระหรือตั้งคนเป็นอิสระเช่นเดียวกับเมืองอื่น ๆ

ปี พ.ศ.2328 สมัยต้นรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ทรงได้เดินทัพไปตีหัวเมืองปัตตานี และรวบรวมหัวเมืองทางภาคใต้ทั้ง 4 เข้ามาอยู่ในความปกครองของไทยอีกครั้งหนึ่ง โดยให้มีการปกครองแบบอิสระ แต่ต้องส่งเครื่องบรรณาการให้กับเมืองหลวง (กรุงเทพฯ) 3 ปี / ครั้ง หากไม่ส่ง

จะถือว่าเป็นกบฏ และได้จัดให้มีระเบียบการปกครองบริหารราชการแผ่นดินใหม่ ในขั้นต้นให้เมืองไทรบุรีและเมืองกลันตันอยู่ในความควบคุมดูแลของเมืองนครศรีธรรมราช ส่วนเมืองปัตตานี เมืองตรังกานู อยู่ในความควบคุมดูแลของเมืองสงขลา จากกรณีนี้ได้สร้างความไม่พอใจให้กับเจ้าพระยาปัตตานี สุลต่านมูหะหมัด ไม่ยอมอ่อนน้อม จึงโปรดฯ ให้ยกทัพเข้าตี เมื่อตีได้แล้วทรงโปรดเกล้าแต่งตั้ง เติ้งกู รามิกิน (เชื้อสายสุลต่านปัตตานี) เป็นเจ้าเมือง

ปี พ.ศ.2334 หลังจากแต่งตั้ง เติ้งกู รามิกิน เป็นเจ้าเมืองปัตตานีขึ้นตรงต่อเมืองสงขลาที่มีความไม่พอใจเช่นกันที่ถูกลดอำนาจ เพราะศักดิ์ศรีน้อยกว่าเมืองสงขลา จึงทำตัวแข็งข้อไม่ขึ้นต่อเมืองสงขลา ได้ยุบให้องค์เชียงสือ กษัตริย์ญวนในสมัยนั้น นำทัพมาตีไทย แต่ถูกปฏิเสธ จึงหันไปคบกับ โต๊ะ สาเยก (โจรสลัด) จากอินเดีย ยกกองทัพของเมืองปัตตานีมาตีเมืองสงขลา ได้สำเร็จเมื่อปี พ.ศ.2334 หลังจากเมืองสงขลาตกอยู่ภายใต้อำนาจของเมืองปัตตานีแล้ว กองทัพหลวงจากกรุงเทพฯ ร่วมกับกองทัพเมืองนครศรีธรรมราช ได้ยกทัพไปทำการปราบปราม และยึดเมืองสงขลากลับคืนมา พร้อมทั้งได้มีการแต่งตั้งให้พระยาเมืองสงขลายกทัพไปตีเมืองปัตตานี และสามารถยึดกลับคืนมาอยู่ภายใต้การปกครองของไทยตามเดิม การต่อสู้ในครั้งนั้นนับว่ารุนแรงมาก กำลังของเมืองสงขลาสู้ไม่ได้ต้องใช้กองทัพหลวง ดังนั้นเพื่อเป็นการลดทอนกำลังของเมืองปัตตานี และ หลีกเลี่ยงการรวมอำนาจเพื่อการก่อกบฏได้อีก ในปี พ.ศ.2339 รัชกาลที่ 1 ทรงแก้ปัญหาด้วยการแยกเมืองปัตตานีออกเป็น 7 หัวเมือง คือ

- 1) เมืองปัตตานี
- 2) เมืองยะหริ่ง
- 3) เมืองหนองจิก
- 4) เมืองสาขบุรี (รวมเมืองบางนราด้วย)
- 5) เมืองยะลา
- 6) เมืองรามัน
- 7) เมืองระแงะ

โดยทรงแต่งตั้งให้ข้าราชการ ไทยและมลายูที่มีความจงรักภักดี แยกกันปกครองเป็นเจ้าเมือง และมีอิสระต่อกัน ทั้ง 7 หัวเมืองให้ขึ้นตรงต่อเมืองสงขลา หลังจากนั้นเมืองปัตตานี ซึ่งเป็นเมืองเก่าแก่และเป็นศูนย์กลางของหัวเมืองทั้ง 7 นั้น ได้ก่อความยุ่งยากมาโดยตลอด รัชกาลที่ 1 จึงทรงเปลี่ยนหัวเมืองจากมลายูมาเป็นคนไทยปกครองแทน โดยแต่งตั้งให้ปลัดเมืองจนะ (ขวัญชัย) เป็นพระยาปัตตานี และทรงยกฐานะเมืองสงขลาเป็นเมืองเอกไม่ต้องขึ้นตรงต่อเมืองนครศรีธรรมราชเหมือนแต่ก่อน ให้ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ แห่งเดียว มีอำนาจควบคุมหัวเมืองทั้ง 7 รวมทั้งเมืองกลันตันและตรังกานูด้วย ส่วนเมืองนครศรีธรรมราชให้ควบคุมดูแลเฉพาะเมือง

ไทรบุรีด้านฝั่งมหาสมุทรอินเดียเพียงเมืองเดียวเท่านั้น เนื่องจากมีพื้นที่รับผิดชอบกว้างขวางอยู่แล้ว เหตุการณ์ได้สงบมาโดยตลอด จนถึงรัชกาลที่ 3 ในปี พ.ศ.2381 เมืองไทรบุรี ได้ทำการกบฏ สองครั้งแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ สามารถปราบปรามได้ง่าย หลังจากนั้นเหตุการณ์ก็อยู่ในความสงบ มาโดยตลอด จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5

ในปี พ.ศ.2440 รัชกาลที่ 5 ทรงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินใหม่ เรียกว่า “พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น ร.ศ.116” ซึ่งได้ทดลองใช้มา จนกระทั่งเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2444 จึงประกาศใช้อย่างเป็นทางการ โดยให้ใช้กับ 7 หัวเมืองภาคใต้ (เมืองปัตตานี, ยะลา, สายบุรี, หนองจิก, ยะหริ่ง, รามัน และเมืองระแงะ) โดยเรียกว่า “ข้อบังคับสำหรับปกครอง 7 หัวเมือง ร.ศ.120” มีการแบ่งการปกครองออกเป็นมณฑลเทศาภิบาล มีตำแหน่งพระยาเมือง (เจ้าเมือง), ปลัดเมือง, ขกกระบัตรเมือง โดยทั้งหมดขึ้นตรงต่อข้าหลวง สำหรับการเก็บภาษี จะส่งพนักงานสรรพากรไปเก็บ และแบ่งรายได้ให้เป็นเงินแก่พระยาหัวเมือง ส่วนการพิจารณาคดีความ จะส่งผู้พิพากษาไปตัดสินคดีความตามหัวเมืองต่าง ๆ ซึ่งผลจากการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ได้สร้างความไม่พอใจให้กับพระยาเมืองที่มีเชื้อสายมลายูเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเต็งกู อับดุลกาแดร์บิน เต็งกู กามารุดดิน ซึ่งได้รับบรรดาศักดิ์เป็น “พระยาวิชิตภักดี” เมื่อปี พ.ศ.2442 และเป็นเจ้าเมืองปัตตานี ขณะนั้น

ปี พ.ศ.2444 พระยาวิชิตภักดี เริ่มกระด้างกระเดื่อง ไม่ยอมรับอำนาจของข้าหลวง และต่อต้านขัดขวางทำทนายอำนาจรัฐ จึงได้คบคิดกับพระยาเมืองระแงะ, สายบุรี และพระยาเมืองรามัน ซึ่งเป็นเชื้อสายของพระยาสุริยະสุนทรบรรพตภักดี เจ้าเมืองสายบุรีขณะนั้น ได้ร่วมกันทำหนังสือร้องเรียนในฐานะผู้ปกครองรัฐ ส่งไปให้ข้าหลวงใหญ่อังกฤษประจำสหพันธรัฐมาลายูที่สิงคโปร์ ว่า ประเทศไทยไม่ให้ความเป็นธรรมและข่มเหงรังแกชาวไทยมุสลิม พร้อมทั้งได้ก่อความไม่สงบขึ้น ต่อมารัชกาลที่ 5 ได้ทรงให้จับกุมพระยาวิชิตภักดี ในฐานะก่อการกบฏ และถอดยศ แล้วนำไปจองจำที่เมืองพิษณุโลก มีกำหนด 10 ปี ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2448 พระยาวิชิตภักดี ได้ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษ โดยให้สัญญาว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองอีก รัชกาลที่ 5 จึงทรงพระราชทานอภัยโทษให้ พระยาวิชิตภักดีจึงได้เดินทางกลับมาอยู่ที่เมืองปัตตานี ในสภาพสามัญชนธรรมดาอีกครั้งหนึ่ง

ปี พ.ศ.2449 รัชกาลที่ 5 ได้ทรงยกเลิกตำแหน่งพระยาเมืองทั้ง 7 ลดลงเหลือเพียง 4 หัวเมือง คือ

- 1) เมืองปัตตานี
- 2) เมืองยะลา
- 3) เมืองสายบุรี

4) เมืองระแงะ

รวมเป็นมณฑลปัตตานี

สมัยรัชกาลที่ 6 ยังคงดำเนินนโยบายในการปกครองสืบต่อจากสมัยรัชกาลที่ 5 โดยเฉพาะการให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา การทำนุบำรุงศาสนา และพระองค์ยังได้กำหนดหลัก
รัฐประศาสนนโยบายสำหรับการปฏิบัติราชการในมณฑลปัตตานี โดยพระราชหัตถเลขาที่ 8/78
ลงวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2466 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของข้าราชการในการปกครองไว้ดังนี้

ข้อหนึ่ง ระเบียบการหรือวิธีปฏิบัติกรอย่างใด เป็นทางให้พลเมืองรู้สึกเห็นไปว่า
เป็นการเบียดเบียนกดขี่ศาสนาอิสลาม ต้องยกเลิกหรือแก้ไขเสียทันที การใดจะจัดขึ้นใหม่ต้องอย่า
ให้ขัดกับลัทธินิยมของอิสลาม หรือทำให้เห็นเป็นการอุทธรณ์ศาสนาอะบิมุฮัมมัดได้ยิ่งดี

ข้อสอง การกะเกณฑ์อย่างใด ๆ ก็ดี การเก็บภาษีอากรหรืออย่างใด ๆ ก็ดี เมื่อ
พิจารณาโดยส่วนรวมเทียบกัน ต้องอย่าให้ยิ่งกว่าที่พลเมืองในแคว้นแคว้นของต่างประเทศ ซึ่งอยู่
ใกล้เคียงติดต่อกันนั้นต้องเกณฑ์ ต้องเสียอยู่เป็นธรรมดา เมื่อพิจารณาเทียบกันแต่เฉพาะอย่าง ต้อง
อย่าให้ยิ่งหย่อนกว่ากัน จนถึงเป็นเหตุให้ต้องเสียหายในทางปกครองได้

ข้อสาม การกดขี่บีบบังคับเจ้าพนักงานของรัฐบาล เนื่องแต่การใช้อำนาจในทางที่
ผิดมิเป็นธรรมก็ดี เนื่องจากหมิ่นหลู่ดูแคลนพลเมืองชาติแขกโดยฐานะที่เป็นคนต่างชาตีกดี เนื่องแต่
การหน่วงเหนี่ยวชักช้าในกิจการตามหน้าที่ เป็นเหตุให้ราษฎรเสียความสะดวกในทางหาเลี้ยงชีพก็ดี
พึงต้องแก้ไขและระมัดระวังมิให้มีขึ้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องให้ผู้ทำผิดรองรับผลตามความผิดโดย
ยุติธรรม ไม่ใช่สักแต่ว่าจัดการกลบเกลื่อนให้เงียบไปเสีย เพื่อจะไว้หน้าสงวนศักดิ์ของข้าราชการ

ข้อสี่ กิจการใด ๆ ทั้งหมด อันเจ้าพนักงานจะต้องบังคับแก่ราษฎร ต้องระวังอย่าให้
ราษฎรต้องขัดข้องเสียเวลา เสียการ ในทางหาเลี้ยงชีพของเขาเกินสมควร แม้จะเป็นการจำเป็นโดย
ระเบียบการก็ดี เจ้าหน้าที่พึงสอดส่องแก้ไขอยู่เสมอเท่าที่สุจริตจะทำได้

ข้อห้า ข้าราชการที่แต่งตั้งออกไปประจำตำแหน่งในมณฑลปัตตานี พึงเลือกเฟ้น
แต่คนที่มิมีนิสัยชื้อสัดย์ สุจริต สงบเสงี่ยมเยือกเย็น ไม่ใช่สักแต่ว่าส่งไปบรรจุให้เต็มตำแหน่งหรือ
ส่งไปเป็นทางลงโทษเพราะเลว เมื่อจะส่งไปต้องสั่งสอนชี้แจงให้รู้จักลักษณะทางการ อันจะพึง
ปฏิบัติโดยระมัดระวังโดยที่หลักที่กล่าวไว้ในข้อ 1 ข้อ 3 และข้อ 4 ข้างบนนั้นแล้ว ผู้ใหญ่ในท้องที่
พึงสอดส่องฝึกฝน อบรมกันต่อ ๆ ไปในคุณธรรมเหล่านั้นเนื่อง ๆ ไม่ใช่แต่คอยให้พลาคลั่งลงไป
ก่อนแล้วจึงว่ากล่าวลงโทษ

ข้อหก เจ้ากระทรวงทั้งหลายจะจัดวางระเบียบอย่างใดขึ้นใหม่ หรือบังคับการอย่าง
ใดในมณฑลปัตตานี อันจะเป็นทางพาดพาลถึงสุขทุกข์ของราษฎร ก็ควรพิจารณาเหตุผลแก้ไข หรือ
ยับยั้ง ถ้าไม่เห็นด้วยว่ามีมูลขัดข้อง ก็ควรหารือกับกระทรวงมหาดไทยแม้ยังไม่ตกลงกัน

ในระหว่างกระทรวง ก็พึงนำความขึ้นกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย

จากพระราชหัตถเลขาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การใช้อำนาจการปกครองมีความระมัดระวังเพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อวิถีการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพของชาวมุสลิมตามหลักการในศาสนาอิสลาม พระองค์ทรงพยายามวางระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับโครงสร้างของสังคมมุสลิม มิให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าถูกบังคับกดขี่จากทางราชการ

ต่อมารัชกาลที่ 7 ได้ทรงยกเลิกมณฑลปัตตานี ๖ สายบุรีและระแงะเป็นอำเภอ ส่วนปัตตานีและยะลา มีฐานะเป็นจังหวัดเทียบเท่าสงขลา ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2454 พระยาศรีวิฑูรย์ได้ยื่นขอรับเบี่ยงหวัดย้อนหลังแต่ไม่ได้รับการพิจารณา และต่อมา ปี พ.ศ.2460 พระยาศรีวิฑูรย์ได้ยื่นเรื่องขอกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดินเดิม จำนวน 600 แปลง โดยอ้างว่าเป็นมรดก แต่ศาลได้พิพากษายึดที่ดินจำนวนดังกล่าวเข้าเป็นทรัพย์สินแผ่นดิน เพราะถือว่าเป็นกบฏต่อแผ่นดิน จากสาเหตุนี้ได้สร้างความโกรธแค้นให้กับพระยาศรีวิฑูรย์เป็นอย่างมาก จึงมีการวางแผนและรวบรวมสมัครพรรคพวก เพื่อจะสังหารข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่เป็นไทยพุทธ และจะใช้กำลังคิดอาวุธปิดสถานที่ราชการด้วย โดยพระยาศรีวิฑูรย์ได้วางแผนเชิญข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มาร่วมงานเลี้ยงที่บ้านพัก แต่ทางการสืบทราบแผนการดังกล่าวเสียก่อน รัชกาลที่ 7 จึงสั่งทหารจากเมืองนครศรีธรรมราชเข้าจับกุมตัวพระยาศรีวิฑูรย์ แต่พระยาศรีวิฑูรย์ได้หลบหนีไปอยู่ที่รัฐกลันตัน และเริ่มต่อสู้กับรัฐบาลไทยมาโดยตลอด และได้รับการยกย่องจากสมาชิกขบวนการโจรก่อการร้ายว่าเป็น “วีรบุรุษที่ต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนให้อิสลาม”

ปี พ.ศ.2476 ภายหลังการเสียชีวิตของพระยาศรีวิฑูรย์ เต็งกู มามูด มะไฮยิดดิน บุตรชายคนที่ 7 ของพระยาศรีวิฑูรย์ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากปีนัง และเข้ารับราชการในแผนกศึกษาของรัฐบาลกลันตัน ได้พยายามดำเนินการตามแนวความคิดของบิดา โดยได้ร่วมกับเต็งกู ปิตตารอ หรือเต็งกู อับดุล กาดร์ และเต็งกู ยะลา นาเซร์ หรือนายอดุลย์ ณ สายบุรี (บุตรพระยาสุริยะบรรพต) แต่ในระหว่างดำเนินการอยู่นั้น ในระหว่างปี พ.ศ.2474 - 2488 ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้นเสียก่อน เต็งกู มามูด มะไฮยิดดิน จึงได้สมัครเข้าเป็นทหารอังกฤษไปทำการรบอยู่ในประเทศอินเดีย ได้รับยศพันโท และภายหลังจากเสร็จสิ้นสงครามได้เป็นผู้รวบรวมสมาชิก ก่อตั้ง “ขบวนการมุสลิมแห่งรัฐกลันตัน” (Kelantan Melayu Muda) เพื่อต่อต้านกับกองทัพประเทศญี่ปุ่น ซึ่งยึดครองมลายูอยู่ในขณะนั้น เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง เต็งกู มามูด มะไฮยิดดิน ได้อาศัยขบวนการนี้เป็นองค์กระบังหน้า โดยได้รับการสนับสนุนทุนทรัพย์จากอังกฤษ ไปช่วยเหลือชาวไทยมุสลิมประมาณ 3,000 คน ที่ตกค้างอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย เนื่องจากผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 2 และเมื่อมี

โอกาสได้เดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม ก็ได้ปลุกระดมชาวไทยมุสลิม ทำให้มีสมาชิกของขบวนการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ปี พ.ศ.2488 ขบวนการมุสลิมแห่งรัฐกัตันตัน ของเต็งกู มามุด มะไฮบิคดิน ได้เปลี่ยนชื่อของขบวนการใหม่ เป็น “ขบวนการรวมเผ่ามลายูที่ยิ่งใหญ่” (Persatuankumpulan Melayu : K.U.M.P.R.A.) ตั้งอยู่ที่รัฐกัตันตัน ประเทศมาเลเซีย และระหว่าง พ.ศ.2475- 2488 เต็งกู มามุดมะไฮบิคดิน ได้นำขบวนการของตนเองมารวมกับกลุ่มของเต็งกู ยะลา นาเซอร์ หรือนายอดุลย์ณ สายบุรี ได้อ้างตัวว่าเป็นหัวหน้าชาวไทยมุสลิม ทำหนังสือขึ้นร้องเรียนต่อนายกรัฐมนตรี โดยตั้งชื่อขบวนการใหม่นี้ว่า “ขบวนการแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติปัตตานี” (Bersatu National Pembebasan Pattani : B.N.P.P) และมีชื่อในภาษาอังกฤษว่า “National Liberation Front of Pattani : N.L.F.P.” มีแผนการที่จะแบ่งแยกดินแดนจากไทย ต่อมาได้เริ่มมีการเคลื่อนไหวทั้งในประเทศไทยและในมาเลเซีย เพื่อปลุกระดมยุยง และพยายามบิดเบือนข้อเท็จจริงให้ชาวไทยมุสลิมเกลียดชังรัฐบาลและชาวไทยพุทธ จนกระทั่งปี พ.ศ.2490 ได้มีกลุ่มผู้นำศาสนาอิสลามประมาณ 100 คน ได้เข้าชื่อเรียกร้องให้รัฐบาลไทยแก้ปัญหา 7 ข้อ สรุปได้ดังนี้

- 1) ให้รัฐบาลไทยตั้งบุคคลที่เป็นชาวไทยมุสลิม 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นข้าหลวงและอยู่ในตำแหน่งตลอดชีวิต
- 2) ให้สอนภาษามลายูในโรงเรียนของรัฐบาลจนถึงชั้น ป.4
- 3) หนังสือราชการต้องใช้ภาษา 2 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษามลายู
- 4) ให้แยกผู้นับถือศาสนาอิสลามจากผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ เพื่อพิจารณาคดีชาวไทยมุสลิมต่างหาก
- 5) ภาษีอากรของชาวไทยมุสลิมภาคใต้ ให้ใช้บำรุงท้องถิ่นที่ชาวไทยมุสลิมชายแดนภาคใต้เท่านั้น
- 6) ข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องเป็นคนนับถือศาสนาอิสลาม 80%
- 7) มอบอำนาจให้คณะกรรมการอิสลามออกกฎหมายใช้เองใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เมื่อปี พ.ศ.2490 เกิดการรัฐประหาร จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้สั่งการให้จับกุมตัว ฮัจญ์ยี่สุหลง โต๊ะมีนา, นายแวหะมะ อาหะมะ, นายฮัจญ์ยี่อุเซ็ง และนายแว มะเซ็ง รวม 4 คน พร้อมทั้งยึดเอกสารปลุกระดมการแบ่งแยกดินแดนได้อีกจำนวนมาก กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงถูกนำตัวไปขึ้นศาลที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และถูกพิพากษาให้จำคุก 7 ปี (ต่อมาด้วยเหตุผลทางการเมือง กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้รับการปล่อยตัว เมื่อปี พ.ศ.2493) ต่อมาเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2491 ระหว่างที่

อัญชีสุหลงฯ และพวกถูกจับกุมตัว ได้มีเหตุการณ์การก่อความไม่สงบขึ้นถึงขั้นจลาจลใน 2 พื้นที่
คือ

- 1) บ้านคฺซงญอ อ.ระแงะ(ปัจจุบันเป็นอำเภอจะแนะ) จ.นราธิวาส
- 2) บ้านปะลุกาสาเมาะ อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส

รัฐบาลต้องปราบปรามอยู่หลายปีเหตุการณ์จึงสงบลง

ปี พ.ศ.2496 เติ้งกู มามุคฯ ซึ่งได้หลบหนีอยู่มาเลเซีย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2488 ได้เสียชีวิต
ลง เติ้งกู ยะลา นาเซร์ หรือนายอคุลย์ ณ สายบุรี ได้เป็นหัวหน้าขบวนการ B.N.P.P. และได้ใช้
บ้านพัก ที่เมืองปาเสปูเต๊ะ รัฐกลันตัน มาเลเซีย เป็นบ้านพักและศูนย์ปฏิบัติการมาโดยตลอด
จนกระทั่งได้เสียชีวิตลงเมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2520

วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2500 ประเทศมลายูได้รับเอกราช และประกาศใช้
รัฐธรรมนูญสหพันธรัฐมลายู (มาเลเซีย) โดยอังกฤษได้ให้อภิสิทธิ์ชาวมลายู 4 ประการ คือ

- 1) สงวนที่ดินบางส่วนให้ราษฎรมาเลเซีย (มุสลิม) เท่านั้น
- 2) สงวนตำแหน่งข้าราชการให้ชาวมาเลเซีย (มุสลิม) เท่านั้น
- 3) จำกัดโควตารัฐกิจต่างประเทศให้เฉพาะชาวมาเลเซีย (มุสลิม) เท่านั้น
- 4) จำกัดโควตากรณีสิทธิรับทุนเรียนให้ชาวมาเลเซีย (มุสลิม) เท่านั้น

จากการที่การปกครองของประเทศมาเลเซีย ภายหลังได้รับเอกราช มีลักษณะเป็น
อิสระให้แต่ละรัฐปกครองตนเอง มีการให้อภิสิทธิ์แก่ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามดังกล่าวข้างต้น เหตุที่
ทำให้เกิดการเปรียบเทียบกัน และมีส่วนสนับสนุนให้ชาวไทยมุสลิมทางภาคใต้มีแนวความคิด
ต้องการอยู่ภายใต้การปกครองของมาเลเซีย ชาวไทยมุสลิมบางคนจึงเป็นบุคคลสองสัญชาติทั้งไทย
และมาเลเซีย

ในส่วนของจังหวัดสตูลนั้น ขอกกล่าวโดยสรุปคือ ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลมี
เชื้อสายมาจากมลายูในรัฐเคดาห์หรือ ไทรบุรี แม้แต่ในปัจจุบันนี้ สำเนียงการพูดภาษามลายูของชาว
สตูลก็คล้ายกับสำเนียงของชาวเคดาห์ทั้งนี้ก็เพราะว่าจังหวัดสตูลแต่เดิมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเค
ดาห์ ซึ่งบางยุคบางสมัยตกอยู่ภายใต้อำนาจของไทย แต่บางสมัยก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจของมลายู
ครั้งสุดท้ายรัฐเคดาห์ได้ยอมอ่อนน้อมต่อไทยในสมัยรัชกาลที่ 1 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้ทรง
ปรับปรุงการปกครองเมืองเคดาห์เสียใหม่โดยแบ่งแยกออกเป็น 4 เมือง คือ เมืองไทรบุรี เมืองปะลิส
(เปอร์ลิส) เมืองกะบังปาซุ และเมืองสตูล ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศไทยได้เสียเมืองทางใต้ให้แก่
อังกฤษหลายเมือง รวมทั้งเมืองไทรบุรี เมืองปะลิส เมืองกะบังปาซุ ส่วนเมืองสตูลรวมอยู่ในมณฑล
นครศรีธรรมราช ภายหลังจากรัฐบาลได้เลิกการปกครองแบบมณฑลแล้ว เมืองสตูลก็ได้รับฐานะ
เป็นจังหวัดเช่นเดียวกับเมืองอื่น

2.2 ลักษณะทาง ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี (ศอ.บต: 2542)

2.2.1 การนับถือศาสนาอิสลามของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ศาสนาอิสลามถือกำเนิดโดยสมบูรณ์ในประเทศซาอุดีอาระเบียแล้วได้แผ่ขยายไปยังประเทศต่าง ๆ โดยชาวอาหรับซึ่งไปค้าขายในประเทศนั้น ๆ เป็นผู้นำไปเผยแพร่ เมื่อชาวอาหรับไปทำการค้าขาย ณ ที่ใด ศาสนาอิสลามก็แผ่ไปสู่นั้น ในพุทธศตวรรษที่ 18 พ่อค้าชาวอาหรับจากแหลมอาระเบียและชาวอินเดีย ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ได้เข้ามาค้าขาย และตั้งภูมิลำเนาอยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศาสนาอิสลามก็ได้เริ่มตั้งมั่นและเจริญรุ่งเรืองขึ้นในดินแดนแถบนี้ตามลำดับ ตั้งแต่เกาะสุมาตรา เกาะชวา แหลมมาลายู และเข้าสู่ประเทศไทยในต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยมีอาณาเขตตลอดแหลมมาลายู

ศาสนาอิสลามเข้าสู่ประเทศไทยสองทางด้วยกัน คือทางตรงได้มีชาวอาหรับที่เข้ามาทำการค้าขายในประเทศไทยสมัยกรุงสุโขทัยและสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี พ่อค้าอาหรับเหล่านี้ บางท่านเข้ารับราชการทำความดี ความชอบ ต่อแผ่นดินในสมัยนั้น ๆ มาก จนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำคัญในราชการ และไปรคเกล้า ฯ พระราชทานที่ดินให้สร้างบ้านเรือนสร้างสุเหร่าหรือมัสยิด สำหรับปฏิบัติศาสนกิจทั้งในกรุงและหัวเมืองบางหัวเมือง คนไทยที่เลื่อมใสในจริยวัตรของชาวอาหรับ และศาสนาอิสลามจึงยอมรับนับถือกันมากตั้งแต่สมัยนั้นเป็นต้นมา ส่วนอีกทางหนึ่งเป็นทางอ้อม คือประชาชนในประเทศใกล้เคียงเกาะชวา สุมาตรา และปลายแหลมมาลายู ซึ่งได้รับนับถือศาสนาอิสลามจากชาวอาหรับและชาวอินเดีย ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 18 มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และแน่นแฟ้นกับประชาชนชาวไทยในจังหวัดภาคใต้ของไทยมาแต่โบราณ เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตถึงกัน มีสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่ออาชีพอย่างเดียวกัน มีการอพยพเข้าไปทำมาหากินถ่ายเทกันไปมาบ้าง ไปมาค้าขายกันบ้าง มีความสัมพันธ์ทางการแต่งงานเกี่ยวข้องกับเครือญาติกันบ้าง ทำให้ศาสนาอิสลามแผ่ขยายไปเกือบทุกจังหวัดในประเทศไทย และมีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมากเป็นลำดับที่สองของประเทศ

การที่ศาสนาอิสลามได้ตั้งมั่น และเจริญเติบโตขึ้นในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น เป็นเพราะชาวไทยมีจิตใจอ่อนโยนไม่คับแคบในเรื่องการยอมรับนับถือศาสนาใด ๆ เมื่อคนไทยส่วนหนึ่ง ในแต่ละท้องถื่นยอมรับนับถือศาสนาใด ชาวไทยด้วยกันมิได้ตั้งข้อรังเกียจ จะเห็นได้ว่าไม่เคยมีความขัดแย้งเกี่ยวกับการยอมรับนับถือศาสนาอิสลาม หรือศาสนาอื่น ๆ เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อันยาวนานของชาติไทย ยิ่งกว่านั้นพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ ยังทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภ์ของศาสนาทุกศาสนา และประชาชนชาวไทยก็ได้มีการอนุเคราะห์เกื้อกูลซึ่งกันและกันในการทำนุบำรุงศาสนาทุกศาสนาที่คนไทยนับถือ

2.2.2 ขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของประชาชนชาวไทยในแต่ละท้องถิ่นทั่วประเทศ ตลอดจนภาษาพูดย่อมแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้างตามสภาพภูมิประเทศ การติดต่อสัมพันธ์กับคนท้องถิ่นอื่น การประกอบอาชีพและศาสนาที่คนไทยท้องถิ่นนั้นส่วนใหญ่นับถือ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางภาษา และวัฒนธรรมไทยมาก แต่อยู่ชิดติดกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศ และการประกอบอาชีพเหมือนกัน ติดต่อ ไปมาหาสู่กับประชาชนชาวมาเลเซียได้ง่าย และรวดเร็วกว่าติดต่อชาวไทยในกรุงเทพมหานคร และที่สำคัญก็คือส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม เหมือนกับประชาชนชาวมาเลเซีย ดังนั้นประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงรับเอาขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ประชาชนชาวมาเลเซียทางตอนเหนือที่อยู่ชิดติดกับดินแดนบริเวณนี้มาผสมผสานกับขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นเดิม และของชาวไทยทางภาคกลางของประเทศ สร้างเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นนี้ขึ้น มีลักษณะใกล้เคียงกับขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในประเทศมาเลเซียตอนเหนือมาก โดยเฉพาะพิธีกรรมทางศาสนาและภาษาพูด ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรวมตัวของประชาชนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และสื่อความหมายเข้าใจกันดีนั้น ได้ส่งผลให้ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องยอมรับภาษามลายู สำหรับใช้ชีวิตประจำวัน และใช้ภาษาอาหรับเป็นภาษาศาสนา เช่นเดียวกับในประเทศมาเลเซีย

ต่อมาเมื่อประเทศไทยมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นในการปกครองและการติดต่อสื่อสารกับการคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น จึงทำให้ชาวไทยทุกภาคของประเทศไม่รู้สึกโดดเดี่ยวหรือแบ่งแยกกันอย่างแต่ก่อน ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดภาคใต้ ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับชาวไทยในภาคอื่น ยึดมั่นในอุดมการณ์ ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของตนอย่างเหนียวแน่น แม้วัฒนธรรมทางภาษาจะเริ่มเปลี่ยนแปลงไป คือ ใช้ภาษาไทยทั้งในการศึกษา ในทางราชการ และเป็นภาษาพูดประจำวันแพร่หลายยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน

สรุปแล้วประเทศไทยคุ้นเคย และรู้จักศาสนาอิสลาม และชาวมุสลิมเป็นเวลายาวนาน นับแต่พุทธศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมาโดยมีประชาชนชาวไทยส่วนหนึ่งในภาคใต้ นับถือศาสนาอิสลามขึ้นมาก่อน ชาวไทยมุสลิมเหล่านี้ แม้ว่าจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมศาสนา แตกต่างไปบ้างจากชาวไทยทั่วไป แต่ตามข้อเท็จจริงทั้งในประวัติศาสตร์และปัจจุบันต่างได้รับอิทธิพลสภาพ ความเสมอภาค และความคุ้มครองทั้งทางศาสนา การเมือง เศรษฐกิจและสังคม เท่าเทียมกับชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น และสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้โดยสันติสุขตลอดมา

วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณี อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม ที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และจริยวัตรของท่านศาสดามูฮัมหมัด ได้แก่

การเกิด เริ่มแรกคลอดหลังจากทำความสะอาดเด็กแล้ว บิดาหรือผู้มีความรู้ทางศาสนาจะกล่าวอะซาน (กรอกที่หูข้างขวา) และกอมัต (กรอกที่หูข้างซ้าย) แก่เด็กเป็นภาษาอาหรับ

การ โคนผมไฟ การตั้งชื่อและการเชือดสัตว์ ตามแนวทางของท่านนะบีมุฮัมมัด ที่เคยปฏิบัติไว้กับทารกเมื่ออายุได้ 7 วัน คือ โคนผม ตั้งชื่อให้ และเชือดสัตว์เป็นพลีทาน

การตั้งชื่อ จะตั้งชื่อที่เป็นมงคลให้แก่ทารกตามเชื้อชาติและภาษา แต่ทารกนั้นจะต้องมีชื่อทางศาสนาด้วย เมื่อคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับ ชื่อทางศาสนาจึงเป็นภาษาอาหรับด้วย โดยมากนิยมนำชื่อศาสดา สาวก บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อิสลาม ตามคุณลักษณะของพระเจ้ามาตั้งเป็นชื่อ เช่น มุฮัมหมัด อุสมาน เป็นต้น

สำหรับ การเชือดสัตว์ (อาเกีเกาะห์) ในโอกาสที่ทารกได้คลอดนั้น วัตถุประสงค์ คือ เป็นการขอบคุณต่อความกรุณาของพระเจ้าที่ให้ทารกมา และขอให้พระองค์คุ้มครองรักษาทารกนี้สืบไป

สัตว์ที่ใช้เชือดมักจะเป็นแพะหรือแกะ โดยทารกเป็นชายก็จะทำอาเกีเกาะห์ 2 ตัว แต่ถ้าทารกเป็นเพศหญิงก็จะทำอาเกีเกาะห์เพียงตัวเดียว เนื้อของสัตว์ที่เชือดแล้วจะแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ครอบครัวยุติธรรม 1 ส่วน แจกญาติพี่น้อง 1 ส่วน และจัดไปบริจาคอีก 1 ส่วน

การเข้าสู่นัด (มา โชะยวี่) เมื่อเด็กชายชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามอายุประมาณ 8-12 ปี ผู้ปกครองจะทำพิธีเข้าสู่นัด หรือพิธีโกนคิ้วให้ ตามหลักการศาสนาอิสลาม การเข้าสู่นัดคือการขลิบปลายหนัวยาวเพศออก เพื่อให้สะดวกในการทำ ความสะอาด ทั้งนี้ เพราะมุสลิมจะต้องอาบน้ำก่อนไปละหมาด และอาบน้ำหลังจากร่วมหลับนอนระหว่างสามีภรรยา การที่ปัสสาวะค้างอยู่ที่อวัยวะเพศ ตามหลักการศาสนาอิสลามถือว่าเป็นสิ่งสกปรก

การศึกษา เมื่อเด็กเจริญเติบโตพอที่จะศึกษาเล่าเรียนได้ บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะเริ่มให้เด็กเรียนภาษาอาหรับ และคัมภีร์อัลกุรอาน การเรียนคัมภีร์เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของมุสลิม เพราะจากการเรียนนี้เองทำให้เด็กอ่านคัมภีร์ได้ถูกต้อง และนำข้อความไปใช้ในการประกอบศาสนกิจประจำวัน เช่น การละหมาดและอื่น ๆ ได้ ผู้ปกครองซึ่งสนใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนตั้งแต่ยังเป็นเด็กคือ ตั้งแต่อายุ 7-8 ขวบ ก็จะต้องให้เด็กได้เล่าเรียนคัมภีร์อัลกุรอานควบคู่ไปกับการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตรของรัฐด้วย

การสมรส ตามกฏอิสลามนั้น การสมรส หมายถึง ชายและหญิงได้ผูกนิติสัมพันธ์เพื่ออยู่ร่วมกันเป็นสามีภรรยาโดยถูกต้องตามพิธีนิกะห์ (พิธีสมรสตามหลักการของศาสนาอิสลาม) อิสลามเป็นระบอบที่ส่งเสริมให้มีการสมรส เพื่อเป็นการสืบพันธุ์มนุษยชาติ

การทักทายและการทำความเคารพ เมื่อมุสลิมพบกันหรือจะจากกัน จะกล่าวสลามหรือคำทักทายแก่กันคือ “อัสลามมูอะลัยกุมวะเราะหิมะตุลลอฮิวะบะเราะกาตุฮ์” (ขอความสันติสุข ความเมตตาปราณีและความเป็นสิริมงคลจากพระองค์อัลลอฮ์จงมีแก่ท่าน) โดยจะใช้การสัมผัสมือทั้งสองด้วยกันระหว่างชายต่อชาย หรือหญิงต่อหญิง ส่วนระหว่างชายกับหญิงห้ามสัมผัสมือกัน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่ห้ามหญิงและชายที่ไม่ได้แต่งงานกันถูกเนื้อต้องตัวซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม วิธีการทักทายและการแสดงความเคารพกับคนไทยในศาสนาอื่น จะใช้การไหว้ตามประเพณีไทยก็ได้ ส่วนการกราบลงกับพื้นนั้น บทบัญญัติศาสนาห้ามมิให้กระทำโดยเด็ดขาด เพราะการกราบนั้นใช้ปฏิบัติเฉพาะพระเจ้าเท่านั้น

การแต่งกาย มุสลิมชาย ต้องแต่งกายให้สะอาดและสุภาพ ต้องปกปิดส่วนที่อยู่ระหว่างสะดือและหัวเข่า ส่วนรูปแบบของเสื้อผ้าจะอยู่ในรูปแบบใดก็ได้ เช่น กางเกง โสร่ง

ส่วนมุสลิมหญิง (มุสลิมะห์) ต้องแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มิดชิด พังเปิดได้แต่ใบหน้าและฝ่ามือ จะแต่งกายตามสมัยนิยมหรือแฟชั่นที่ขัดกับศาสนาบัญญัติไม่ได้

อาหารและเครื่องดื่ม อาหาร การรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ทำให้มุสลิมแตกต่างจากประชาชาติอื่น ๆ

สัตว์ที่ต้องห้ามสำหรับมุสลิม

1. สัตว์ที่ตายโดย ดายเอง ถูกรัดคอตาย และถูกตีตาย พลัดตกจากที่สูง ชนกันตาย ถูกสัตว์ป่าจับกิน

2. เลือดทุกชนิด เพราะอาจมีเชื้อโรคได้

3. สุกร

4. สัตว์ที่ถูกฆ่าจากวัตถุประสงค์เพื่อการบวงสรวง บูชา

5. สัตว์ที่ถูกฆ่าโดยไม่ได้ระบุนามพระเจ้า

6. สัตว์ที่มีเขี้ยวเล็บ (มีพิษ) และสัตว์เลื้อยคลานทุกชนิด

สำหรับเครื่องดื่มซึ่งเป็นที่ต้องห้ามของมุสลิม คือ สิ่งที่ทำให้มีเมามากทุกชนิด การเสียชีวิต การตายในทัศนะของอิสลามไม่ได้เป็นความทุกข์ หรือพันทุกข์

แต่อิสลามถือว่า การตายคือการกลับไปสู่ความเมตตาของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า เมื่อมุสลิมเสียชีวิต เป็นหน้าที่ของญาติหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงที่เป็นมุสลิมจัดการกับศพ ตามหลักการศาสนา ๔ ประการ คือ อาบน้ำศพ ห่อศพ กล่าวคำอวยพรต่อศพ (ละหมาดให้แก่ศพ) และฝัง

2.3 ขบวนการก่อการร้าย

2.3.1 ความเป็นมาของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

ขบวนการก่อการร้ายก่อตั้งขึ้นมาในรูปแบบขององค์กรใต้ดิน โดยความริเริ่มของกลุ่มบุคคลที่เสียประโยชน์ทางการเมืองในอดีตทำการก่อความสงบ แสวงหาแนวร่วมโดยใช้จุดอ่อนในด้านความเป็นอยู่ เชื้อชาติ และศาสนา เป็นจุดเริ่มต้นในการโฆษณา ปลุกระดม บ่อนทำลาย ให้เกิดความแตกแยกสามัคคีของคนในชาติ เพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 82 มีสภาพความเป็นอยู่ทั้งพื้นที่ชนบท และในเมืองไม่แตกต่างกันมากนัก มักอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน โดยมีความผูกพันยึดเหนี่ยวกับศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันยังใช้ภาษามลายูพื้นเมือง (ภาษายาวี) ไม่นิยมใช้ภาษาไทย ยังมีบางส่วนของพูดภาษาไทยไม่ได้ ชาวไทยมุสลิมเหล่านี้มีความเชื่อถือ ยึดมั่น และเคร่งครัดในเรื่องศาสนาเป็นอย่างมาก มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รักสงบ ไม่สนใจด้านการเมือง จึงมักมีการขู่งในหมู่ชาวไทยมุสลิมด้วยกันว่าการพูดภาษาไทยจะทำให้ถูกกลืนเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ตลอดจนวัฒนธรรม และประเพณีดั้งเดิมอีกด้วย ทำให้การเผยแพร่ข่าวสารของรัฐไปสู่ประชาชนเป็นไปได้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่ฝ่ายตรงข้ามมักใช้ปลุกระดมมวลชนต่อชาวไทยมุสลิมเหล่านี้ หรือชักจูงให้ร่วมมือได้โดยง่าย รายได้ส่วนใหญ่ของประชากรมาจากผลผลิตภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมีไม่มากนัก ทั้งยังประสบกับปัญหาด้านเทคโนโลยีในการผลิต ที่ดินไม่มีคุณภาพ เกษตรกรขาดความรู้ จึงเป็นผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตตกต่ำ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านการตลาดและการส่งออก ประชากรจึงมีรายได้ต่ำไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่ถีบตัวสูงขึ้น คุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ชีวิตความจำเป็นพื้นฐานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับผู้ไม่รู้หนังสือ การว่างงาน ยาเสพติด และอาชญากรรม

สืบเนื่องจากปัญหาดังกล่าว เป็นจุดอ่อนให้กลุ่มผู้ไม่หวังดีใช้เป็นเงื่อนไข บ่อนทำลายและก่อการร้ายด้วยรูปแบบต่าง ๆ ขู่งให้เกิดความเข้าใจผิด สร้างความแตกแยก ทำการก่อความ สร้างความปั่นป่วนวุ่นวาย โดยการข่มขู่กร โศกทรัพย์ และทำลายทรัพย์สินของทางราชการ ซึ่งการกระทำเหล่านี้มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กระทบต่อการพัฒนาและการลงทุนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความละเอียดอ่อน แตกต่างจากภูมิภาคอื่นของประเทศ เนื่องจากเกี่ยวกับศาสนาและสะสมมาเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย จนเกิดภาพลักษณ์ในเชิงลบตลอดมา

ปัญหาเหล่านี้มีลักษณะเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทุกด้าน เช่นเดียวกับภูมิภาคอื่นจะต่างกันเพียงความรุนแรงของปัญหา และมีลักษณะพิเศษของปัญหาเกี่ยวกับการก่อการร้ายในพื้นที่

โจรก่อการร้าย (จกร.) เดิมเรียกชื่อว่า ขบวนการแบ่งแยกดินแดน (ขบค.) แต่เนื่องจากทางราชการพิจารณาเห็นว่าคำเดิมไม่เหมาะสม เพราะจะเป็นปัญหากระทบกระทั่งกับประเทศเพื่อนบ้านในด้านการเมือง จึงเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “ขบวนการโจรก่อการร้าย” มีชื่อย่อว่า “ขจก.” ใช้คำภาษาอังกฤษว่า “Separatist” เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ.2515 ครั้งล่าสุดได้เปลี่ยนจากคำว่า “ขจก.” มาเป็นคำว่า “จกร.” (โจรก่อการร้าย) ใช้คำภาษาอังกฤษว่า “Bandit Terrorist” ตามข้อเสนอของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา ทั้งนี้เพื่อต้องการลดระดับความสำคัญของผู้ก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลงให้เป็นเพียงการก่อการร้ายระดับท้องถิ่นเท่านั้น

ถ้าศึกษาจากประวัติศาสตร์จะเห็นว่าเมืองที่เป็นชนวนแห่งความวุ่นวายในปัญหาเกี่ยวกับ ขจก. นั้น ส่วนใหญ่จะได้แก่เมืองปัตตานี ทั้งนี้เพราะเมืองปัตตานีนั้นเป็นหัวเมืองสำคัญทางภาคใต้ มีการติดต่อกับชายกับชาวต่างประเทศ มีความเจริญรุ่งเรือง มีพระยาเมืองปกครองมีอำนาจมาก เมื่อสูญเสียอำนาจ จึงทำให้เกิดที่จะทำการแบ่งแยกดินแดน

2.3.2 การก่อตั้งของกลุ่มโจรก่อการร้าย

ขบวนการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีมานานแล้ว โดยแยกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในแต่ละยุคสมัยได้ดังนี้

1) *ขบวนการแนวร่วมแห่งชาติปลดปล่อยปัตตานี บีเอ็นพีพี (BNPP: Barisan Nasional Pembebasan Patani)* มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า National Liberation of Patani (NLFP) นับเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่เก่าแก่กลุ่มหนึ่ง บุคคลซึ่งรวมกันก่อตั้งได้แก่ชายาหอดีตเจ้าเมืองปัตตานีผู้สูญเสียอำนาจ และกลุ่มผู้นำทางศาสนา ส่วนใหญ่จบการศึกษาจากประเทศในตะวันออกกลางและมาเลเซีย ดำเนินงานสืบทหอคฤคมการณ์ โดยมีเป้าหมายต้องการแบ่งแยกดินแดนจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นรัฐปัตตานี (รัฐอิสระ)

ปี พ.ศ. 2490 คนกู มะสะหมัด มะไฮยิดดิน บุตรชายคนที่ 7 และเป็นคนสุดท้ายของพระยาวิชิตภักดี (ตงกูฮับดุลกาเคร์ กอมารุดดิน) อดีตเจ้าเมืองปัตตานี ซึ่งลี้ภัยอยู่ในมาเลเซีย ตั้งคนเป็นหัวหน้ากลุ่มชาวมุสลิมแห่งปัตตานี และดำเนินการสืบทหอดงานต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนต่อจากบิดา โดยก่อตั้งองค์กรอย่างเปิดเผยใช้ชื่อย่อว่า “Gabongan Melayu Patani Raya” (สมาคมชาวมลายูปัตตานี) มีชื่อย่อว่า กัมปาร์ (GAMPAR) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน และมีสำนักงานสาขาอยู่ที่รัฐเคดาร์, รัฐเปอร์ลิส, เกะปิงัง และสิงคโปร์ องค์กรดังกล่าว

เป็นองค์กรทางการเมืองที่มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมชนมุสลิมภาคใต้ (เรียกตัวเองว่าชาวมลายูปัตตานี) ให้ร่วมกันต่อต้านรัฐบาลไทย

คนกุม่าห์มุด มะไฮยิดดิน ได้ร่วมกับ ฮัจญีฮุสหลง โต๊ะมีนา ฮัจญีฮุสหลง บินอับดุลกาเดร์ ประธานกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี คนญายาลาล์ นาเชร์ คนญอับดุล ยาลาล์ บินคนญอับดุลมุตอลิบ นายออดุลย์ ณ สายบุรี อดีต ส.ส.นราธิวาส (พ.ศ.2480-2481) เป็นบุตรพระยาสุริเยศสุนทรบวรภักดี อดีตเจ้าเมืองสายบุรี และ คนญาญุ ทรอ อับดุลกาเดร์ (พี่ชายคนญายาลาล์) แกนนำขององค์กรสามารถชักชวน/โฆษณาชวนเชื่อให้ชาวไทยมุสลิม ผู้นำศาสนา บรรดาเครือญาติ และลูกหลานของเจ้าเมืองปัตตานีที่สูญเสียอำนาจ ได้เข้าร่วมกับองค์กรนี้เป็นจำนวนมาก การเคลื่อนไหวส่วนใหญ่จะมีบทบาทในด้านการเมือง และสามารถปลุกปั่นยุยงให้มวลชน/แนวร่วมก่อความไม่สงบขึ้นในพื้นที่ได้เป็นครั้งคราว

ปี พ.ศ.2496 คนกุม่าห์มุด มะไฮยิดดิน ได้เสียชีวิต ถัดจากนั้นอีกหนึ่งปี ฮัจญีฮุสหลงฯ ก็เสียชีวิตด้วย ทำให้องค์กรกัมปาร์ยุติการเคลื่อนไหวและล่มสลายลง

ปี พ.ศ.2502 คนญายาลาล์/นายออดุลย์ ณ สายบุรี ได้สานต่อ โดยร่วมกับพรรคพวกจัดตั้งกลุ่มโจรก่อการร้ายขึ้น ชื่อว่า “แนวร่วมแห่งชาติปลดปล่อยปัตตานี (BNPP)” โดยมีนายคนญายาลาล์เป็นประธานคนแรก มีแกนนำคนสำคัญประกอบด้วยนายบัครี ฮัมดัน, นายอับดุลฟาตาค์ อุมาร์, นายฮันนัน อุบัยคะห์(อดีตนักศึกษามหาวิทยาลัยอัลอัสฮาร์ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์) อุตตาส อาซูลดิน/อาซูดิง บินอับดุลสาและ, มุฮัมหมัด/มะโคลต์ และ ดร.วันสุไลมาน/แวสะแลแม การเคลื่อนไหวมีทั้งดำเนินงานด้านการเมืองและการทหาร โดยมีกองกำลังติดอาวุธอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนายคือระ มะดีเยาะ/บาเปาะอิดริส/เปาะเยะ

บทบาทการปฏิบัติการทางทหารของ BNPP มีความเข้มแข็งมากในช่วงปี พ.ศ.2520-2525 กองกำลังติดอาวุธ โดยการนำของ นายเปาะเยะ/คือระ มะดีเยาะ ปฏิบัติการเรียกค่าคุ้มครอง ชุมยิง สังหาร เจ้าหน้าที่และชาวไทยพุทธ รวมทั้งสร้างความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก

จากการสูญเสียผู้นำคนสำคัญสองคนคือ คนญอับดุลยาลาล์ (เสียชีวิต ปี พ.ศ.2520) และนายเปาะเยะ คือระ (เสียชีวิตปี พ.ศ.2527) ทำให้ BNPP มีสภาพตกต่ำลง สมาชิกเกิดการแตกแยกทางแนวความคิด เป็นเหตุให้บางส่วนลาออกไปตั้งกลุ่มใหม่ และมีบางส่วนออกมอบบตัวกับทางราชการเป็นจำนวนมาก ในที่สุดกลุ่มนี้จึงได้ยุติการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยสิ้นเชิง

อย่างไรก็ตาม BNPP ยังมีการเคลื่อนไหวอยู่บ้าง เช่น เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2530 นายอาซูดิง บินอับดุลสาและ/อุตตาสอาซูลดิน และสมาชิกประมาณ 15 คน ทำ

การประชุมที่ห้องอาหารซัม เมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน มาเลเซีย รายละเอียดการประชุมมีสาระสำคัญคือ

1. คัดเลือกตัวแทนเข้าร่วมประชุมกับองค์การการประชุมประเทศอิสลาม (OIC: Organization of the Islamic Conference) ที่ประเทศคูเวต
 - 2 เปลี่ยนชื่อจาก BNPP เป็น BIPP ซึ่งมีชื่อเต็มว่า Barisan Islam Pembebasan Patani (แนวร่วมอิสลามปลดปล่อยปัตตานี) ทั้งนี้เพื่อหวังผลทางด้านจิตวิทยาและสอดคล้องกับกระแสความเคลื่อนไหวของการต่อสู้เพื่ออิสลามทั่วโลก
- 2) แนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติมลายูปัตตานี บีอาร์เอ็น(BRN: Barisan Revolusi Nasional Melayu Patani)

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2503 โดยแกนนำที่มีหัวก้าวหน้า ประกอบด้วย ฮัจญ์ฮามีน โต๊ะมีนา บุตรชายฮัจญ์ฮุหลง โต๊ะมีนา, ฮัจญ์ฮัยอูลการิม บินฮัสซัน/ โต๊ะเยาะการิม/อาบูจัมสวัน และนายวันอาหมัด รอฟี/อาหมัดบง ในระยะเริ่มแรก แกนนำของกลุ่มดำเนินงานด้านการเมืองอย่างปิดลับอยู่ในประเทศไทย ต่อมาได้วางแผนก่อการร้ายโดยการที่จะจับตัวผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้กำกับการตำรวจนคร เนื่องในวันเข้าอวยพรวันตรุษฮารีรายอ เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2504 เพื่อสร้างชื่อเสียงและประชาสัมพันธ์กลุ่มที่ตั้งใหม่ แต่เจ้าหน้าที่สืบทราบแผนการล่วงหน้า จึงได้ทำการจับกุมตัวฮัจญ์ฮามีนฯ และสมาชิกรวม 7 คน ดำเนินคดี และรับโทษจนถึงปลายปี พ.ศ.2508 จึงได้รับการปล่อยตัว การต่อสู้ทางการเมืองของ BRN จึงได้เริ่มขึ้นอีก โดยตั้งสำนักงานอยู่ที่รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ปี พ.ศ.2511: BRN สามารถจัดหาสมาชิกเข้าร่วมอุดมการณ์และจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ได้จำนวนมาก จึงได้จัดตั้งหน่วยทหารชื่อว่า “กองกำลังติดอาวุธปลดแอกอิสลามปัตตานี” หรือ แอ็บริฟ (Angkatan Bersenjata Revolusi Islam Patani : ABRIP) ขึ้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ.2511 ที่เทือกเขาบูโด บริเวณ บ.ลูโป๊ะบายะ อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส มีกองกำลังติดอาวุธทั้งหมดประมาณ 125 คน ระดับแกนนำที่สำคัญ คือ

- 1) นายคือเร๊ะ มะคีเยาะ/บาเปาะ อัคริส/เปาะเยะ ผบ.กกล.ติดอาวุธ
- 2) นายเปาะวอไซ๊ะ รอง ผบ.กกล.ติดอาวุธ
- 3) นายเปาะนุสตามัน/มะปีเยาะ สะดากา รอง ผบ.กกล.ติดอาวุธ
- 4) นายโต๊ะกี/ เปาะเฮ็ง/ อิบรอฮิม ที่ปรึกษาทางทหาร

หลังจาก BRN สามารถจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธได้แล้ว ได้แบ่งแยกกำลังออกเป็น 3 เขต อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ คือ

- 1) กลุ่มเปาะเยะเยะ ปฏิบัติการและเคลื่อนไหวยู่ในพื้นที่เทือกเขา
กุงจอนอง ต.ซากอ อ.เรือเสาะ จ.นราธิวาส (ปัจจุบันคือ หมู่ 6 ต.ศรีสาคร จ.นราธิวาส)
- 2) กลุ่มเปาะนุสตามัน/มะปีเยาะ สะควา ปฏิบัติการและเคลื่อนไหวยู่
ในพื้นที่เทือกเขาบูโด จ.นราธิวาส และ จ.ปัตตานี
- 3) กลุ่มเปาะวอโฆ๊ะ ปฏิบัติการและเคลื่อนไหวยู่ในพื้นที่เทือกเขาตะเว
อ.สุไหงปาดี, อ.แว้ง จ.นราธิวาส

ปี พ.ศ.2513 สมาชิกระดับนำในมาเลเซียของ BRN เกิดการแตกแยก
ภายในขบวนการ สาเหตุเนื่องจากความขัดแย้งเกี่ยวกับอุดมการณ์ในการต่อสู้และผลประโยชน์
ทางการเงิน ระหว่าง ดนกู ยาลาล์ นาเชร์/อคุลย์ ณ สายบุรี ที่ปรึกษาระดับสูง สภาชี้นำ กับนาย
วันมุฮัมหมัดรอฟี/อาหมัดบง เลขานุการ ความขัดแย้งดังกล่าวมีอิทธิพลและลุกลามไปยังกองกำลัง
ติดอาวุธ ทำให้กองกำลังติดอาวุธแตกแยกออกเป็น 2 ฝ่ายคือ

- 1) กลุ่มเปาะเยะเยะ ผบ.กองกำลังติดอาวุธ นำกำลังประมาณ 100 คน ไปขึ้น
ตรงต่อดนกูยาลาล์นาเชร์ ประธานขบวนการ BNPP และเคลื่อนไหว/ปฏิบัติการอยู่ในห้วงระยะเวลา
หนึ่ง แต่ในระยะหลังกลุ่มนี้ไม่ได้รับความร่วมมือจากองค์กรผู้สนับสนุนจากต่างประเทศ ประกอบ
กับการสูญเสียผู้นำคนสำคัญ 2 คน คือ ดนกูอับดุลยาลาล์ และเปาะเยะเยะ ซึ่งเสียชีวิตเมื่อปี พ.ศ.2520
และ พ.ศ.2527 ตามลำดับ ทำให้ต้องยุติการเคลื่อนไหวลงในที่สุด

- 2) กลุ่มเปาะนุสตามัน และเปาะวอโฆ๊ะ รอง ผบ.กกล.ติดอาวุธ นำกำลัง
ส่วนที่เหลือขึ้นตรงต่อ นายวันมุฮัมหมัดบง เลขานุการคนเดิม และนายเปาะวอโฆ๊ะ ได้รับการแต่งตั้ง
เป็น ผบ.กกล.ติดอาวุธ ซึ่งขณะนั้นได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มปฏิบัติการคือ กลุ่มเจ๊ะกูดีง เคลื่อนไหวใน
พื้นที่ ต.กรงปินัง อ.กรงปินัง จ.ยะลา และกลุ่มโตะกาฮง/อาแว บูเก๊ะ เคลื่อนไหวในพื้นที่เทือกเขา
บูโด จ.นราธิวาส และ จ.ปัตตานี ต่อมา จกร.กลุ่ม BRN กลุ่มนี้สามารถขยายกองกำลังได้เพิ่มขึ้น
จำนวนมากและนับเป็นฐานกำลังสำคัญของ BRN ที่มีการสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ.2516 :นายเปาะวอโฆ๊ะ ผบ.กกล.ติดอาวุธ เสียชีวิตด้วยโรครชรา
นายเปาะนุสตามัน/มะปีเยาะ สะควา ได้รับการแต่งตั้งเป็น ผบ.กกล.ติดอาวุธแทน

ปี พ.ศ.2517 : กองกำลังติดอาวุธ (ABRIP) ได้เริ่มปฏิบัติการทางทหารที่
สำคัญครั้งแรก ด้วยการลอบโจมตีสถานีตำรวจกาบู อ.รามัน จ.ยะลา โดยการนำของ เปาะนุสตามัน
และเปาะสุ วาแมดิซา (ครู ร.ร.บ้านท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา) สามารถยึดอาวุธ เข้าหน้าที่และปล่อยตัว
ผู้ต้องหาลายคน และในปีเดียวกัน กองกำลังติดอาวุธสามารถจัดหาแนวร่วม/ สมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น
จำนวนมาก จึงได้ทำการฝึกอบรม/ ฝึกวิชาทหารให้กับราษฎรในพื้นที่ บ้านคอลลอกาเว ต.ซากอ
อ.เรือเสาะ จ.นราธิวาส (ปัจจุบัน ต./อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส) ในครั้งนั้นมีราษฎรเข้าร่วมการฝึก

เป็นจำนวนมาก และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ อ.ศรีสาคร เป็นพื้นที่เคลื่อนไหวหลักของ BRN มาจนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ.2518: BRN ได้จัดให้มีการประชุมสมาชิกระดับสูงทุกระดับอย่างเป็นทางการเพื่อประชุมยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นผลสำเร็จที่เมืองบาถึง รัฐเปร์ริก มาเลเซีย การบริหารขบวนการของ BRN จึงได้ยึดถือธรรมนูญ BRN ปี พ.ศ.2518 ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน รายละเอียดสำคัญในธรรมนูญ BRN คือการจัดการบริหารการปกครองเน้นระบบสภา ตำแหน่งที่สำคัญมีประธาน (นายฮัจญ์อามีน โตะมีนา) เลขาธิการ (นายมุฮัมหมัดบง) และ ผบ.กองกำลังคิดอวูร (เปาะนุสตามัน/มะปีเยาะ สะดากา)

ปี พ.ศ.2519: นายวันมุฮัมหมัด ราฟี/อาหมัดบง เลขาธิการ BRN เสียชีวิต อุสตาซการิม/ฮัจญ์การิม บินฮัสซัน/อาบู ชัศวัน ได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการแทน

ปี พ.ศ.2520: BRN ได้เกิดการแตกแยกอีกครั้งที่สอง สาเหตุเนื่องจากความขัดแย้งระหว่างฮัจญ์อามีนฯ ประธาน กับฮัจญ์การิม/อุสตาซการิมฯ เลขาธิการ เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ BRN ปี พ.ศ.2518 ให้อำนาจเลขาธิการมากกว่าประธาน

ปี พ.ศ.2521: จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการแตกแยกอย่างรุนแรงระหว่างฮัจญ์อามีนฯ กับฮัจญ์การิมฯ มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ต่างฝ่ายก็พยายามเข้ามากุมอำนาจในพรรค โดยจัดตั้งคณะกรรมการของตนเองขึ้นมาเพื่อบริหารงานและแก้ไขปัญหาภายใน โดยในปี พ.ศ.2522 ฮัจญ์อามีนฯ ประธาน BRN ได้นำผู้ร่วมอุดมการณ์แยกไปตั้ง “คณะกรรมการฝ่ายประสานงาน” เรียกว่าสภา CO-ORDINATE หรือ Majlis Kordinasi หรือที่รู้จักกันในนาม “BRN COORDINATE” แต่ไม่มีบทบาทเคลื่อนไหวทางทหารในประเทศไทย ส่วนทางด้าน ฮัจญ์การิม บินฮัสซัน ได้จัดตั้ง คณะกรรมการเลขาธิการพรรค หรือ “ชาซา” (Jamaal Setia usaha Agong : JASA) ในปี พ.ศ.2523 แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ ในที่สุดก็ต้องยุบเลิกคณะกรรมการดังกล่าวในเวลาต่อมา

ปี พ.ศ.2523 กองบัญชาการกองกำลังคิดอวูร (MB) ได้จัดประชุมเพื่อหาแนวทางในการยุติปัญหาภายใน เรียกว่า “การประชุมกองบัญชาการใหญ่” หรือ 3MB (Majlis Mesyuarat Merkas Besar) โดยเชิญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม คือ ฝ่ายฮัจญ์อามีนฯ ฮัจญ์การิมฯ รวมทั้ง ผบ.เขต 1, ผบ.เขต 2 และ ผบ.เขต 3 เพื่อปรองดองและสมานฉันท์ แต่ฮัจญ์อามีนฯ ไม่ได้ส่งสมาชิกเข้าร่วมประชุมตามกำหนดการที่วางไว้ และตัวแทนของฮัจญ์อามีนฯ ได้มาถึงหลังจากประชุมเรียบร้อยแล้ว โดยมาแจ้งให้ทราบว่าจะไม่เข้าร่วมประชุมในกองบัญชาการใหญ่ แต่ขอให้จัดประชุมในหมู่บ้าน ทางกองบัญชาการจึงได้จัดส่งกองกำลังคิดอวูรไปพบตัวแทน เพื่อเชิญ

เข้าประชุม เพราะสภาพภายในหมู่บ้านไม่เอื้ออำนวย ผลสุดท้ายตัวแทนของฮัจญ์ยี่อามีนฯ ได้ตกลงเข้าร่วมประชุมที่กองบัญชาการใหญ่ (MB) การประชุมปรึกษาหารือระหว่างตัวแทน MB (นายเปาะคูวอ/เจ๊ะกูเป็ง/รอชะ บูราซอ รอง ผบ.สูงสุด) กับตัวแทนของฮัจญ์ยี่อามีนฯ นั้น กลับทวีความขัดแย้งมากยิ่งขึ้นเนื่องจากไม่ยอมรับฮัจญ์ยี่การิมฯ และไม่ยอมรับข้อเสนอในการปรองดองกันระหว่างฮัจญ์ยี่การิมฯ กับฮัจญ์ยี่อามีนฯ ทำให้การประชุมระหว่าง MB กับตัวแทนของฝ่ายฮัจญ์ยี่อามีนฯ ประสบความล้มเหลว จึงทำให้กองกำลังติดอาวุธจำนวน 11 คน ภายใต้การนำของ นายมะซารีกัด ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่เขต 3 และกองกำลังเขต 1 จำนวน 9 คน โดยการนำของนายอาบู บากา ได้วางอาวุธหลบหนีติดตามนายฮัจญ์ยี่อามีนฯ ไปอยู่มาเลเซีย

ปี พ.ศ.2526 : ฮัจญ์ยี่การิม บินฮัสซัน ประธานคณะกรรมการเลขาธิการพรรค (JASA) ประกาศยุบหน่วยงานนี้ และได้จัดตั้งหน่วยงานใหม่เรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานและแก้ไขปัญหาของพรรค” หรือ “คณะกรรมการ 4 P”(Komiti Penyelenggaraan Pemasalahan Parti : KPPP) โดยมีนายเปาะซุมะ ซูบารีโย และนายเจ๊ะมูดอ ตะมะบูง/เปาะติโต เป็นประธาน และรองประธาน ตามลำดับ เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา ตลอดจนเรียกร้องให้นักต่อสู้หันกลับไปยึดถือหลักการตามรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2518 ในที่สุดจึงมีมติให้จัดตั้ง สมัชชาแห่งชาติ หรือ Congress National ขึ้น เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีสิทธิ์และอิสระในการเลือกผู้นำ และกำหนดอนาคตทางการเมืองและการทหารของ BRN

ปี พ.ศ.2527 : BRN ได้จัดประชุมสมัชชาแห่งชาติ หรือ Congress National ขึ้นเป็นครั้งแรก ทุกหน่วยงานได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน ยกเว้นแกนนำบางคน เช่น ฮัจญ์ยี่การิมฯ ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ซึ่งตามข้อบังคับกำหนดไว้ว่า ผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมไม่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งไม่มีการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นฮัจญ์ยี่การิมฯ จึงไม่ได้รับการเลือกตั้งในตำแหน่งใด ที่ประชุมจึงได้มีการเลือกตั้งผู้นำคนใหม่ ปรากฏว่าได้นายเปาะนูซา ยาซิล/เจ๊ะกูเป็ง/รอชะ บูราซอ/เปาะคูวอ เป็นเลขาธิการ และนายบาฮารุดดิน อาลี เป็นรองเลขาธิการ โดยให้ดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่นั้นมาจึงได้มีการเรียกชื่อขบวนการใหม่ว่า BRN-CONGRESS พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานใหม่

จากการที่นายฮัจญ์ยี่การิมฯ ไม่ได้เข้าร่วมประชุม จึงทำให้นายฮัจญ์ยี่การิมฯ หมดอำนาจอย่างสิ้นเชิง จึงได้รวบรวมสมัครพรรคพวกที่มีแนวความคิดเดียวกันกับตนจัดตั้งกลุ่มใหม่ขึ้นมีชื่อว่า BRN-ULAMA คำว่า ULAMA (อูลามา) หมายถึงผู้ทรงความรู้หรือนักวิชาการทางศาสนา จึงทำให้ BRN แยกแยกออกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้

- 1) BRN CO-ORDINATE มีฮัจญ์ยี่อามีน โตะมีนา เป็นประธาน จัดตั้ง

เมื่อ ปี พ.ศ.2522

2) BRN CONGRESS มีนายรอชะ บูราซอ เป็นเลขาธิการ จัดตั้งเมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2527

3) BRN ULAMA มีอัญญีการิม บินฮัสซัน/อาบู/อาบูญัสวัน เป็นประธาน จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2527

ในบรรดา BRN ทั้ง 3 ฝ่าย นับได้ว่า BRN-CONGRESS โดยการนำของนายรอชะ บูราซอ สามารถรวบรวมกองกำลังติดอาวุธทั้งหมด และแกนนำส่วนใหญ่แยกดำรงตำแหน่งอยู่ในฝ่ายทหาร จึงนับว่ามีบทบาทด้านการทหารมากที่สุด ขณะเดียวกันก็ได้มีความพยายามทุกวิถีทางที่จะรวม BRN ทั้งหมดเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว โดยได้ดำเนินนโยบาย “สมานฉันท์” ตลอดจนสร้างมิตรภาพระหว่างกลุ่มอื่น ๆ

ปี พ.ศ.2531: BRN-CONGRESS ได้เปิดประชุมสภา CONGRESS ครั้งที่ 2 ขึ้นที่เมืองอีโปห์ รัฐเปรัก มาเลเซีย ในการประชุมครั้งนั้นได้มีตัวแทนจากทุกหน่วยงานภายใต้การนำของกลุ่มร่วมประชุม สาระของการประชุม เป็นการประเมินผลงานในรอบ 4 ปีที่ผ่านมา ตลอดจนมีการหารือเกี่ยวกับการดำเนินบทบาทของกลุ่ม นอกจากนี้ที่ประชุมมีมติให้ดำเนินการในการเจรจาผลักดันให้ BRN กลับมารวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวให้จงได้ และที่ประชุมยังได้ลงมติให้นายรอชะ บูราซอ/เจ๊ะกูเป็ง เป็นเลขาธิการคนต่อไป

เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2532 : BRN CO-ORDINATE โดยมีอัญญีฮามิน โต๊ะมีนา ร่วมกับ BRN ULAMA โดยมีอัญญีการิม บินฮัสซัน ได้นำเจรจากับนายรอชะ บูราซอ/เจ๊ะกูเป็ง/เปาะนูชา ยาลิล แห่ง BRN-CONGRESS เพื่อหาข้อยุติในการรวม BRN ในมัสยิดกลางเมืองโกดาบารู รัฐกลันตัน มาเลเซีย และได้ยื่นเงื่อนไขในการเจรจา ดังนี้

- 1) ต้องยุบ BRN-CONGRESS
- 2) กองกำลังติดอาวุธต้องไม่ฝึกฝฝ่ายใด
- 3) การเจรจาต้องดำเนินการอย่างราบรื่น
- 4) การเจรจาต้องไม่พุดกระทบองค์กรของแต่ละฝ่าย
- 5) ยกเลิกอุดมการณ์ชาตินิยม
- 6) BRN-CONGRESS ต้องให้อภัยในความผิดของนายมะละ สะและ

ผู้ใหญ่นบ้าน ม.3 ต.สาวอ อ.รีอเสาะ จ.นราธิวาส (ถูกยิงเสียชีวิตปี พ.ศ.2536) นายอารง เจาะบองอ

ผู้ใหญ่นบ้าน ม.5 ต.เขาคูม อ.ยะรัง จ.ปัตตานี (ถูกยิงเสียชีวิตปี พ.ศ.2540)

เงื่อนไขทั้งหมดได้รับการปฏิเสธจาก BRN-CONGRESS พร้อมกับเรียกร้องให้แต่ละฝ่ายยึดถือตามรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2518 เป็นบรรทัดฐานในการเจรจา แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากอัญญีฮามินฯ กับอัญญีการิมฯ

ปี พ.ศ.2533 :นายรอชะ บูราซอประธาน BRN-CONGRESS ได้เชิญอัญชัย อับดุลเราะห์มาน/โตะครุพ้อมิ่ง (ฉายา) อัญชัยมะ นาประคู้ (ฉายา) และอัญชัยการิมฯ ประธาน BRN-ULAMA มาปรึกษาหารือเพื่อหาข้อยุติในการรวม BRN เป็นหนึ่งเดียว ตลอดจนมีการตกลงในความร่วมมือกันระหว่าง BRN-CONGRESS และ BRN-ULAMA นอกจากนั้นยังได้เชิญ อัญชัยอามีนฯ มาร่วมประชุมปรึกษาหารือด้วย แต่ปรากฏว่าอัญชัยอามีนฯ ประธาน BRN CO-ORDINATE ได้เสนอเงื่อนไขหลายข้อและอีกฝ่ายไม่สามารถรับได้จึงทำให้ BRN CO-ORDINATE ไม่สามารถร่วมกลุ่มได้สำหรับ PULO ได้ส่งอัญชัยสะมะแอ ทำน้า เป็นตัวแทนเข้าประชุมได้ตกลงที่จะร่วมมือกัน ส่วนขบวนการ BIPP (เดิมชื่อ BNPP) โดยนายซอและ อาณิส ผู้ประสานงานต่างประเทศ ก็ตกลงที่จะร่วมมือด้วย แต่ขอให้ปรับกำลังฝ่ายบริหารและฝ่ายกองกำลังให้เรียบร้อยเสียก่อน สรุปแล้วคงเหลือแต่ BRN CO-ORDINATE เท่านั้น ที่ยังไม่ได้ตกลงหรือมีแนวความคิดในการที่จะรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว (ซึ่งต่อมามีหลักฐานว่ากองกำลัง BRN CO-ORDINATE เป็นกองกำลังหลักที่เคลื่อนไหวก่อเหตุร้ายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน)

3) องค์การปลดปล่อยรัฐปัตตานี หรือ องค์การสหปัตตานีเสรี (PULO:

Patani United Liberation Organization)

องค์การปลดปล่อยรัฐปัตตานี หรือที่รู้จักในนามขบวนการ PULO ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2511 เป็นองค์กรจัดตั้งที่มีรูปแบบสมบูรณ์ที่สุด มีการร่างรัฐธรรมนูญปกครองฉบับปี พ.ศ.2511 และจัดหาแนวร่วม สมาชิก และองค์กรสนับสนุนไว้ได้หลายสาขาทั้งในและต่างประเทศ ผู้ริเริ่มก่อตั้งคือ นายคนกูบิร ออตอนีรอ/อดุลย์ ณ วงคราม/กาบิรี อับดุลเราะห์มาน รับหน้าที่เป็นผู้นำสูงสุด หรือเลขาธิการ PULO คนแรก

เริ่มแรกของการดำเนินงานจะเน้นหนักในการต่อสู้ทางการเมือง โดยการปลุกกระดม โฆษณาชวนเชื่อเพื่อหาแนวร่วมและสมาชิก โดยมุ่งเน้นในกลุ่มผู้นำทางศาสนาและผู้นำท้องถิ่นเป็นหลัก อีกทั้งได้ประสานกับองค์กรสนับสนุนในประเทศตะวันออกกลาง เพื่อยกระดับฐานะของกลุ่ม จนได้รับการรับรองจากองค์การปลดปล่อยปาเลสไตน์ (PLO: Palestine Liberation Organization) ในปี พ.ศ.2517 และอีกหลายประเทศในเวลาต่อมา

องค์การ PULO เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการชุมนุมใหญ่ของชาวมุสลิมในกลางปีพ.ศ.2518 ที่ จ.ปัตตานี เพื่อประท้วงการปฏิบัติงานในการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ โดย PULO ใช้เงื่อนไขดังกล่าวสร้างเครือข่ายแนวร่วมและได้รับการยอมรับจากมวลชนในพื้นที่อย่างกว้างขวาง โดยอ้างว่าเป็นกลุ่มพิทักษ์ประชาชนเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม การปฏิบัติของ PULO ใช้ความรุนแรงเป็นหลัก โดยเลียนแบบจากกลุ่มก่อการร้ายในตะวันออกกลาง เช่น องค์การปลดปล่อยปาเลสไตน์ (PLO)

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2519 :กลุ่ม PULO สามารถจัดหาสมาชิกได้จำนวนมากจนสามารถจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธได้หลายหน่วย มีสมาชิกระดับหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้มีอิทธิพลและผู้นำศาสนาที่มีชื่อเสียงหลายคน กลางปี พ.ศ.2519 PULO ดำเนินการคัดเลือกเยาวชนมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งไปฝึกอบรมวิชาการทหารและการก่อวินาศกรรมที่ประเทศลิเบียและซีเรีย โดยสมาชิกดังกล่าวฝึกอบรมร่วมกับขบวนการกู้ชาติมุสลิมทั่วโลก เช่น องค์การปลดปล่อยปาเลสไตน์(PLO) องค์การกู้ชาติไอริช (IRA:Irish Republican Army) และขบวนการ โมโรของฟิลิปปินส์ เป็นต้น สมาชิกที่กลับจากฝึกอบรมบางส่วนจะกลับมาประกอบอาชีพอยู่ในภูมิลำเนาบางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมกับขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มต่าง ๆ และมีบทบาทสำคัญอยู่ในขบวนการ อาทิ อัจญ์ฮ์ดาไอ๊ะ ทำน้ำ, ยะโก๊ะ ซือแบแร, บาฮารี โคนิบง, ฮารี เกา, ดอลละ นาโต๊ะ, วาซอ จำปากอ, อัจญ์ฮ์รุตัน ฮามูแรน เป็นต้น การปฏิบัติการทางการเมืองและการต่อสู้ของ PULO ภายใต้การนำของ นายคนกู บีรอ กอตอนีรอ เลขาริการ มีความเข้มแข็งมากในหลาย พื้นที่ การปฏิบัติการที่สำคัญคือ จับครุ ข้าราชการ ลอบวางเพลิง เผาโรงเรียนหลายแห่ง โจมตีสถานีตำรวจวางระเบิดหลายจุด

ประมาณกลางปี พ.ศ.2525 เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการกดดันปราบปรามทั้งด้านการเมืองการทหารอย่างรุนแรงต่อเนื่องและจริงจัง ทำให้ PULO จำนวนมากต้องหลบหนีออกจากป่าเข้าไปอาศัยอยู่ในมาเลเซีย และออกมอบตัวต่อทางราชการเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังส่งผลให้สมาชิกระดับนำเกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับการบริหารงานและผลประโยชน์ ทำให้แกนนำคนสำคัญคือ ดร.ฮารง อเมริกา/ฮารง มูเล็ง/มูฮัมหมัด บินมูฮัมหมัด และฮัจญ์ฮ์ฮาดี ฮัจญ์ฮ์รอฮาดี/ฮาดี มูโน๊ะ ได้ร่วมกันวางแผนโค่นล้มอำนาจของคนกูบีรอ กอตอนีรอ เพื่อเปลี่ยนแปลงผู้นำและระบบการบริหารงานภายในพรรค

เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2528 คนกูบีรอ กอตอนีรอ ถูกบีบบังคับให้ลาออกจากตำแหน่งเลขาริการพรรค ผู้นำกลุ่มใหม่จึงได้เปลี่ยนแปลงยกเลิกการบริหารพรรคจากระบบเดิม (ระบบเลขาริการ) เป็นระบบสภาขึ้นนำการปฏิบัติ และมีการแก้ไขธรรมนูญ PULO ฉบับปี พ.ศ.2511 คั่ว

การเปลี่ยนแปลงผู้นำและระบบการบริหารงานของ PULO ทำให้ฮัจญ์ฮ์ฮะมะแอ ทำน้ำ ผบ.สูงสุด กองกำลังติดอาวุธ ซึ่งสนับสนุนเลขาริการคนเดิม (คนกูบีรอ กอตอนีรอ) เกิดความไม่พอใจ เนื่องจากเห็นว่าระบบการบริหารงานแบบใหม่ ฝ่ายการเมือง (สภาขึ้นนำการปฏิบัติ) พยายามที่จะก้าวข้ามและลดทอนอำนาจของฝ่ายทหารและกองกำลังติดอาวุธ จึงได้แจ้งข้อต่อฝ่ายบริหาร นำกองกำลังติดอาวุธแยกตัวมาจัดตั้งสภาบัญชาการกองทัพพูโล หรือ MPTP (Majlis Pemerintahan Tentera PULO) ไม่ขึ้นต่อสภาขึ้นนำการปฏิบัติ (ฝ่ายการเมือง) และเรียกร้องให้ฝ่าย

การเมือง ยึดถือปฏิบัติตามธรรมนูญ PULO ปี พ.ศ.2511 และให้บริหารงานในรูปแบบเดิม ฝ่ายแกนนำระดับสูงได้พยายามเจรจาปรองดอง โดยการจัดตั้งเป็น สภาขึ้นนำร่วม แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาภายในพรรคได้ และเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2531 ดร.ฮารง อเมริกา จึงได้ลาออกจากตำแหน่ง ประธานสภาขึ้นนำการปฏิวัติ พร้อมกับแต่งตั้งให้ นายยูโซ๊ะ บินสุหลง/ยูโซ๊ะ ปากีสถาน รักษาการแทนชั่วคราว

ต่อมาวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2532 ฮัจญ์ยีสะมะแอ ทำน้ำ ได้นำกองกำลังติดอาวุธประกาศแยกตัวออกจากสภาขึ้นนำ PULO อย่างเป็นทางการ จนถึงปลายปี พ.ศ. 2535 PULO จึงได้แยกออกเป็น 2 ฝ่ายอย่างชัดเจนคือ

1) กลุ่ม ดร.ฮารง อเมริกา และนายฮัจญ์ยีฮาดี บินรอซาลี/ฮาดี มูโน๊ะ จัดตั้งเป็นสภาองค์การนำ PULO พร้อมร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2532 ใหม่ ใช้สัญลักษณ์รูปกริชไขว้ดาบ ใช้เครื่องหมายกองกำลังติดอาวุธว่า KASDAN ARMY

2) กลุ่มฮัจญ์ยีสะมะแอ ทำน้ำ จัดตั้งเป็น สภามุญาฮาดการกองทัพฟูโล (MPTP) ซึ่งสนับสนุน คนกูบิรอก กอตอนีรอก ผู้นำคนเดิม ยึดถือธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2511 ใช้สัญลักษณ์เดิมคือรูปนกอินทรี ใช้เครื่องหมายกองกำลังติดอาวุธว่า ABUJABAL

ต่อมาต้นปี พ.ศ.2541 ระดับนำของ PULO เก่า และ PULO ใหม่ ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม ทำให้เกิดความระส่ำระสายขึ้นภายในขบวนการ สมาชิก/แนวร่วม ขาดขวัญกำลังใจ และบางส่วนได้ออกมอบตัวกับทางราชการ ส่งผลให้การเคลื่อนไหว ปฏิบัติการก่อการร้ายลดลงไปในห้วงระยะเวลาหนึ่ง

4) กลุ่มแนวร่วมมุจาฮิดีนอิสลามปัตตานี (GMIP: Gerakan Mujahidin Islam Patani) มีความเป็นมาเกี่ยวข้องกับโจรก่อการร้าย (จกร.) หลายกลุ่ม/ขบวนการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่เคยปรากฏการเคลื่อนไหวในอดีต แต่ภายหลังได้ยุติการเคลื่อนไหวหรือมีบทบาทน้อยลง ซึ่งกลุ่มแกนนำที่สำคัญน่าจะประกอบด้วยแนวร่วมมุจาฮิดีนปัตตานี (BBMP) และขบวนการมุจาฮิดีนปัตตานี (GMP)

วันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2528 : แนวร่วมมุจาฮิดีนปัตตานี หรือ BBMP (Barisan Bersatu Mujahidin Patani) ถูกก่อตั้งขึ้นจากกลุ่มบุคคลที่มีแนวคิดที่จะรวบรวมขบวนการต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้มีเอกภาพและความเข้มแข็งในการต่อสู้ ภายใต้จุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การปลดแอกจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสถาปนาเป็น “รัฐปัตตานี คารูลมูอารีฟ” ยึดถือแนวทางต่อสู้เพื่อพิทักษ์ความเป็นธรรมตามหลักศาสนาอิสลามหรือที่เรียกว่า หลักการ “ญีฮาด” (JIHAD) โดยในระยะเริ่มแรกมีแกนนำหรือคณะกรรมการบริหารที่มาจากขบวนการต่าง ๆ ดังนี้

ประธาน	: อัจญ์ฮ์อามีน ไค้ะมีนา แกนนำ BRN CO-ORDINATE
รองประธาน	: อัจญ์ฮ์อับดุลเราะห์มาน/ไค้ะครุฟอ์มิง (นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนา)
เลขานุการ	: ตนกูบือรอ กอดอนีรอ แกนนำ PULO
รองฯ ฝ่ายศาสนา	: แวหามะ แวยูไจ้ะ แกนนำ BNPP/BIPP
รองฯ ฝ่าย กกล. ดิคาอูร	: อูสตาซกาอิม บินฮัสซัน แกนนำ BRN ULAMA
ฝ่ายทหาร	: บือราเฮ็ง กูทาย/บือราเฮ็ง ขนส่ง แกนนำ BNPP/BIPP
เหรียญก	: อัจญ์ฮ์สุคิง/อาซุคคิน อับดุลลาและ

การดำเนินงานกำหนดไว้ 3 ขั้นตอน คือ การดำเนินงานทางการเมือง ด้านการทหาร และด้านสังคมวัฒนธรรม มีศูนย์บัญชาการอยู่ในเมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน มาเลเซีย แต่ปรากฏว่าไม่ประสบความสำเร็จ หรือมีพลังอำนาจพอที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากเกิดความขัดแย้งขึ้นภายใน การเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เป็นงานด้านการปลุกกระดมมวลชน/โฆษณาชวนเชื่ออยู่ในมาเลเซีย ส่วนการดำเนินงานด้านการทหาร หรือการก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ปรากฏการเคลื่อนไหวเป็นรูปธรรมชัดเจน จึงไม่เป็นที่รู้จักหรือมีชื่อเสียงมากนัก ต่อมาในระยะหลังความเคลื่อนไหวของขบวนการนี้ได้ยุติการเคลื่อนไหวหรือมีบทบาทน้อยลง

ปี พ.ศ.2529 : เริ่มปรากฏการเคลื่อนไหวของอีกขบวนการหนึ่ง ภายใต้ชื่อ “ขบวนการมุจาฮิดีนปัตตานี” หรือ GMP (Gerakan Mujahidin Patani) ซึ่งเบื้องหลังความเป็นมาน่าเชื่อว่าเป็นการแยกตัวของสมาชิกที่มาจากขบวนการBIPP (หรือ BNPP เดิม) และขบวนการ BBMP เป็นหลัก การเคลื่อนไหวเน้นหนักในด้านการเมืองอยู่ในมาเลเซียเป็นส่วนใหญ่ บทบาทสำคัญของขบวนการมุจาฮิดีนปัตตานี (GMP) คือเป็นหนึ่งในแกนนำที่สามารถรวบรวมขบวนการปลดแอกกลุ่มพันธมิตร อันประกอบด้วย PULO ใหม่, BIPP (หรือ BNPP เดิม) และ BRN CONGRESS ก่อตั้งเป็นขบวนการร่วมเพื่อเอกราชปัตตานี หรือเบอร์ซาตู (BERSATU) ได้เป็นผลสำเร็จตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 เป็นต้นมา และยังคงปรากฏการเคลื่อนไหวอยู่จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ.2532 : ขบวนการมุจาฮิดีนอิสลามปัตตานี หรือ GMIP (Gerakan Mujahidin Islam Patani) ได้ถูกก่อตั้งขึ้นโดยมี นายอับดุลเราะห์มาน/เจ๊ะกูแม อาหะมะ หรือ อับบัส บินอาหมัด (อาบะห์ อาหะมะ) เป็นประธาน แกนนำส่วนใหญ่มาจากอดีตสมาชิกของขบวนการ

ปลดแอกกลุ่ม BIPP (หรือ BNPP เดิม), BBMP และ GMP ซึ่งคาดว่าเป็นผลมาจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในต้นสังกัดเดิม ทั้งในด้านแนวความคิด การบริหารงาน และผลประโยชน์ จึงได้แยกตัวมาร่วมกันก่อตั้งกลุ่มใหม่ นอกจากนี้ผู้ร่วมกลุ่มยังประกอบไปด้วยผู้นิยมแนวคิดแบบนิกายชีอะห์ ซึ่งมีเบื้องหลังหลบหนีความผิด กรณีร่วมชุมนุมประท้วงที่มีสยัคหรือเซะ อ.เมือง จ.ปัตตานี เมื่อปี พ.ศ.2533 รวมทั้งสมาชิกของกลุ่มโจรมัจฉาชีพ/โจรแอบอ้าง ที่เคยเคลื่อนไหวอยู่ในพื้นที่และผู้หลบหนีคดีจากไทยไปอยู่ในมาเลเซียด้วย

ในระยะเริ่มแรกของการก่อตั้งขบวนการมุจาฮิดีนอิสลามปัตตานี(GMIP) มีการดำเนินงานเน้นพนักงานด้านการเมืองอยู่ในมาเลเซีย และไม่ค่อยปรากฏเป็นข่าวสารที่ชัดเจนมากนัก เพราะกิจกรรมที่จัดขึ้นบางครั้งไม่ได้กระทำในนามขบวนการ แต่กระทำในนามชมรม หรือสมาคม (PERSATUAN) ชาวปัตตานี เช่น การจัดชุมนุม พบปะสังสรรค์ และจัดงานเลี้ยง โดยมีผู้เข้าร่วมชุมนุมในบางครั้งนับจำนวนเป็นพันคน ประกอบไปด้วยทั้งชาวไทยซึ่งส่วนใหญ่เป็นราษฎรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไปประกอบอาชีพในมาเลเซียและชาวมาเลเซีย จุดประสงค์เพื่อปลุกระดมโฆษณาชวนเชื่อ สอดแทรกแนวความคิดการแบ่งแยกดินแดน จัดหา/รับสมัครสมาชิก และจัดหาทุนดำเนินงาน โดยมีฐานดำเนินงานและที่ตั้งสำนักงานอยู่เลขที่ 1473 ถนนบุคมีน บ้านบาตุนูไระ เมืองกัวลาตรังกานู รัฐตรังกานู มาเลเซีย

ปี พ.ศ.2535 - 2537 การดำเนินงานของกลุ่มโจร GMIP เกี่ยวกับงานด้านการเมืองในมาเลเซีย ได้กระทำอย่างต่อเนื่องและขยายขอบข่ายงานด้านการปลุกระดมมวลชนครอบคลุมทั้งในมาเลเซีย (โดยเฉพาะรัฐตรังกานูและรัฐที่ติดกับชายแดนไทย) และจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย จนได้รับความสนใจและสนับสนุนจากมวลชน/แนวร่วมเพิ่มมากขึ้น และเริ่มปรากฏข่าวสารการเคลื่อนไหวชัดเจนยิ่งขึ้น ต่อมาทางขบวนการได้พัฒนาระดับการต่อสู้ด้วยการเคลื่อนไหวด้านกองกำลังติดอาวุธ โดยรวบรวมกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นโจร ผู้มีกิตติคุณ หรือเป็นมือปืนรับจ้าง ทั้งที่อยู่ในประเทศและหลบหนีไปอยู่มาเลเซีย รวมทั้งกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ติดยาเสพติดและคนว่างงาน) จัดตั้งเป็นหน่วยปฏิบัติการ หรือหน่วยก่อวินาศกรรม เรียกว่า“กองกำลังมุจาฮิดีน อิสลามปัตตานี (Angkatan Mujahidin Islam Patani)” เพื่อปฏิบัติงานก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การก่อวินาศกรรม และการชุกกรร โขกทรัพย์จากเจ้าของกิจการต่าง ๆ โดยมีพื้นที่เคลื่อนไหวหลักในพื้นที่ราบหรือชุมชนเมือง จุดประสงค์เพื่อก่อความวุ่นวาย สร้างอิทธิพลให้กับกลุ่มตนเอง และแสวงผลประโยชน์จากการชุกกรร โขกทรัพย์ ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงดำเนินงานเคลื่อนไหวด้านการเมืองในมาเลเซียอย่างต่อเนื่องต่อไป

5) แนวร่วมเพื่อเอกราชปัตตานี หรือ เบอร์ซาตุด (BERSATU)

จากการที่กลุ่มโจรก่อการร้าย (จกร.) กลุ่มต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่ใน

จังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานและมีสภาพอ่อนแอลง ดังนั้น กลุ่มโจรก่อการร้าย จึงมีแนวความคิดที่จะร่วมมือกันปฏิบัติงานให้เป็นเอกภาพ โดยกลุ่มต่าง ๆ พยายามที่จะรวมตัวกันหลายครั้ง แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ต่อมา ปี พ.ศ.2532 แกนนำ โจรก่อการร้าย 4 กลุ่ม ประกอบด้วย BIPP, BRN CONGRESS, GMP และ PULO ใหม่ ได้จัดการประชุมใช้ชื่อว่า “การประชุมบรรดานักต่อสู้เพื่อปัตตานี” ในการประชุมครั้งนี้ได้มีข้อตกลงร่วมกันระหว่าง 4 ขบวนการดังกล่าว โดยมีมติให้จัดตั้ง “องค์กรร่วม” หรือ “องค์กรปายง” (Umbrella Organization) เพื่อเสริมสร้างเอกภาพและดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้มีการกระทำสัตย์ปฏิญาณและลงนามร่วมกัน สาระสำคัญของการประชุมมีดังนี้ คือ 1) ร่วมกันต่อสู้เพื่อปลดแอกปัตตานี และก่อตั้งรัฐมลายูอิสลาม 2) ใช้หลักการต่อสู้เพื่อศาสนา (ญิฮาด) ด้วยกำลังติดอาวุธ 3) ต่อต้านหลักการและนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลไทย 4) เรียกร้องให้ประเทศมุสลิมทั้งหลายสนับสนุนการต่อสู้ 5) เรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ และขบวนการต่าง ๆ ต่อสู้เพื่อปัตตานี และ 6) ร่วมมือกับขบวนการปลดแอกทุกกลุ่มและผู้ที่ไม่หาสันติภาพทั่วโลก

ทั้ง 4 ขบวนการ ได้ปฏิบัติการภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการร่วม ในนามองค์กรปายง หรือ Umbrella Organization เป็นเวลา 1 ปีเศษ และเปลี่ยนชื่อเป็น “แนวร่วมเพื่อเอกราชปัตตานี” หรือ เบอร์ซาตู เมื่อปี พ.ศ.2534 ในการเลือกตั้งครั้งแรก มีนายวาห์ยุดดิน มูฮัมหมัด เป็นประธาน ส่วนคณะกรรมการอื่น ๆ แต่งตั้ง/เลือกตั้ง มาจากสมาชิกระดับนำภายในกลุ่ม พันธมิตรร่วมทั้งหมด มีฐานดำเนินงานอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย และเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2534 เบอร์ซาตูได้จัดทำธรรมนูญขึ้น เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการจัดตั้งองค์กรและเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีแบบแผนและมีประสิทธิภาพต่อไป

2.3.3 พัฒนาการของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แม้การปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบของรัฐบาลเป็นไปอย่างได้ผล แต่เนื่องจากมูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดแนวคิดในการแบ่งแยกดินแดน หรือมูลเหตุทางประวัติศาสตร์ ยังคงมีอยู่ นอกจากนี้กองกำลังของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยังคงมีเหลือเคลื่อนไหวอยู่ตามป่าเขา แม้จะมีไม่มากแต่ก็เป็นการแสดงให้ประชาชนในพื้นที่เห็นว่า กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยังคงมีแนวความคิดที่จะสู้ต่อไป และแนวทางการเคลื่อนไหวเปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือ กองกำลังตามป่าเขาหลีกเลี่ยงการปะทะกับเจ้าหน้าที่ ไม่เป็นฝ่ายเข้ากระทำ เน้นการคงอิทธิพลในพื้นที่ที่มีแนวร่วมหรือเครือข่าย และหาเงินค่าใช้จ่ายด้วยการเรียกค่าคุ้มครอง ขณะเดียวกันมีการเคลื่อนไหวก่อเหตุรุนแรงในเขตเมือง เช่น การจับคนเรียกค่าไถ่ ปล้นร้านทอง ลอบยิงเจ้าหน้าที่

กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลง มีประเทศที่มีชาวมุสลิมเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต นอกจากนี้การ

เคลื่อนไหวแข่งขันอำนาจทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดกลุ่ม “วาคะห์” ในพรรคการเมือง เน้นให้นักการเมืองมุสลิมมีอำนาจในการต่อรองผลประโยชน์ ทางด้านการเมือง สร้างกระแสมุสลิมเลือกมุสลิม และเผยแพร่แนวทางของมุสลิมสายวาฮาบี (กลุ่ม ISLAMIZATION : การทำอิสลามบริสุทธิ์ ไม่มีลัทธิอื่น หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นเจือปน) ในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มมีแพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากได้รับการสนับสนุนทุนในการดำเนินงาน เป็นจำนวนมากจากองค์กรอิทธิพลบีตาของประเทศซาอุดีอาระเบีย มุสลิมสายวาฮาบีค่อนข้าง เกร็งครัด ทำให้ความแปลกแยกระหว่างไทยพุทธและมุสลิมมีมากขึ้น กิจกรรมหลายอย่างที่ชาวไทย มุสลิมเคยจัดติดต่อกันมาช้านานถูกยกเลิก เช่น ประเพณีแห่เนก กิจกรรมร่วมไทยพุทธและมุสลิมมี น้อยลง เป็นช่องทางให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบหันมาเน้นการใช้ศาสนาอิสลามเป็นเครื่องมือในการ ดำเนินงาน เพื่อเป้าหมายในการแบ่งแยกดินแดนมากขึ้น โดยมีศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด/ ศาลา และ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม/ปอเนาะ เป็นแหล่งในการปลูกฝังแนวความคิดใน การแบ่งแยกดินแดน มีการจัดตั้งองค์กรบังหน้า ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนคือ มูลนิธิพูซาคา (PUSAKA) มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือสนับสนุนจัดตั้งศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด/ศาลา แต่ เบื้องหลังเป็นการรวมกลุ่มเพื่อเผยแพร่และปลูกฝังแนวคิดแบ่งแยกดินแดน

จากบทเรียนความล้มเหลวในการต่อสู้ ทำให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบเปลี่ยน ยุทธศาสตร์การต่อสู้ใหม่ ซึ่งประมวลสรุปได้ดังนี้

1) ใช้ศาสนานำในการต่อสู้ เพื่อหวังผลทางด้านจิตวิทยาและสอดคล้องกับ กระแสความเคลื่อนไหวของการต่อสู้เพื่ออิสลามทั่วโลก กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบตระหนักถึง ความสำคัญของการใช้ศาสนานำในการต่อสู้ควบคู่กับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์มาเป็น ระยะเวลานับสิบปีแล้ว การใช้ศาสนานำในการต่อสู้ การแสวงหาประโยชน์จากสถาบันทาง การศึกษาด้านศาสนา ทั้งศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด/ศาลา และ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม/ปอเนาะ จึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยแฝงตัวอยู่ในกราบของครูศาสนา โต๊ะครู และอุstadzah ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการขัดขวาง ได้ อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และอาจส่งผลกระทบต่อตัวเจ้าหน้าที่เองหรือครู ศาสนา โต๊ะครู และอุstadzah ที่ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) ใช้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของรัฐปัตตานี เป็นปัจจัยในการปลูก ความคิด กลุ่มก่อความไม่สงบใช้ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เป็นปัจจัยชี้้นำให้เกิดแนวความคิด แบ่งแยกดินแดนมาตั้งแต่ระยะแรก และปัจจุบันการใช้ปัจจัยดังกล่าวมีความแพร่หลายมากขึ้นจาก ความทันสมัยของสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต

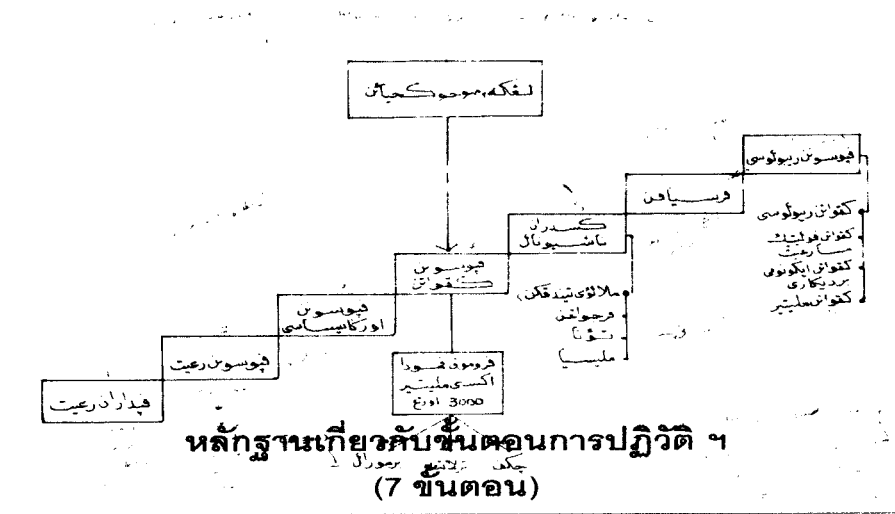
3) สร้างกองกำลังแฝงตัวอยู่ในหมู่บ้าน ชุมชนและเขตเมือง จากความล้มเหลว/พ่ายแพ้ ในการจัดตั้งกองกำลังต่อสู้โดยตรงกับอำนาจรัฐ กลุ่มก่อผู้ความไม่สงบเปลี่ยนยุทธวิธีเป็นการสร้างกองกำลังแฝงตัวอยู่ในหมู่บ้าน ชุมชน และเขตเมือง โดยอาศัยความแตกต่างทางศาสนาตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในการชักชวนเยาวชนและชาวบ้านเข้ารับการฝึกร่างกาย ทดสอบร่างกาย ฝึกอาวุธเบื้องต้น ฝึกศึกษาการประกอบระเบิดแสวงเครื่อง และฝึกอาวุธ/ยุทธวิธีขั้นสูง จัดตั้งเป็นกองกำลังและแนวร่วมแฝงอยู่กับชาวบ้านทั่วไป ตามแนวคิดของกลุ่ม เบอร์ซาตู (BERSATU) เมื่อสบโอกาสก็จะออกปฏิบัติการก่อเหตุรุนแรงต่าง ๆ

4) ไม่ประกาศความรับผิดชอบ จากบทเรียนที่ผ่านมากลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมักจะประกาศความรับผิดชอบในการก่อเหตุรุนแรงโดยการทิ้งแผ่นปลิวไว้ในที่เกิดเหตุ ทำให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นหลักฐานในการขอความร่วมมือจากมาเลเซีย ในการติดตามจับกุมแกนนำที่หลบหนีอยู่ในมาเลเซีย กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจึงเปลี่ยนแนวคิดเป็นการไม่ประกาศความรับผิดชอบในการกระทำ ในขณะที่เดียวกันเมื่อก่อเหตุรุนแรงขึ้นกลับสร้างข่าว/ปล่อยข่าว ว่าเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความเข้าใจผิด เกิดความหวาดระแวงของชาวบ้านในพื้นที่ และไม่เชื่อถือเจ้าหน้าที่รัฐ

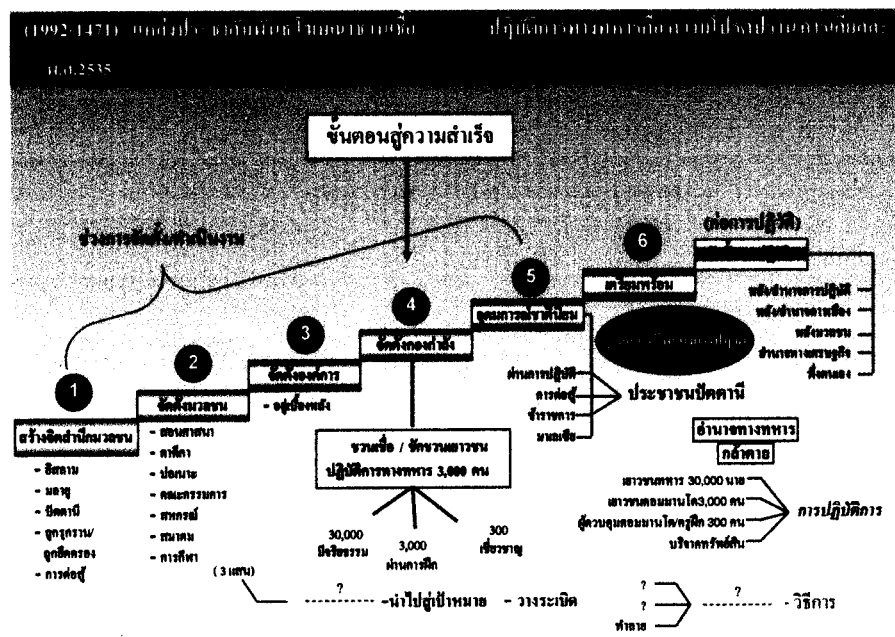
5) ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มการเมือง กลุ่มมิจนาซิฟ และกลุ่มอิทธิพลผิดกฎหมาย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดจากการกระทำของกลุ่มบุคคล 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบเพื่อสร้างสถานการณ์ลดความน่าเชื่อถือของรัฐ สร้างความกดดันเจ้าหน้าที่ สร้างความหวาดกลัว เป็นการบ่อนทำลาย 2) กลุ่มการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรักษาฐานการเมืองการลดความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้าม 3) กลุ่มอิทธิพลผิดกฎหมาย/กลุ่มค้ายาเสพติด/ค้าอาวุธ เพื่อแย่งชิงผลประโยชน์ การแก้แค้นเจ้าหน้าที่ การสร้างสถานการณ์เพื่อให้มีผลต่อการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของข้าราชการ และ 4) จากสาเหตุส่วนตัว ซึ่งเหมือนกับที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนอื่น ของประเทศ และมีจำนวนไม่มากนัก

จากหลักฐานที่ค้นพบได้จากบ้านของนายมะแซ อุซัยง เจ้าของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสัมพันธ์วิทยา และเป็นแกนนำคนสำคัญของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2546 มีแผนการปฏิบัติบันไดเจ็ดขั้นในการปฏิบัติ เพื่อแบ่งแยกดินแดนและการจัดตั้งองค์กรผู้ชาติปัตตานี เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการเตรียมคนและสร้างเครือข่ายสมาชิกเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งหลักฐานที่ได้นั้นเป็นเอกสารฉบับภาษามลายู จึงได้มีการแปลเป็นฉบับภาษาไทย แสดงดังภาพ

ต้นฉบับ

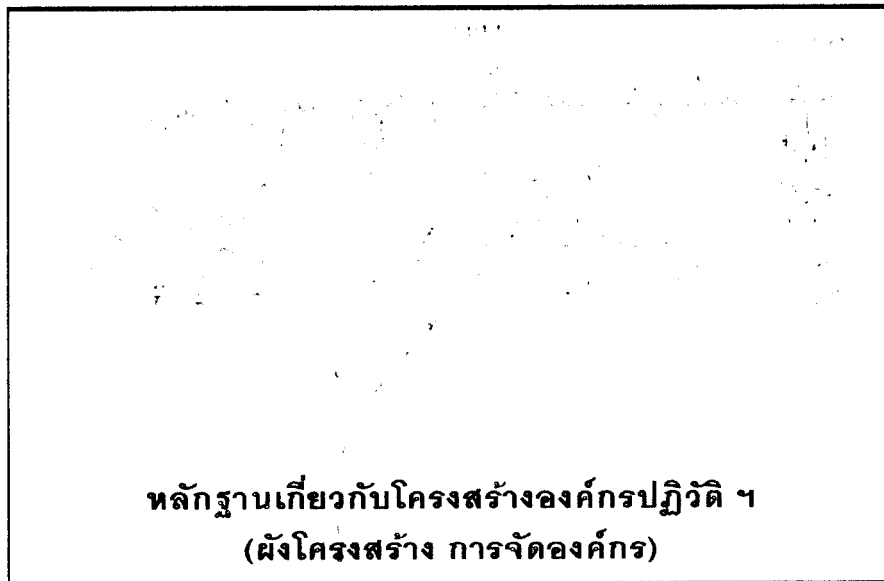
ฉบับแปลเป็นภาษาไทย

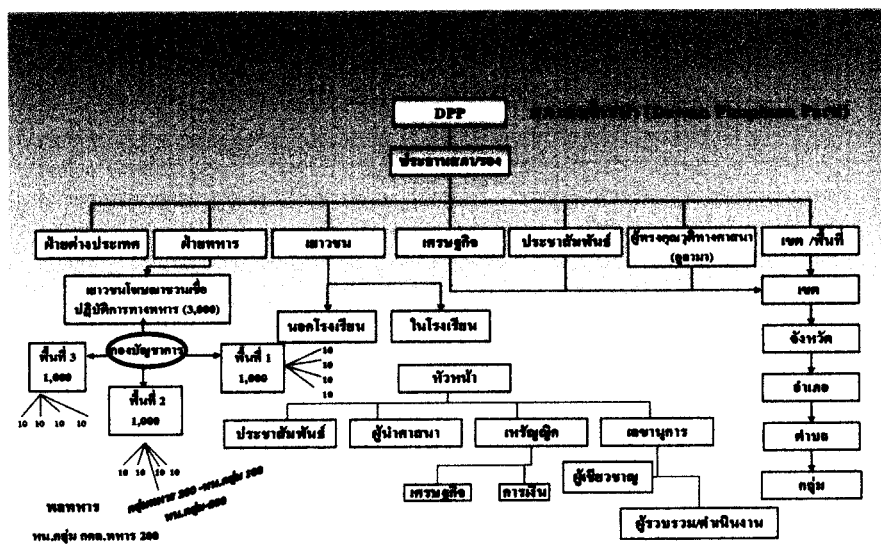
ภาพที่ 2.1 แผนบันไดเจ็ดขั้นเพื่อการแบ่งแยกดินแดน

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (2548) “การฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำหน่วย” (เอกสารฝึกอบรม)

ต้นฉบับ

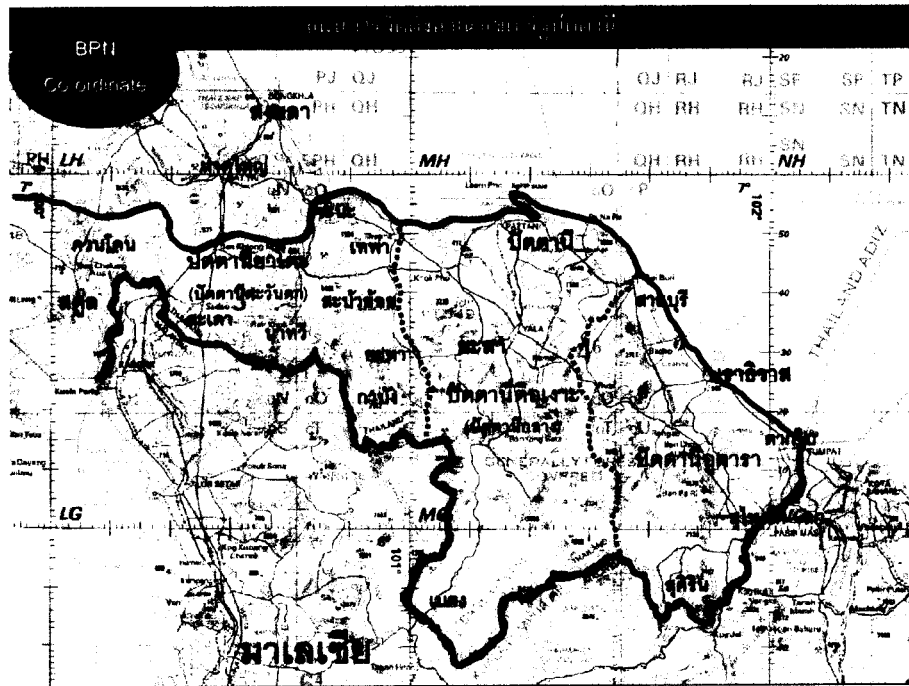

ฉบับแปลเป็นภาษาไทย

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิโครงสร้างการจัดองค์กรของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (2548) “การฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำหน่วย” (เอกสารฝึกอบรม)

ภาพที่ 2.3 แผนที่ของการจัดตั้งอาณาเขตของรัฐปัตตานี ของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (2548) “การฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำหน่วย” (เอกสารฝึกอบรม)

สรุป ขบวนการก่อการร้าย หรือกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้ว โดยมีการจัดตั้งเป็นขบวนการที่เป็นรูปแบบ พอสรุปได้ดังนี้

1. ขบวนการแนวร่วมแห่งชาติปลดปล่อยปัตตานี (BNPP)
2. แนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติมลายูปัตตานี (BRN)
3. องค์การปลดปล่อยรัฐปัตตานี (PULO)
4. กลุ่มแนวร่วม มุจาฮิดีนอิสลามปัตตานี (GMIP)

การดำเนินการของทั้ง 4 ขบวนการดังกล่าวได้มีการจัดตั้งและประชุมกันในประเทศมาเลเซีย และเข้ามาทำการก่อเหตุต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งหากทางราชการมีการปราบปรามอย่างเด็ดขาด ต่อเนื่อง ขบวนการดังกล่าวก็จะแตกสลายไป หากทางราชการอ่อนแอ ขบวนการก่อการร้ายก็จะกลับมาก่อเหตุอีก จากการศึกษาของขบวนการก่อการร้ายแบ่งแยกออกเป็นหลายกลุ่มเกิดจากความขัดแย้งทางแนวความคิดของผู้ร่วมขบวนการ ซึ่งมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน

หลังจากการดำเนินการของขบวนการก่อการร้ายกลุ่มต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จ จึงได้มีการรวมตัวกันตั้งเป็นขบวนการใหม่ โดยใช้ชื่อว่า “แนวร่วมเพื่อเอกราชปัตตานี หรือ เบอร์ซา ตู” โดยมี คร. วัน กาเดร์ เจ๊ะมาน เป็นประธาน และมีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้ คือ 1. ใช้ศาสนาในการต่อสู้ 2. ใช้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของรัฐปัตตานีในอดีต 3. สร้างกองกำลังแฝงตัวในเขตชุมชน และในเมือง 4. ไม่ประกาศความรับผิดชอบ และ 5. เชื่อมโยงสัมพันธ์กับกลุ่มการเมือง กลุ่มพวกมิจนาซีฟ และกลุ่มอิทธิพล ผิดกฎหมาย

2.4 สงครามกองโจร (การรบนอกแบบ)

ยุทธวิธีการก่อความไม่สงบที่ใช้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะการผสมผสานระหว่างการก่อการร้าย สงครามกองโจร และการบ่อนทำลาย ซึ่งอยู่ในความหมายของการก่อความไม่สงบ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการทำสงครามนอกแบบผสมผสานกับการปฏิบัติการจิตวิทยานั่นเอง

2.4.1 การปฏิบัติการทางยุทธวิธี

ในระยะแรกเมื่อกองโจรเริ่มออกปฏิบัติการ จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในเขตที่จำกัดหรือมีขนาดเล็ก อย่างไรก็ตาม เมื่อกองโจรได้รับการพัฒนาในด้านการฝึก และการประกอบอาวุธที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นแล้ว กองโจรก็จะมีขีดความสามารถสูงขึ้น จนสามารถปฏิบัติการหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีขนาดใหญ่ได้ และเมื่อถึงขั้นนี้แล้วจำเป็นต้องใช้กำลังทหารประจำการเข้าปราบปราม

2.4.2 การปฏิบัติการของกองโจร

การปฏิบัติการของกองโจรเป็นการรณรงค์ที่ต่อเนื่องยาวนานโดยใช้ยุทธวิธีที่มีลักษณะการจู่โจมรุนแรงในห้วงเวลาสั้น ๆ แล้วถอนตัวไปอย่างรวดเร็ว โดยทั่วไปแล้วกองโจรจะใช้การตีฉาบฉวยและการจู่โจมตีเป็นหลักในการปฏิบัติการเชิงรุก ปกติจะไม่เข้ายึดที่หมายฝ่ายตรงข้ามเหมือนการรบในแบบ ทั้งนี้เพราะกองโจรมีขนาดเล็กมักจะเข้าตีแล้วกระจายตัวออกจากพื้นที่นั้นอย่างรวดเร็ว เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าปะทะกับกองกำลังกองหนุนของหน่วยปราบกองโจรที่มีขนาดใหญ่กว่า กองโจรอาจใช้หลักการปฏิบัติทางยุทธวิธีดังนี้

- 1) โจมตีต่อที่หมายล่อแหลมด้วยกำลังที่เหนือกว่า
- 2) หลีกเลี่ยงการเข้าปะทะโดยตรงอย่างแตกหักกับกำลังปราบกองโจรที่เหนือกว่า
- 3) รวมกำลังอย่างรวดเร็วเพื่อเข้าปฏิบัติการแล้วกระจายกำลังออกจากกัน เพื่อหลีกเลี่ยงการตอบโต้
- 4) ปะปนอยู่กับประชาชน

5) ดำรงความคิดริเริ่มอยู่เสมอ

6) ดำเนินกลยุทธ์เพื่อจูงใจกำลังปราบกองโจร โดยอาศัยข่าวกรองที่ถูกต้อง วางแผนอย่างละเอียด ชักชวนการปฏิบัติการตามแผน และเข้าตีที่หมายด้วยวิธีลับ เคลื่อนที่ด้วยเท้า ในภูมิประเทศที่กันดาร ปฏิบัติการอย่างมีวินิจวิเคราะห์และรวดเร็วรวมทั้งการใช้มาตรการในการ ลวงและการพราง

7) ปฏิบัติการเชิงรับ ในลักษณะการใช้ยุทธวิธีรั้งหน่วง รบกวน ชุ่มยิง และ ดำเนินกลยุทธ์ลวง บางโอกาสอาจจัดตั้งที่มั่นตั้งรับรอบตัวเมือง หรือ ณ ภูมิประเทศที่เกือกลุใน พื้นที่ที่กองโจรควบคุมอยู่ก็ได้ และจะถอนตัวออกในทันทีที่เห็นว่า จะไม่สามารถรักษาที่ตั้งได้ การชุ่มโจมตีเป็นการ โจมตีที่กองโจร ใช้มาก การชุ่มโจมตีนั้นใช้พื้นฐานการ ข่าวกรองที่สมบูรณ์ การวางแผนอย่างละเอียดและการปฏิบัติการด้วยการชุ่มโจมตี การชุ่มโจมตีมุ่ง กระทำต่อขบวนทหารและขบวนส่งกำลัง พื้นที่ทิ้งของและส่งลงทางอากาศ พื้นที่ช่องทางบังคับใน พื้นที่ภูเขาหรือในป่า เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการชุ่มโจมตี แต่อย่างไรก็ตามในบางโอกาสการชุ่มโจมตี อาจกระทำในพื้นที่โล่ง โดยอาศัยพื้นที่สูงข่ม การซ่อนพรางและการพรางให้เป็นประโยชน์อย่าง เต็มที่ การโจมตีมักกระทำในระยะประชิดเพื่อให้เกิดผลในด้านการข่มขวัญให้มากที่สุด อาจใช้ปืน กลยิงเป้าหมายในทางลึกหรือใช้ปืนลูกซอง ลูกกระเบิดขว้าง และเครื่องยิงลูกกระเบิด มักใช้เครื่องปิด กั้นถนน การระเบิดทำลาย หุ่นระเบิด หรืออาวุธไร้แรงสะท้อนเพื่อหยุดขบวนยานพาหนะ หากการ ชุ่มโจมตีบรรลุผลสำเร็จ กำลังกองโจรที่ชุ่มยิงมักจะยึดสิ่งของ อุปกรณ์และยุทธภัณฑ์ที่ยังใช้ได้ไป ทำลายส่วนที่เหลือแล้วถอนตัวอย่างรวดเร็ว การยึดอาวุธและกระสุนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกองโจร มากโดยเฉพาะในระยะเริ่มจัดตั้ง เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญในการส่งกำลังเพิ่มเติมและ ขยายกำลังกองโจร

2.4.3 กองโจรในเมือง

สงครามกองโจรไม่ว่าในเมืองหรือในชนบท และสงครามจิตวิทยา ล้วนเป็นส่วนประกอบของสงครามปฏิวัติ กองโจรในเมืองคือบุคคลที่ทำการต่อสู้กับรัฐบาลเผด็จการทหาร โดยใช้อาวุธ โดยวิธีการไม่ตามแบบ และต้องใช้ยุทธวิธีที่ทำให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐเกิดความวิตกกังวล ทำให้เสียหายโดยมุ่งทำลายขวัญ ทั้งไม่วิตกว่าจะสร้างความเสียหายหรือทำลายสถานะทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ เพราะจะปฏิรูปและสร้างสรรค์สังคม และ โครงสร้างทางการเมือง ด้วยกองทัพประชาชนขึ้นมาใหม่ และกองโจรจะมีลักษณะร่วมกันทางอุดมการณ์เสมอ กองโจรในเมืองแตกต่างกับโจรผู้ร้ายซึ่งมุ่งหวังแต่ประโยชน์ของตนเอง

จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติการของกองโจรในเมือง

1) ทำลายความสัมพันธ์ภาพหรือข้อต่อระหว่างพลเรือน ทหาร ดำรวจ

- 2) ทำลายศรัทธาของประชาชนต่อรัฐบาลทุกด้าน แม้การส่งเสริมคนเลวที่ไม่มีอุดมการณ์ให้เป็นผู้ดำเนินการ
 - 3) กระจายกำลังฝ่ายปราบปรามโดยเข้าตีที่ตั้งและหน่วยกำลังของรัฐบาล
 - 4) ตรึงกำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยปฏิบัติการรบกวนให้รุนแรงขึ้นโดยลำดับ ในขณะที่กองโจรสามารถขยายตัวต่อไปได้
 - 5) บังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตื่นตัว และเคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลา จนกลายเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล
 - 6) หลีกเลี่ยงการต่อสู้ขั้นแตกหัก แต่จะโจมตีด้วยระยะเวลาสั้น ๆ รวดเร็ว และล่าถอยโดยปราศจากร่องรอย
 - 7) มีเสรีในการดำเนินการและดำเนินกลยุทธ์เพื่อช่วยการตั้งตัวให้กองโจรในชนบท และส่งเสริมการสร้างกองทัพปฏิวัติเพื่อปลดแอกให้ชาติ
- สรุปสงครามกองโจร (การรบนอกแบบ) การปฏิบัติการของกองโจรจะใช้วิธีการฉาบฉวย และการจู่โจมโจมตีเป็นหลัก หลีกเลี่ยงการเข้าปะทะโดยตรง ใช้การปะปนอยู่กับประชาชนในพื้นที่ มุ่งปฏิบัติการเพื่อทำลายขวัญ สร้างความวิตกกังวลให้แก่ฝ่ายเจ้าหน้าที่และประชาชน

2.5 การปลูกฝังแนวคิดของกลุ่มแบ่งแยกดินแดน

การปลูกฝังแนวคิดในการแบ่งแยกดินแดนของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะเป็นไปอย่างเงียบ ๆ แต่ก็เป็นที่น่าประหลาดใจในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาโดยการดำเนินการดังกล่าวรัฐบาลไม่สามารถเอาผิดทางกฎหมายได้ซึ่งการปลูกฝังแนวคิดของกลุ่มแบ่งแยกดินแดน มีประเด็นหลักคือ

2.5.1 ขั้นตอนการปลูกฝัง

- 1) ชักชวนเยาวชนทั้งในระบบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม/ปอเนาะ นักเรียนนักศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ และเยาวชนนอกระบบการศึกษา เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบและมีการขยายออกไปเรื่อย ๆ
- 2) รับการฝึกร่างกาย ฝึกอาวุธ ผู้ชักชวนจะไม่ระบุว่าตนเองเป็นกลุ่มหรือขบวนการใด การฝึกร่างกาย การทดสอบร่างกาย อาจกระทำกันในที่สาธารณะ ในสนามเยาวชนเทศบาล จะมีการจัดกิจกรรมโดยเปิดเผยและเมื่อมีการตรวจสอบ ผู้จัดกิจกรรมสามารถชี้แจงได้อย่างมีน้ำหนักกว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่ไม่ผิดกฎหมาย
- 3) สร้างศรัทธา ให้เกิดความคิดโน้มเอียงมาตามสิ่งที่กลุ่มต้องการ
- 4) ให้ความรู้ โดยใช้วิธีต่าง ๆ
- 5) ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามที่ได้ปลูกฝังไว้

2.5.2 การก่อเกิดความคิดทางการเมือง

กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้ใช้ ความศรัทธา ความเชื่อ ทศนคติ ชาตินิยม เข้ามา เป็นตัวก่อให้เกิดความคิดทางการเมืองกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยได้ใช้ศาสนาเข้ามาใช้ในการชักจูง เพื่อหวังผลทางด้านจิตวิทยา เนื่องจากชาวมุสลิมนั้นถือว่าศาสนาเป็นตัวกำหนดชีวิตประจำวัน และ ต้องถือเป็นข้อปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างเคร่งครัด โดยมีผู้นำทางศาสนา เป็นบุคคลที่คอยชี้นำ นอกจากนี้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยังใช้ประวัติศาสตร์ของรัฐปัตตานีเข้ามาช่วยในการปลุกฝังเพื่อก่อเกิดความคิดทางการเมืองให้ปรากฏในทางที่กลุ่มต้องการ ซึ่งประวัติศาสตร์ความเป็นมาของรัฐปัตตานี เป็นปัจจัยในการปลุกความคิด เป็นปัจจัยชี้นำให้เกิดแนวความคิด แบ่งแยกดินแดน ประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีประเทศอิสลามเกิดใหม่เป็นจำนวนมากจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียตรัสเซีย กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกต้องการแบ่งแยกดินแดนมากขึ้นตามการชี้นำของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

2.6 สภาพทั่วไปของจังหวัดนราธิวาส

2.6.1 สภาพภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ตั้งอยู่บนฝั่งด้านตะวันออกของแหลมมลายู มีพื้นที่ประมาณ 4,475 ตารางกิโลเมตร

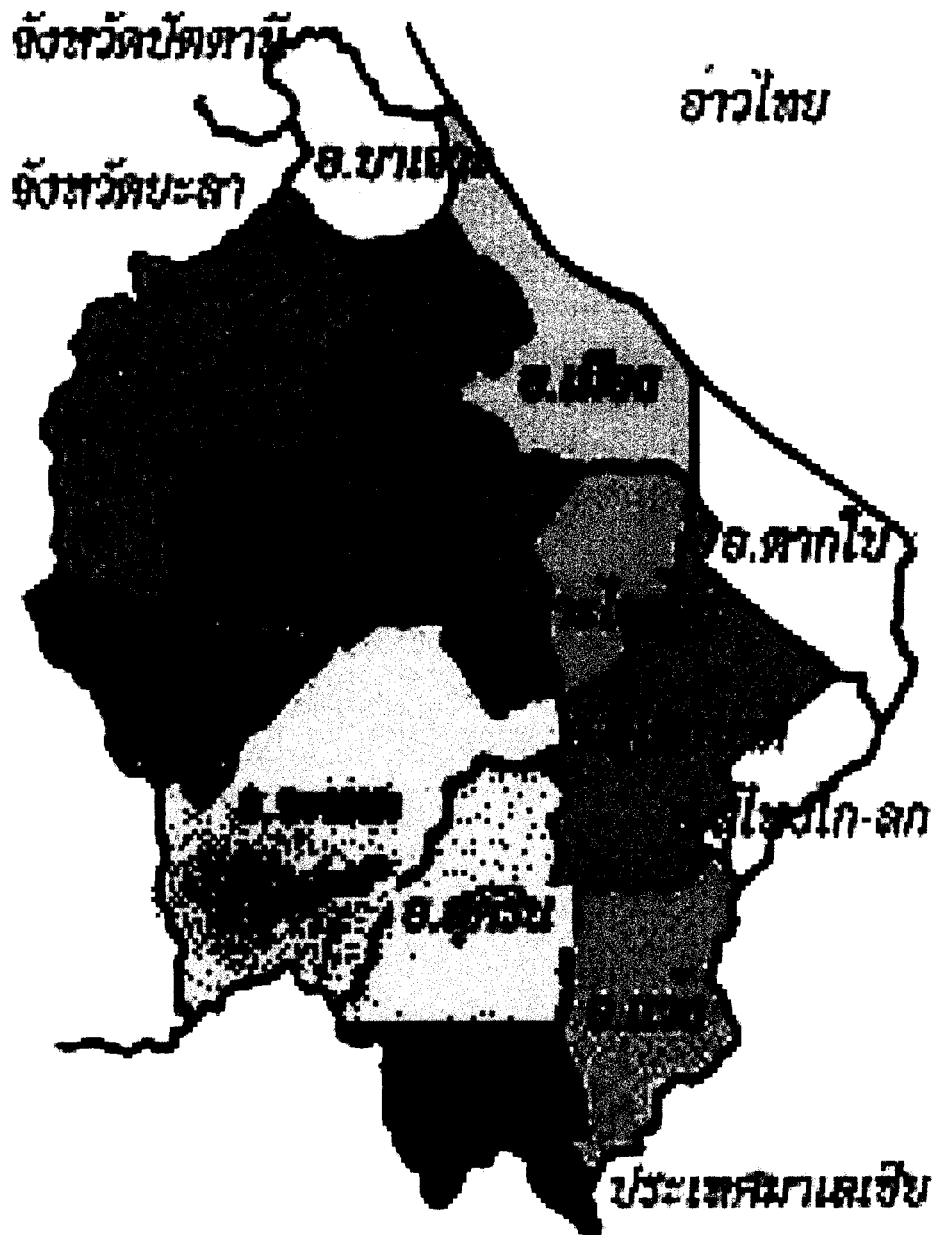
ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสายบุรี และอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี และอำเภอไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอไทย และประเทศมาเลเซีย

ทิศใต้ ติดต่อกับรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

พื้นที่โดยทั่วไป เป็นป่าและภูเขาประมาณสองในสามของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ติดภูเขา และค่อย ๆ ลาดลงเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบ และพื้นที่ราบจดชายทะเลอำเภอไทย ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลที่เกิดจากการยกตัว มีหาดทรายและสันทรายขนานไปกับชายทะเล สลับกับที่ลุ่มต่ำที่เรียกว่าพรุ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่พรุที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 283,000 ไร่

ภาพที่ 2.4 แผนที่ตั้งและอาณาเขตจังหวัดนราธิวาส

2) ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศเป็นที่ราบและภูเขาประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด มีภูเขาหนาแน่น แถบทิศตะวันตกเฉียงใต้จดเทือกเขาสันกาลาศิรี ซึ่งเป็นแนวกันพรมแดนไทย-มาเลเซีย ลักษณะของพื้นที่ มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่บริเวณติดกับอ่าวไทยและที่ราบลุ่มบริเวณแม่น้ำ 4 สาย คือแม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำตากใบ และแม่น้ำโก-ลก

3) ภูมิอากาศ

จังหวัดนราธิวาส มีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งฤดูกาลออกเป็น 2 ฤดู ได้แก่

(1) ฤดูฝน แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดียเข้ามา ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม อีกช่วงหนึ่งก็คือช่วงที่รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากอ่าวไทยเข้ามา ทำให้มีฝนตกชุกอีกในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ในช่วงนี้ เป็นช่วงที่มักเกิดน้ำท่วมในภาคใต้และจังหวัดนราธิวาส ปริมาณฝนสูงสุดในเดือนพฤศจิกายนประมาณ 600 มิลลิเมตร ต่ำสุดในเดือนกุมภาพันธ์ประมาณ 45 มิลลิเมตร อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 27 - 29 องศาเซลเซียส แต่ไม่มีอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยว

(2) ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน เนื่องจากได้รับลมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนที่พัดมาจากทะเลจีนใต้ทำให้อากาศโดยทั่วไปร้อนและชื้น

2.6.2 การปกครองและประชากร

1) การปกครอง

จังหวัดนราธิวาสแบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอระแงะ อำเภอดากใบ อำเภอศรีสาคร อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงปาดี อำเภอแว้ง อำเภอสุคิริน อำเภอจะนะ อำเภอศรีสาคร อำเภอบาเจาะ อำเภอเย็งอ และอำเภอเจาะไอร้อง การจัดตั้งองค์กรราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีหน่วยราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน โดยส่วนราชการในระดับจังหวัดแบ่งเป็น 2 หน่วย คือ การบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางประจำจังหวัด หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อการบริหารงานส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดของจังหวัดนราธิวาส มีทั้งสิ้น 28 หน่วยงาน สังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น อีก 23 หน่วยงาน ในส่วนที่ขึ้นกับหน่วยราชการบริหารส่วนกลาง ที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ มีทั้งสิ้น 47 หน่วยงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 5 หน่วยงาน ส่วนการจัดองค์กรการบริหารงานส่วน

ท้องถิ่น มี 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารงานส่วนจังหวัด องค์การบริหารงานส่วนเทศบาล องค์การบริหารงานส่วนตำบล

2) ประชากร

ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 82 และชาวไทยนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 17 นอกนั้นนับถือศาสนาอื่น ๆ ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวันมากกว่าการใช้ภาษากลาง ขนบธรรมเนียมประเพณีก็เป็นไปตามลักษณะของสังคมมุสลิม ซึ่งมีความเชื่อและค่านิยมตามหลักศาสนาอิสลาม

ภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ชาวไทยที่เป็นพุทธศาสนิกชน ใช้ภาษาพูดหลากหลาย เพราะมีประชากรหลายกลุ่มมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนราธิวาส ที่มาจากภาคกลางและจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ จึงมีสำเนียงพูดหลายสำเนียง เช่น สำเนียงภาษาไทยใต้ตอนบน ภาษาไทยใต้ตอนล่าง และยังมีภาษาพูดและสำเนียงที่แปลกไปจากภาษาไทยภาคใต้ในจังหวัดอื่น ๆ มากเป็นพิเศษคือ สำเนียงภาษาเงาะ มีพูดกันมานานและมีอยู่ในกลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธดั้งเดิมของจังหวัดนราธิวาส เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นของอำเภอตากใบ

การประกอบอาชีพของประชากรส่วนใหญ่คืออาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำสวนยางพารา สวนผลไม้และการทำนา ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ริมฝั่งทะเลด้าน ตะวันออกซึ่งมีอยู่เป็นแนวยาวจะประกอบอาชีพการประมง การประกอบอาชีพใช้แรงงานรับจ้างมีน้อย เพราะมีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติที่เอื้ออำนวย

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรและการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดนครราชสีมา

อำเภอ	จำนวนประชากร			ตำบล	เทศบาล	อบต.
	ชาย	หญิง	รวม			
เมืองนครราชสีมา	32,735	33,108	65,843	6	1	6
จะนะ	15,106	14,404	29,510	4	-	4
เจาะไอร้อง	18,135	17,924	36,059	3	-	3
ดาดกบ	23,619	24,003	47,622	8	1	8
บาชะ	17,254	17,836	35,090	6	2	6
ขี้เหล็ก	18,641	19,115	37,756	6	1	6
เรือเสาะ	26,908	54,093	54,093	9	1	9
ระแงะ	33,576	34,419	67,995	7	2	7
เวียง	18,300	18,280	36,580	6	2	6
ศรีสาคร	12,816	11,961	24,777	6	1	6
สุคีริน	9,362	8,494	17,856	5	1	5
สุโขทัย-ลก	14,356	15,008	29,364	3	1	3
สุโขทัย	23,025	23,178	46,203	6	1	6
รวม	346,672	343,329	690,001	75	14	75

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ณ มกราคม 2550

2.6.3 การศึกษา

จังหวัดนครราชสีมามีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม พูด อ่านและเขียนภาษาไทยได้น้อย ในอดีตการจัดการศึกษาจึงต้องทำให้ประชาชนพูด และอ่านเขียนภาษาไทยได้เพราะภาษาไทยเหมือนจะเป็นภาษาที่สองของพื้นที่บริเวณนี้ เพราะในชีวิตประจำวันไม่นิยมใช้ภาษาไทย

ในพื้นที่บริเวณจังหวัดนครราชสีมา ปัตตานี และยะลา มีสถานศึกษาและผู้สอนศาสนากระจายอยู่ทั่วบริเวณ จนกลายเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาศาสนาอิสลาม ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

ในอดีต จากรายงานของกระทรวงธรรมการ เมื่อปี พ.ศ.2453 พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ในแถบนี้ ได้รับการศึกษาทุกคน แต่จะเรียนเป็นภาษามลายู เพราะถือว่าคนใดที่ไม่รู้จักหนังสือศาสนาของตน ย่อมได้รับการตำหนิติเตียน การเรียนการสอนในโรงเรียนของบุคคล หรือโรงเรียนเอกชนในบริเวณนี้ ก่อนที่จะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2461 และพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2464 มีผู้อำนวยการเฉลี่ยตำบลละสองแห่ง และมีรวมทั้งสิ้น 479 แห่ง เป็นการเรียนการสอนด้านศาสนาเพียงอย่างเดียว ไม่มีหลักสูตรแน่นอน แล้วแต่ความพอใจและความถนัดของโต๊ะครู ไม่มีระบบการวัดผล และการเลื่อนชั้นส่วนใหญ่เมื่อเรียนจบตำราเล่มหนึ่งก็เรียนตำราเล่มอื่น ๆ ค่อยไป เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการอ่านอัลกุรอาน เพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง เข้าใจบัญญัติของศาสนา และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ส่วนใหญ่เรียนในเวลาว่างตามหมู่บ้านทั่ว ๆ ไป

ในปี พ.ศ.2441 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ มีพระบรมราชโองบายที่จะขยายการศึกษาไปสู่หัวเมือง โดยทรงวางจุดหมายของการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ สองประการคือ เพื่อให้มีความประพฤติชอบ และเพื่อให้ประกอบอาชีพในทางที่ชอบ ปรากฏว่าการจัดการตั้งโรงเรียนสำหรับสอนภาษาไทยสมัยนั้นจนถึง พ.ศ.2448 ไม่ประสบผลสำเร็จ มีการจัดตั้งแล้วต้องยกเลิกไปหลายครั้งในบางพื้นที่ เพราะไม่มีผู้สนใจและขาดแคลนครูผู้สอน

ในจังหวัดนครราชสีมา เริ่มมีการเรียนการสอนภาษาไทยครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2455 โดยจัดตั้งโรงเรียนชั้นมูลจำนวนหนึ่งแห่งที่บ้านบุกิตดาหยง (อยู่ในอำเภอเกาะไอร่องในปัจจุบัน) และจัดให้มีการสอนภาษาไทยในสุเหร่า จำนวนสองแห่งคือ โรงเรียนอำเภอโต๊ะโม๊ะ (ปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน) และโรงเรียนบางนรา (อยู่ที่มัสยิดประจำจังหวัดนครราชสีมาปัจจุบัน) แต่การศึกษาในระยะแรก ๆ ไม่ได้ผล เนื่องจากชาวบ้านไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียน ชาวบ้านไม่ต้อนรับครูที่นับถือศาสนาพุทธซึ่งสอนภาษาไทยในสุเหร่า จึงหลีกเลี่ยงไม่ยอมเข้าเรียน เพราะเกรงว่าเด็กที่เข้ามาเรียนจะกลายเป็นไทยไป

การศึกษาภาษาไทยในจังหวัดนครราชสีมาจึงพัฒนาอย่างช้า ๆ จนถึงปี พ.ศ.2465 จึงมีโรงเรียนสอนภาษาไทยทุกอำเภอ มีการเกณฑ์เด็กให้เข้าเรียนอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นผลส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความวุ่นวาย มีการก่อกบฏในปี พ.ศ.2465 ของมณฑลปัตตานี ทำให้ต้องมีการผ่อนผันการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การพัฒนาการศึกษาในบริเวณนี้จึงชะงักไปอีกระยะหนึ่ง โรงเรียนราษฎร์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2461 ในจังหวัดนครราชสีมาสมัยนั้นเป็นแห่งแรกคือ โรงเรียนเพ่งมื่น ตั้งอยู่ในเขตตำบลบางนรา เมื่อปี พ.ศ.2472

การเร่งรัดการศึกษาภาษาไทยในจังหวัดนครราชสีมาเริ่มอีกครั้งภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ.2475 และมาปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังเมื่อปี พ.ศ.2490 โดยกำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดตั้งโรงเรียนประชาบาลให้ครบทุกตำบล และในปีนี้เอง กระทรวงศึกษาธิการได้รายงานสถิติผู้ไม่รู้หนังสือ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

- จังหวัดนครราชสีมา มีผู้ไม่รู้หนังสือร้อยละ 88.20
- จังหวัดปัตตานี มีผู้ไม่รู้หนังสือร้อยละ 81.60
- จังหวัดยะลา มีผู้ไม่รู้หนังสือร้อยละ 77.00
- เฉลี่ยทั่วประเทศ มีผู้ไม่รู้หนังสือร้อยละ 59.90

กระทรวงศึกษาธิการได้บททวนการเรียนการสอนภาษามลายู ที่สอนควบคู่กับภาษาไทยอีกครั้ง เมื่อปี พ.ศ.2494 และได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการเรียนภาษามลายู ในโรงเรียนประชาบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่จนครบทุกหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เว้นแต่โรงเรียนที่เคยมีครูสอนภาษามลายูอยู่เดิม อนุญาตให้สอนภาษามลายูในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ เนื่องจากครูที่เคยสอนภาษามลายูเหล่านี้ ไม่มีพื้นความรู้ทางภาษาไทยเพียงพอ ที่จะใช้สอนภาษาไทยได้ และมายกเลิกเมื่อมีการใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2503 ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทาน ณ กรุงสัมมาคาร จังหวัดยะลา เมื่อปี พ.ศ.2501 มีใจความว่า "การศึกษาที่นี้สำคัญมาก ให้พยายามจัดให้ดีให้พลเมืองสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะพูดได้ไม่มากนัก เพียงพอรู้เรื่องกันก็ยั้งดี เพราะเท่าที่ผ่านมาราวนี้ มีผู้ไม่รู้ภาษาไทย ต้องใช้ล่ามแปล ควรพูดให้เข้าใจกันได้ เพื่อสะดวกในการติดต่อซึ่งกันและกัน"

ได้มีความพยายามในทุกระดับเพื่อเร่งรัดพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างจริงจังขึ้น จากสถิติผู้ไม่รู้หนังสือในปี พ.ศ. 2503 และ พ.ศ.2513 มีดังนี้

- จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ.2503 มีอยู่ร้อยละ 70.6 พ.ศ.2513 มีอยู่ร้อยละ 53.1
- จังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2503 มีอยู่ร้อยละ 68.5 พ.ศ.2513 มีอยู่ร้อยละ 50.8
- จังหวัดยะลา ปี พ.ศ.2503 มีอยู่ร้อยละ 62.0 พ.ศ.2513 มีอยู่ร้อยละ 44.0
- ทั่วประเทศ ปี พ.ศ.2503 มีอยู่ร้อยละ 29.2 พ.ศ.2513 มีอยู่ร้อยละ 18.2

นักเรียนในชั้นประถมศึกษา จะเป็นไทยอิสลามมากกว่าไทยพุทธ แต่เมื่อมาถึงชั้นมัธยมศึกษากลับเป็นไทยพุทธมากกว่าไทยอิสลามหลายเท่า

ทางราชการได้เร่งพัฒนาการศึกษาในพื้นที่นี้อย่างเร่งด่วน มีการเปิดขยายโรงเรียนประถมศึกษาทุกหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ในปี พ.ศ.2542 มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนครราชสีมา 255 แห่ง โรงเรียนอนุบาลถึงมัธยมศึกษา 54 แห่ง

ในส่วนของโรงเรียนปอเนาะ ทางราชการได้นำแนวคิดให้ สอนศาสนาคู่กับการสอนภาษาไทยอีกครั้ง โดยในปี พ.ศ.2504 ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการปรับปรุงอุดหนุนปอเนาะ ในภาคศึกษา 2 วางแนวทางปรับปรุงอาคารสถานที่ และมีอาคารเรียนเป็นเอกเทศ พยายามปรับให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามโดยรัฐให้เงินอุดหนุน ส่วนปอเนาะใดไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงได้ตามแนวดังกล่าวได้ก็ให้เลิกไป

จากการสำรวจเมื่อปี พ.ศ.2519 พบว่า ปอเนาะที่ทำการปรับปรุง และได้ทำการสอนศาสนาอิสลาม และวิชาสามัญควบคู่กันอย่างได้ผล โดยได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐในจังหวัดนราธิวาส มีจำนวน 84 แห่งบางโรงเรียนได้พัฒนาขึ้นตามลำดับจนขยายถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บางโรงเรียนไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ก็ต้อง เลิกไปในที่สุด

จากการสำรวจเมื่อปี พ.ศ.2542พบว่าโรงเรียนดังกล่าวมีจำนวน 58 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนที่สอนศาสนาอย่างเดียว 17 แห่ง

ส่วนโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษาได้เปิดขยายครบทุกอำเภอที่ไม่มีโรงเรียนราษฎร์ ที่เปิดสอนในระดับเดียวกันในปี พ.ศ.2541 มีโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 15 แห่ง

สำหรับโรงเรียนราษฎร์มีการขยายตัวในอัตราที่ช้า พบว่ามีโรงเรียนราษฎร์ทั้งสิ้น 19 แห่ง

จำนวนสถานศึกษา ปัจจุบันจังหวัดนราธิวาสมีสถานศึกษา รวมทั้งหมด 488 แห่ง (ไม่รวมแหล่งวิชาการนอกระบบ)

3. นโยบายด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การแก้ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการดำเนินการแก้ไขมาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัยก็มีนโยบายออกมาพอสรุปได้ดังนี้

3.1 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

3.1.1 ฉบับที่ 1: นโยบายความมั่นคงเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2521

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2521 เป็นนโยบายฉบับแรกที่ ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาทุกเรื่อง มุ่งให้เกิดการประสานงานระหว่างส่วนราชการ ในการแก้ไขปัญหาของพื้นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ ให้เกิดความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ปรับสภาพแวดล้อมทุกด้านให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ให้เห็นผลรวดเร็วขึ้น และสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศมุสลิม (สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ, มปป. : ผนวก1 - 3)

นโยบายดังกล่าวกำหนดขึ้น 5 ด้าน คือ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการเมืองภายใน ด้านการเมืองต่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการป้องกันประเทศ โดยมีเป้าหมายหลัก 6 ประการ คือ (ศอ.บต.,2523 40 42)

1. ให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นิยมการพูดและใช้ภาษาไทย โดยถือเอาเยาวชนรุ่นใหม่เป็นเป้าหมายสำคัญ
2. ให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเชื่อมั่น ศรัทธาในการปกครองและสถาบันหลักของชาติ มีทัศนคติที่ถูกต้องในความเป็นไทยและไม่นำเอาความแตกต่างของศาสนาเป็นเครื่องแบ่งแยก
3. ให้สภาวะความเป็นอยู่และรายได้ของประชาชนสูงขึ้นและแตกต่างกัน น้อยที่สุด
4. ให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปลอดภัยจากภัยคุกคามของโจรผู้ร้าย และดำเนินการทั้งปวงที่มีจุดประสงค์ในทางก่อความไม่สงบ บ่อนทำลายหรือล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขหรือการเปลี่ยนแปลงบูรณภาพแห่งดินแดนของชาติ
5. ให้กลุ่มประเทศมุสลิม มีความเข้าใจในสถานการณ์ที่แท้จริงเกี่ยวกับการปกครองและความเป็นอยู่ของคนไทยมุสลิม และเข้าใจนโยบายของรัฐบาลที่ได้ให้ความเป็นธรรมแก่คนไทยมุสลิม เพื่อให้กลุ่มประเทศมุสลิมระงับความช่วยเหลือ ขอก.ทางลับ หรือดำเนินการใด ๆ อันจะเป็นผลร้ายต่อไป

6. ให้การบริหารงานแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

นอกเหนือจากนี้แล้ว วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2523 ได้มีมติคณะรัฐมนตรี จัดตั้งองค์กรพิเศษเพื่อประสานงานแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น 2 องค์กร คือ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) โดยพัฒนามาจากศูนย์ประสานงานการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปต.) ของกรมการปกครอง เป็นองค์กรฝ่ายพลเรือน และกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 (พตท.43) ซึ่งปรับเปลี่ยนมาจาก กองอำนวยการรักษาความสงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.รสต.) เป็นองค์กรฝ่ายป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย

3.1.2 ฉบับที่ 2: นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ.2531-2535)

จากการดำเนินตามนโยบายความมั่นคงเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 มาเป็นเวลา 10 ปี ปรากฏว่าได้รับผลสำเร็จระดับหนึ่งในการแก้ไขปัญหาด้าน

สังคมจิตวิทยา การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน การป้องกันและปราบปรามการค้าการร้าย และการแก้ไขปัญหาการแทรกแซงจากต่างประเทศ โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับประเทศมุสลิมให้สนับสนุนขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ดังนั้นในปี พ.ศ.2530 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการประเมินผลการดำเนินการรวมทั้งการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทบทวนนโยบายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในการนี้ได้เสนอแนะนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อใช้สำหรับระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2531-2535) และได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2531 เป็นนโยบายฉบับที่สองที่มีการกำหนดห้วงระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (พ.ศ.2531-2535) โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ คือ เพื่อสร้างความสามัคคี สร้างความสงบ และเพื่อสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน (ศอ.บต., 3537 : 6) โดยมีนโยบายกำหนดไว้ 5 ด้านเหมือนเดิม แต่ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 7 ประการ คือ

1. ให้ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียนรู้และใช้ภาษาไทยอย่างแพร่หลาย นอกเหนือจากภาษามลายูท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของตนเอง
2. ให้สังคมของชาวมุสลิมเป็นสังคมเปิดมากขึ้น และให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างยอมรับในเกียรติ และศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน
3. ให้ผู้นำมุสลิมเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและโดดเด่นผู้ไม่หวังดีมิให้ชี้นำได้
4. ให้การบริหารงานแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเอกภาพและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ให้ประเทศมุสลิมมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลไทย และร่วมมือกับประเทศมุสลิมสายกลางในการสกัดกั้นอิทธิพลของแนวความคิดรุนแรง
6. ให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบังเกิดประโยชน์ต่อการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น และเกื้อกูลต่อการทำให้สังคมของไทยมุสลิมเป็นสังคมเปิดมากขึ้น
7. ให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ปลอดภัยจากการก่อการร้าย โจรผู้ร้าย และการบ่อนทำลายทั้งปวง

3.1.3 ฉบับที่ 3: นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ.2537-2541)

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2537 เป็นนโยบายที่มี ห้วงระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ต่อเนื่องจากฉบับที่ 2 ซึ่งได้ทบทวนขึ้นใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเพื่อให้มีการปรับการดำเนินงานตาม นโยบายให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และตรงกับสาเหตุของปัญหามากขึ้น นโยบายฉบับ นี้มีวัตถุประสงค์ 7 ข้อ นโยบาย 15 ข้อ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจบรรลุผลตาม แผนงานและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวม มีนโยบายการเร่งรัดศักยภาพในการ สนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่เอกชนในด้านการค้าและการลงทุนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสนับสนุนองค์การความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ให้มีความเข้มแข็งและมีบทบาท ในการจัดการ ให้มีการใช้ทรัพยากรและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รองรับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และ ประสานกันตามทิศทางของแผนงานที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการและมีประสิทธิภาพ
2. ด้านสังคมจิตวิทยา เพื่อให้กระบวนการพัฒนาต่างๆ ของสังคมเป็นไป อย่างสมดุล ในการรักษาและส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น มีนโยบายการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรทางศาสนาและวัฒนธรรม นักการเมืองและนักวิชาการของ ท้องถิ่น ในการกำหนดแนวทาง และชี้นำการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา และพัฒนา คุณภาพชีวิตทางด้านสาธารณสุขและการประกอบอาชีพให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง และส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น และเร่งรัดลดช่องว่างการใช้ภาษาสื่อสาร ระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐด้วยการเรียนรู้ภาษาซึ่งกันและกันทั้งไทย ซึ่งเป็นภาษา ราชการและภาษามลายูท้องถิ่น ซึ่งเป็นภาษาที่มีการใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ด้านการเมืองการปกครอง โดยการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติ ราชการและตัวข้าราชการให้เป็นสถาบันที่เป็นที่พึ่งของประชาชน และนำการพัฒนาให้ประชาชน โดยมีการปฏิบัติอย่างกลมกลืนไปกับสภาพความเป็นจริงทางสังคม และไม่เป็นตัวการสร้างความ ขัดแย้งในสังคมเสียเอง และเร่งรัดส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน และการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปกครองส่วน ท้องถิ่น
4. ด้านการรักษาความสงบ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน จึงมีนโยบายปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการข่าวของหน่วยงานการข่าวในพื้นที่ โดยเน้น ฐานข่าวจากงานมวลชนควบคู่กับแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ และพัฒนาระบบการป้องกันและรักษา

ความสงบให้สมบูรณ์ แยกแยะเป้าหมายผู้นำและผู้ปฏิบัติงานของขบวนการโจรก่อการร้ายให้ชัดเจน และดำเนินมาตรการต่อเป้าหมายตามความเหมาะสมเพื่อให้กลับเข้ามาอยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติ

5. ด้านการต่างประเทศ ให้ประเทศมุสลิมมีความเข้าใจในนโยบายที่ถูกต้อง และหันมาให้ความร่วมมือในทางสร้างสรรค์

6. ด้านการประชาสัมพันธ์ ผนึกพลังสังคมข่าวสารภาครัฐ เอกชน นักวิชาการและผู้นำชุมชน ในการประชาสัมพันธ์ต่อนานาชาติ ประชาชนในประเทศและประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสภาพสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมฯ เร่งรัดพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ และสร้างนักประชาสัมพันธ์รุ่นใหม่

7. ด้านการบริหารนโยบาย ปรับปรุงการอำนวยความสะดวกในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการให้มีการดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพ ประสานสอดคล้องกับทุกส่วนราชการ ให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นภารกิจสำคัญเร่งด่วนในการดำเนินการตามนโยบายนี้

3.1.4 ฉบับที่ 4: นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ.2542-2546)

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ.2542 จุดเด่นที่สำคัญในกระบวนการกำหนดนโยบายฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นที่มีการประเมินผลนโยบายเดิม และสถานการณ์ในพื้นที่ใหม่ โดยการจัดประชุมสัมมนาในพื้นที่และการประเมินผลตามหลักวิชาการ และขอร่างนโยบายใหม่ ย้อนกลับไปจัดสัมมนา เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมแสดงความคิดเห็นในพื้นที่อีกครั้ง นโยบายนี้จึงเป็นพลังร่วมกันของประชาชนและภาครัฐที่จะเป็นแนวทางร่วมกันทำงานให้บรรลุผล

ประการสำคัญของนโยบายฉบับนี้คือ เน้นการให้ความสำคัญกับ “คนในเชิงวัฒนธรรม” โดยเฉพาะวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ที่สามารถ “อยู่อย่างมุสลิม” ในสังคมไทยอย่างมีความสุขและมีความสามัคคี เห็นคุณค่าในความหลากหลายของวัฒนธรรม (สมช, มปป: คำนำ) โดยมีวัตถุประสงค์เพียง 3 ข้อ คือ

1. พัฒนาศักยภาพของคนและสังคม ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้มีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ และรู้เท่าทัน พร้อมทั้งจะปรับตัวบนเอกลักษณ์พื้นฐานวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน และสามารถอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2. พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนและสังคม ที่สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนมีความเสมอภาคใน

โอกาส เกิดความเป็นธรรมในสังคมอย่างทั่วถึง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขจัดปัญหาความยากจนให้กับประชาชน มีภาวะทางสังคมจิตวิทยาที่เหมาะสมและเข้มแข็ง

3. พัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาความไม่สงบและปัญหาอาชญากรรม และร่วมพัฒนาโดยใช้พลังทางวัฒนธรรมมาเป็นพลังสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาสังคม (รายละเอียดในสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ)

นอกเหนือจากนโยบายความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีนโยบายอื่น ๆ ที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาในพื้นที่นี้อีก ได้แก่ นโยบาย 66/2523 และนโยบาย 65/2525 เป็นนโยบายเพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นลักษณะการเมืองนำการทหาร ให้ความสำคัญกับประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และปกครองตนเอง ฯลฯ ขณะเดียวกันประชาสัมพันธ์ให้มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อคุณค่าของระบอบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ผู้หลงผิดเข้ามาปรับตัว เพื่อร่วมพัฒนาชาติไทย และช่วยเหลือให้บุคคลเหล่านี้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเหมาะสม (ศอ.บต, 2533: 111-117)

นโยบายอื่น ๆ ได้แก่ นโยบายความมั่นคงของกองทัพภาคที่ 4 เช่น นโยบายได้ร่มเย็น สมัยที่พลโทหาญ ลินานนท์ เป็นแม่ทัพภาคที่ 4 มีจุดมุ่งหมายต้องการสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอย่างแน่นแฟ้นระหว่างเจ้าหน้าที่กลไกของรัฐกับประชาชน (ศอ.บต., 2526 : 17) โครงการเพื่อความหวังใหม่ (พวม.) ปี พ.ศ.2531 กำเนิดขึ้นในสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้บัญชาการทหารบก โครงการนี้ทำให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สาธารณูปโภคต่าง ๆ พอสมควร โครงการทักษิณพัฒนาในสมัย พล.ท.ปริชา สุวิธนะศรี เป็นแม่ทัพภาคที่ 4 ได้ให้ความสำคัญต่อผู้นำศาสนาในการประสานความร่วมมือในลักษณะ “ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ปัญหา” (สยามรัฐ, 29 ธันวาคม 2540, หน้า 3) นอกจากนี้ยังมีนโยบายแผนพัฒนาและโครงการต่าง ๆ มากมายที่ถูกกำหนดมายังพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องเช่น โครงการศรีวิชัย โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย (สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ) ไทย- มาเลเซีย- อินโดนีเซีย (IMT-Angle) เป็นต้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติ รัตนฉายา (2532-2533: บทคัดย่อ, 80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม มีสถานภาพเป็นลบ มีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมในจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ ก่อให้เกิดปัญหาด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมวิทยา และความไม่สงบ

3) รัฐบาลทุกสมัยได้พยายามแก้ปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด แต่ยังคงขาดความต่อเนื่อง เอาจริงเอาจัง และยังคงขาดความเข้าใจในสภาพและสาเหตุของปัญหา อนึ่ง การยอมรับความจริงในสภาพของ ปัญหา ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิเคราะห์ปัญหาทุกแง่มุมอย่างละเอียดและเป็นธรรม การ กำหนดเป้าหมายและนโยบายที่ถูกต้อง การกำหนดแนวทางการปฏิบัติ นโยบายที่ชัดเจน การปฏิบัติ นโยบายด้วยความตั้งใจจริง เป็นรูปธรรมและความต่อเนื่อง การกำกับดูแลและการประเมินผลอย่าง จริงจัง จะทำให้การแก้ปัญหาสังคมชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสบความสำเร็จและ นำความมั่นคงมาสู่ภาคใต้ในที่สุด

สพโชค ลขิตากุล (2518: 234-235) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องโครงสร้างและวัฒนธรรม ของประชาชน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าการแทรกซึมจากบุคคลนอกและภายในประเทศใน รูปขบวนการแบ่งแยกดินแดนจากความรู้สึทางชาตินิยมเดิมของประชาชนในเขตสี่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดกลุ่มบุคคลที่คิดแบ่งแยกดินแดน กลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้ ได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยรัชการที่ 5 ในราว พ.ศ.2440 สาเหตุอันเป็นมูลเหตุอย่างหนึ่งเป็นผล เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงจักรวรรดิการปกครอง โดยยกเลิกมณฑลในอาณาจักรสยามทั้งหมด บัน ทอนอำนาจของเจ้าผู้ครองนคร โดยจัดให้มีอำนาจสิทธิ์ขาดปกครองหัวเมืองอยู่กับส่วนกลาง จึงเป็น เหตุให้เจ้าเมืองสายบุรีและเจ้าเมืองปัตตานีคิดแบ่งแยกดินแดน โดยกำหนดสี่จังหวัดภาคใต้ออกเป็น อิศระ แล้วดำเนินการในรูปแบบมีสุลต่านเป็นประมุข แนวความคิดในเรื่องนี้เป็นมรดกตกทอดทาง สังคมของประชาชนในเขตสี่จังหวัดดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากนักการเมือง ฝ่ายค้านในประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

การดำเนินการชักจูงราษฎรในเขตจังหวัดดังกล่าว อาศัยหลักของความขัดแย้งในเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณี ระหว่างชาวไทยมุสลิมกับชาวไทยพุทธ เป็นเครื่องมือ ประกอบกับข้าราชการฝ่ายปกครองมีข้อบกพร่องในการใช้อำนาจปกครองต่อชาว ไทยมุสลิม ประพฤติตนกดขี่ข่มเหงราษฎร จึงทำให้เกิดจุดต่อแหลมที่ถูกโจมตีในเรื่องนี้ และอาจจะ ทำให้ราษฎรเกลียดชัง เอาใจออกห่างจากรัฐบาลในที่สุด

การจัดองค์การของกลุ่มบุคคลที่คิดแบ่งแยกดินแดนนี้ออกมาในรูปแบบ 1. การปฏิบัติงาน เพื่อผลทางการเมือง 2. การใช้กำลังก่อวินให้เกิดอำนาจต่อรองทางการเมืองโดยใช้วิธีจัดเป็นหน่วย กองโจรประจำหมู่บ้าน แบ่งออกเป็นหลายพรรคหลายฝ่าย

การดำเนินการทั้ง 2 ข้อกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ในการแยกสี่จังหวัดเพื่อ ปกครองตนเอง แม้ว่ารัฐบาลจะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เหตุการณ์ในปัญหาของสี่จังหวัดภาคใต้หมด ไป แต่ก็ยังไม่บรรลุเป้าหมาย

ชาฮู ปานสิน (2539 – 2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาชายแดนภาคใต้กับความมั่นคงแห่งชาติ โดยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นมีดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ (1) โครงสร้างของผู้ก่อปัญหาประกอบด้วยส่วนผู้นำ (มันสมอง) ผู้ปฏิบัติงาน หรือกองกำลังและแนวร่วม หรือผู้ให้การสนับสนุน (2) การปฏิบัติงานของผู้ก่อปัญหา มีการปฏิบัติการทั้งด้านการเมืองและด้านการทหาร พบว่าการปฏิบัติการด้านการเมือง เพื่อปลุกระดมประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เน้นถือศาสนาอิสลามให้เอาใจออกห่างจากประเทศไทย หันไปร่วมมือกับผู้ก่อปัญหาเพื่อแบ่งแยกดินแดน ในขณะที่เดียวกันก็พยายามยกปัญหาให้เป็นปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ โดยอาศัยประเทศกลุ่มมุสลิมหรือองค์กรความร่วมมือของประเทศกลุ่มมุสลิม เช่น สันติบาลมุสลิมโลกให้เข้าใจประเทศไทยในทางที่ผิด และให้กลุ่มมุสลิมดังกล่าวยอมรับว่า การปฏิบัติงานของกองกำลังโจรก่อการร้ายถูกต้องสมควรให้การช่วยเหลือ

การปฏิบัติการทางด้านการทหาร มีการก่อวินาศกรรม กรร โจรทรัพย์ เรียกค่าคุ้มครองเพื่อแสดงให้ประชาชนและประเทศที่ให้การสนับสนุนต่อไป นอกจากนี้แล้วยังเป็นการแสดงถึงอิทธิพลให้ผู้ไม่สนับสนุนหวาดกลัว เกิดภาพความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่ ผู้ลงทุนไม่กล้าลงทุน เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ และเมื่อมีการจับครุเรียกค่าไถ่ ทำให้เกิดผลกระทบด้านการศึกษาอีกด้วย

2. วิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่ส่งผลเกื้อกูลต่อฝ่ายผู้ก่อปัญหา

2.1 สาเหตุจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีการสร้างเงื่อนไขสังคม รวมทั้งขวัญกำลังใจยังไม่ดีพอ

2.2 สาเหตุเกิดจากตัวประชาชน เช่น การไม่ตื่นตัวทางการศึกษา ความรู้สึกแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความหวาดระแวง และยาเสพติด

2.3 สาเหตุเกิดจากภูมิประเทศที่อาณาเขตติดต่อกับประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ ชาฮู ปานสิน ยังได้อธิบายถึงปัญหาชายแดนภาคใต้กับความมั่นคงแห่งชาติในประเด็นที่ได้จากผลจากการวิจัย คือ

1. ในอดีตที่ผ่านมาผู้ก่อกวนพยายามปลุกระดมประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามให้ลุกขึ้นต่อสู้กับรัฐบาลไทย โดยยกสาเหตุว่าชาวมุสลิมถูกกดขี่ข่มเหงจากรัฐบาลที่นับถือศาสนาพุทธแต่ไม่เป็นผล จนกระทั่งกษัตริย์ซาห์แห่งอิหร่านถูกโค่นล้มลงโดยโคโมเนนี่ จึงเปลี่ยนประเด็นการปลุกระดมในเรื่องความแตกต่างทางศาสนา

2. ด้วยสายเลือดแห่งความเป็นไทย ทำให้สถานการณ์ไม่รุนแรงเหมือนบางประเทศ เช่น จีน ฟิลิปปินส์ และพม่า เป็นต้น
3. สถาบันพระมหากษัตริย์ยังเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของประชาชนทุกหมู่เหล่า
4. ผู้ก่อวินาศกรรมรวมประเพณีวัฒนธรรมมุสลิม เป็นศาสนาอิสลาม และประเพณีวัฒนธรรมไทยพุทธเป็นศาสนาพุทธ
5. หลักในศาสนาบางอย่าง ทำให้การพัฒนาลำบาก เช่น การคุมกำเนิด และการที่ประชาชนทั่วไปเรียนรู้แต่ศาสนา โดยไม่นึกถึงวิชาความรู้ที่จะประกอบอาชีพในภายภาคหน้า
6. ผู้นำศาสนาอิสลามมีความเชื่อว่า เมื่อประเทศเจริญ ประชาชนมีรายได้ดี จะทำให้ประชาชนไม่เคร่งครัดในศาสนา

สงคราม ซีนีบิบาล (2531- 2532: 50) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางแก้ปัญหาความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มิใช่ปัญหาชนกลุ่มน้อยที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคมใหญ่ มิได้เกิดจากความขัดแย้งหรือการกดขี่ทางศาสนาหรือวัฒนธรรม แต่เกิดจากความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม และระหว่างข้าราชการกับประชาชน ซึ่งปัญหาพื้นฐานดังกล่าวได้เอื้ออำนวยให้เกิดการแทรกแซงแสวงประโยชน์จากผู้ไม่หวังดีทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งการก่อการร้ายที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบ ซึ่งเป็นภาพในทางลบของพื้นที่ดังกล่าวมาโดยตลอด

นภพร วชิรานุกรกุล (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงระบบที่เป็นสาเหตุสถานการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าสาเหตุหลักในการแก้ปัญหากลุ่มโจรก่อการร้ายและเหตุการณ์ความรุนแรงในปัจจุบันไม่ประสบความสำเร็จเนื่องมาจาก ความมีทิฐิของผู้ใหญ่ในรัฐบาลที่ไม่ยอมรับว่ายังมีกลุ่มโจรก่อการร้ายอยู่จริง และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ ความไม่มีเอกภาพทางความคิดของผู้รับผิดชอบในการแก้ปัญหา ทำให้ไม่สามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงประเด็น สำหรับแนวทางแก้ปัญหาคควรมีมาตรการหลักคือ การปฏิบัติการด้านการข่าว การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร การพัฒนาสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน การปราบปรามกลุ่มโจรก่อการร้ายและกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ การปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ การแก้ปัญหาด้านการศึกษา

ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่ควรนำมาพิจารณา คือ ควรนำแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าจะต้อง “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” นำไปขยายผลดำเนินการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

เมธี ธรรมรังสี (2531-2532: 87) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ชาวไทยมุสลิม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับความมั่นคงของชาติ พบว่า ผลสำเร็จในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ขึ้นอยู่

กับการวางนโยบายที่รัดกุม ซึ่งกำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนการทุ่มเทความพยายามอย่างจริงจังของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายในอันที่จะหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ

ความมั่นคงของชาติจะเกิดขึ้นมาได้ก็ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ และความสามัคคีของบุคคลในชาติโดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่อง ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และด้วยความจริงอันนี้ สมควรที่คนไทยทุกคนไม่ว่าจะเกิดในภาคไหนของประเทศไทย ซึ่งถือว่าอยู่ภายใต้ร่มธงไทยผืนเดียวกัน ควรที่จะหันหน้ามาสร้างความเข้าใจ ความสามัคคีกลมเกลียวกันให้เป็นปึกแผ่น ร่วมมือ ร่วมใจกันต่อสู้กับศัตรูของชาติทุกรูปแบบ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ สมกับเพลงปลุกใจคนไทยทุกคน คือเพลง “รักกันไว้เถิด”

จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย และคณะ (2549: 8, 9, 85, 86) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกี่ยวกับ ความสำเร็จ ผลกระทบ และข้อเสนอแนะ ได้กล่าวไว้ว่า จากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น นอกจากจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นแล้วยังได้สร้างความเสียหายทั้งทางชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของฝ่ายรัฐและประชาชนเป็นจำนวนมากอีกด้วย โดยฝ่ายรัฐมีบาดเจ็บเสียชีวิตในปี พ.ศ.2547-2548 ไม่ต่ำกว่า 2,300 ราย และในส่วนของประชาชนไม่ต่ำกว่า 2,900 ราย ซึ่งสถิติดังกล่าวเป็นเพียงสถิติเท่าที่ได้มีการเก็บข้อมูลไว้เท่านั้น โดยยังมีจำนวนของบุคคลที่บาดเจ็บและเสียชีวิตอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และนอกจากความสูญเสียที่ปรากฏให้เห็นเป็นสถิติได้อย่างชัดเจนแล้วยังมีความสูญเสียทางด้านอื่น ๆ ที่ไม่สามารถประเมินมูลค่าได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และปัญหาสุขภาพจิต เป็นต้น

ฉะนั้น รัฐจึงต้องพยายามหามาตรการในการควบคุมสถานการณ์และจัดการความรุนแรงที่เกิดขึ้นให้ลดลงหรือหมดไป รวมทั้งค้นหาสาเหตุของการเกิดปัญหาความรุนแรง ซึ่งจำเป็นที่รัฐต้องใช้ “เครื่องมือ” เข้ามามีส่วนการกับสิ่งเหล่านี้ เครื่องมือสำคัญชิ้นหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานการณ์ดังกล่าวก็คือ การนำพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 มาบังคับใช้กับสถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้ยกเลิกการบังคับใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่ดังกล่าว โดยมีฐานคติที่เชื่อว่าอำนาจของ พ.ร.ก.ฉบับนี้จะส่งผลดีต่อผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่จะสามารถรับรู้โครงสร้างของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ สามารถตัดวงจร หาตัวคนร้าย และได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเที่ยงตรงอันนำไปสู่ศักยภาพในการควบคุมสถานการณ์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ อีกทั้งเห็นว่าการนำ พ.ร.ก.มาใช้เป็นการคืนอำนาจการบริหารจัดการปัญหาจากฝ่ายทหารกลับไปสู่ฝ่ายพลเรือน

ข้อเสนอเพื่อการจัดการกับปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้แบบยั่งยืน ควรเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสด้วยการพัฒนาวิธีการจัดการปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่พัฒนาการระยะใหม่ที่ก้าวข้ามพ้นการใช้ พ.ร.ก. ไปสู่ “ยุคหลัง พ.ร.ก.” เพราะจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า พ.ร.ก. เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดผลกระทบในมิติต่าง ๆ หลายด้าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเป็นจริงหลังประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ปรากฏว่า (1) การใช้ พ.ร.ก. ไม่ได้ทำให้เกิดความรู้สึที่ดีกว่าการใช้กฎอัยการศึก (2) พ.ร.ก. ไม่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนมากกว่าอำนาจฝ่ายทหารตามที่กล่าวอ้าง (3) พ.ร.ก. ไม่ได้แก้ปัญหาคา “อุ้ม” และการใช้อำนาจโดยไม่ชอบของเจ้าหน้าที่ เพราะปัญหาดังกล่าวยังไม่ปรากฏอยู่ภายหลังจากการใช้ พ.ร.ก. (4) พ.ร.ก. ยังไม่สามารถแก้ปัญหาคาหมายที่กระจายกันอยู่ให้เข้ามาอยู่ในมือของผู้มีอำนาจ และใช้ร่วมกันอย่างบูรณาการ มีเอกภาพและความทันต่อสถานการณ์ (5) ยังไม่มีการตรวจสอบควบคุมการใช้ พ.ร.ก. ตามกลไกของรัฐธรรมนูญและยังไม่มีมีการตรวจสอบควบคุมผู้รับผิดชอบระดับรัฐมนตรีตามกลไกทางการเมืองต่อสภา (6) พ.ร.ก. มีคุณลักษณะที่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (7) พ.ร.ก. ไม่ได้ให้ผลเกื้อกูลทางยุทธศาสตร์ เช่น การนำบุคคลที่ต้องสงสัยมาควบคุมตัว ณ ที่ใดที่หนึ่งเพื่อลดบทบาทในการปฏิบัติการของผู้ก่อการในพื้นที่เพราะการก่อกวนไม่สงบยังคงมีอยู่ต่อเนื่องและรุนแรงยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผลการนำ พ.ร.ก. มาใช้ ปรากฏว่าเกิดสถานการณ์ที่ฝ่ายหนึ่งขณะขณะที่ฝ่ายหนึ่งต้องพ่ายแพ้ด้านอุดมการณ์และการกระทำตามอุดมการณ์ความคิดความเชื่อของตนในทุกรูปแบบรวมทั้งรูปแบบที่ผิดกฎหมาย

ดังนั้นจึงควรริบก้าวข้ามให้พ้น “ยุคการใช้ พ.ร.ก.” ไปสู่การบริหารจัดการแก้ปัญหาความไม่สงบด้วยการจัดการปกครองที่ดีกว่าเพื่อสังคมที่ดีขึ้นด้วยกลไกในรูปแบบผสมผสานโดยใช้นุเคราะห์และทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ ฝ่ายปกครอง และประชาชน ทั้งที่เป็นผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน องค์กรภาคเอกชน ทั้งชาวไทยพุทธและมุสลิม โดยไม่ละทิ้งจุดยืนในการยอมรับการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่าง หลากหลาย

โกสิทธิ์ สว่างโรจน์ (อ้างถึงใน โชติ ถาวร 2543: 28) ได้ศึกษาเรื่องความสำคัญของประชาชนในบริเวณชายแดนภาคใต้ โดยศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีคน 3 กลุ่ม อาศัยอยู่ร่วมกันคือ คนไทยมุสลิม คนไทยพุทธ และคนไทยเชื้อสายจีน ใช้วิธีการสัมภาษณ์ในแนวลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมประกอบ ผลการศึกษาพบว่า คนไทยทั้ง 3 กลุ่ม มีความสำคัญต่อประชาคมการเมือง ต่อระบอบการเมืองการปกครอง และต่อผู้มีสิทธิอำนาจทางการเมืองแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับลักษณะทางเชื้อชาติเป็นสำคัญ การมีรากฐานความเป็นมาของวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ทำให้คนแต่ละกลุ่มมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันด้วย ในขณะที่

รัฐเองก็ไม่สามารถที่แก้ไขปัญหาความต้องการของแต่ละกลุ่มให้เป็นที่ถูกใจ และพอใจทั้งหมดได้ อีกทั้งรัฐไม่สามารถที่จะดำเนินการผสมกลมกลืน ทำให้คนไทยมุสลิมและคนเชื้อสายจีน มีความรู้สึก เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับคนไทยพุทธ ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศในระดับที่สูง เพียงพอได้ ดังนั้นความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้น และจะยังมีเรื่อยไปเพียงแต่จะมากหรือน้อย เท่านั้น

ทรงพล สวาสดิ์ธรรม (2526) ได้ศึกษาเรื่อง สังคมประกิดการเมืองของเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาและยะลา ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูทั้ง 2 แห่ง มีความสนใจทางการเมืองในระดับปานกลาง รู้สึกมีสมรรถภาพทางการเมืองระดับปานกลาง และมีความไว้วางใจทางการเมืองค่อนข้างต่ำ นักศึกษาชายมีความไว้วางใจทางการเมืองต่ำกว่านักศึกษาหญิง ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา ศาสนา ระดับชั้นเรียน อาชีพของบิดา และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับความไว้วางใจทางการเมือง

ชลดา แสงมณี (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัญญาชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 300 คนประกอบด้วยปัญญาชนมุสลิมที่สังกัดหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 152 คน และปัญญาชนมุสลิมที่สังกัดหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 148 คน จากจังหวัดยะลา นราธิวาส ปัตตานี สตูล และสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญญาชนในจังหวัดภาคใต้มีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคือส่วนร่วมทางการเมืองมาก คิดเป็นร้อยละ 26.3 และมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 17.3 2) ชาวไทยมุสลิมที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการเลือกตั้งสูง แต่อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของปัญญาชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเงื่อนไขหรือปัจจัยเป็นอนเกนัย 3) ปัญญาชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าปัญญาชนมุสลิมที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง เนื่องจากเงื่อนไขทางสังคม วัฒนธรรม และการศึกษาของประชากรในพื้นที่ดังกล่าวที่ยังมีเงื่อนไขทางศาสนาและประชาคมเกษตร อีกด้วย

สรุปจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังความคิดทางการเมือง จะมีวิธีการปลูกฝังทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยอาศัยสถาบันครอบครัว เพื่อน โรงเรียน ศาสนา สื่อมวลชน เข้ามาเป็นตัวกลางในการปลูกฝัง ซึ่งในการปลูกฝังนั้นจะมีขั้นตอนที่เริ่มต้นจากการรับรู้ การสร้างความศรัทธา การนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งทำให้กลุ่มที่ต้องการปลูกฝังประสบความสำเร็จที่สามารถก่อให้เกิดเหตุการณ์ตามที่ต้องการได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อที่จะทราบขั้นตอนการในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองในการก่อความไม่สงบของผู้ก่อความไม่สงบ ในจังหวัดนราธิวาส ว่ามีขั้นตอน มีวิธีการปลูกฝังอบรม และมีสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดอย่างไรบ้าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสซึ่งถูกควบคุมตัวตามพระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่ศูนย์พิทักษ์สันติ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า เป็นศูนย์ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อควบคุมตัวผู้ถูกจับตาม พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ซึ่งสามารถควบคุมได้ไม่เกิน 30 วัน และใช้เป็นสถานที่ทำการซักถาม ในช่วงเวลาที่ผู้ทำการวิจัยเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 ผู้ถูกควบคุมตัวจากจังหวัดนราธิวาส มีจำนวน 198 คน มีผู้ให้การรับสารภาพว่าได้เข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบจำนวน 40 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกตัวอย่างที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีความน่าจะเป็น คือใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกผู้ที่เป็นแนวร่วมในจังหวัดนราธิวาส 13 อำเภอ อำเภอละ 1 คน รวม13 คน และผู้ที่เป็นแกนนำในการก่อเหตุรุนแรงจำนวน 7 คน รวม 20 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำแนกกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล (สมมุติ)	เพศ	อายุ (ปี)	สถานภาพใน กลุ่ม
1	นาย 1	ชาย	29	แกนนำ
2	นาย 2	ชาย	34	แกนนำ
3	นาย 3	ชาย	28	แกนนำ
4	นาย 4	ชาย	46	แกนนำ
5	นาย 5	ชาย	37	แกนนำ
6	นาย 6	ชาย	31	แกนนำ
7	นาย 7	ชาย	26	แกนนำ
8	นาย 8	ชาย	20	แนวร่วม
9	นาย 9	ชาย	21	แนวร่วม
10	นาย 10	ชาย	24	แนวร่วม
11	นาย 11	ชาย	19	แนวร่วม
12	นาย 12	ชาย	24	แนวร่วม
13	นาย 13	ชาย	22	แนวร่วม
14	นาย 14	ชาย	18	แนวร่วม
15	นาย 15	ชาย	22	แนวร่วม
16	นาย 16	ชาย	23	แนวร่วม
17	นาย 17	ชาย	19	แนวร่วม
18	นาย 18	ชาย	24	แนวร่วม
19	นาย 19	ชาย	18	แนวร่วม
20	นาย 20	ชาย	23	แนวร่วม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสารและวิจัยภาคสนาม ประกอบด้วย

2.1.1 ข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ ตำรา หนังสือ งานวิจัย เอกสารที่ได้จากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบทั้งทางลับและเปิดเผย รายงานการประชุม กฎ ระเบียบ สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.1.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดนราธิวาส ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปลูกฝังความคิดทางการเมืองและสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการและผลงานวิจัยต่าง ๆ

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและการสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ให้คำปรึกษา

2.2.3 นำเครื่องมือเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำชี้แนะ และแก้ไขให้เหมาะสม

2.2.4 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงตามคำชี้แนะไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยเอกสารข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวกับปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัย

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในทุกประเด็นตามแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมารวบรวมประมวล แล้วทำการวิเคราะห์โดยการตีความเชิงพรรณนา หลังจากนั้นก็นำมาเรียบเรียงเทียบเคียงกับทฤษฎีในเชิงตรรกะ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องที่ศึกษาและสรุปประเด็นการศึกษา โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาและตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมารวบรวมประมวล แล้วทำการวิเคราะห์โดยการตีความของผู้วิจัย หลังจากนั้นนำมาเรียบเรียงเทียบเคียงกับทฤษฎีในเชิงตรรกะ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องที่ศึกษาและสรุปประเด็นการศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอในเชิงพรรณนาเป็นขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ก่อความไม่สงบ สามารถจำแนกได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน (n=20)	ร้อยละ
สถานภาพทางสังคม		
ประชาชนทั่วไป	20	100
สถานภาพในกลุ่มก่อความไม่สงบ		
แนวร่วมในการก่อความไม่สงบ	13	65
แกนนำในการก่อความไม่สงบ	7	35
เพศ		
ชาย	20	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน (n = 20)	ร้อยละ
อายุ		
1. 18 -25 ปี	13	65
2. 26 ปีขึ้นไป	7	35
ภูมิลำเนาเกิด		
นครราชสีมา	20	100
อาชีพ		
ทำสวน	20	100
รายได้/เดือน		
1,000 – 5,000 บาท	18	90
ตั้งแต่ 5,001 บาทขึ้นไป	2	10
การศึกษา		
สายศาสนาอิสลาม		
ระดับกลาง	9	45
ระดับสูง	11	55
ระยะเวลาที่เข้ากลุ่มก่อนความไม่สงบ		
ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	20	100

จากตาราง ที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 20 คน จำแนกตามสถานภาพได้ดังนี้ คือ จำแนกตามสถานภาพทางสังคม ทั้งหมดเป็น ประชาชนทั่วไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีสถานภาพในกลุ่มก่อนความไม่สงบ เป็น แนวร่วมจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65 และเป็นแกนนำในการก่อความไม่สงบ จำนวน 7 คน คิด เป็นร้อยละ 35 จำแนกตามเพศ พบว่าทั้งหมด เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 18- 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 65 อายุ 26 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35 จำแนกตามภูมิลำเนาเกิด ทั้งหมด มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามอาชีพ ทั้งหมดมีอาชีพ ทำสวน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามรายได้ พบว่าส่วนใหญ่จะมีรายได้ 1,000- 5,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90 รายได้ตั้งแต่ 5,001 ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ

10 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จะเรียนทางด้านสายศาสนา โดยพบว่า ศึกษาในระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 45 ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 55 และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่เข้ากลุ่มก่อนความไม่สงบ พบว่าทั้งหมดจะเข้าร่วม ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.2 ปัจจัยทางสังคม

- การขัดเคลาทางสังคม กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้ทำการถ่ายทอดเป้าหมายในการแบ่งแยกดินแดนให้แก่คนรุ่นต่อมา โดยอาศัยความเชื่อ ความรู้สึก และค่านิยมของชาวมุสลิม ที่ใช้ศาสนานำทางในการปฏิบัติในสังคม จะมีความเชื่อและศรัทธาต่อผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพระอัลเลาะห์ เช่น ใต้ะอิมาม ครูสอนศาสนา อุศตาซ จากความศรัทธาและความเชื่อจุดนี้ จึงเป็นจุดทำให้น้ำความศรัทธาและความเชื่อ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการขัดเคลาความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบ ซึ่งการขัดเคลาเกี่ยวกับแนวคิดทางการเมืองของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะเป็นการขัดเคลาที่เกิดจากโรงเรียน คือ ครูสอนศาสนา อุศตาซ และกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

- ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี กลุ่มประชาชนชาวมุสลิมมีพระอัลเลาะห์เป็นศาสดาพระองค์เดียว มีการนำศาสนาอิสลามมาเป็นตัวกำหนดในการดำเนินชีวิตเป็นเสมือนกฎหมายที่ชนชาวมุสลิมจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ผู้ใดไม่ปฏิบัติผู้นั้นจะบาป เมื่อตายไม่สามารถที่จะไปอยู่กับพระอัลเลาะห์ได้ นอกจากนี้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของชาวมุสลิมยังถือว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ อาหาร การแต่งกาย การทักทาย การแต่งงาน การจัดการกับศพ ก็เป็นไปตามขนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคมมุสลิม ซึ่งมีความเชื่อและค่านิยมตามหลักศาสนาอิสลาม

1.3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นอยู่กับการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ยางพารา ผลไม้ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่สำคัญอีกด้าน คือ การประมง และปศุสัตว์ จากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้มีรายได้ที่ไม่แน่นอน โดยเฉพาะสวนยางพารา ที่ราคาขาย ขึ้นลงตามราคาขายพาราที่มีการผันแปรตามความต้องการของท้องตลาดทำให้กลุ่มเกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอน เมื่อรายได้ไม่แน่นอนทำให้รายได้ของแต่ละครัวเรือนไม่พอในการใช้จ่าย อีกทั้ง สังคมของมุสลิมจะไม่นิยมส่งบุตรหลานไปทำงานต่างจังหวัด จากจุดนี้ทำให้เกิดการว่างงานในกลุ่มของวัยรุ่น เมื่อความยากจนเกิดขึ้น การขาดแคลนเงินทุนก็ตามมา เมื่อมีสิ่งใดที่มากกระตุ้นหรือมีใครมาชักชวนให้กระทำในสิ่งที่ผิด แต่ได้เงินทอง ก็จะทำให้เกิดความเชื่อในการชักชวนนั้น ก่อให้เกิดการกระทำผิดตามมา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลที่ สำคัญ ดังนี้

2.1 ขั้นตอนการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ

2.1.1 การสรรหาผู้เข้าร่วมขบวนการ

1) การสร้างเครือข่าย (สรรหา)

ในการสรรหาสมาชิกเพื่อเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบ จะเป็นในรูปของ การชักชวนกันเป็นเครือข่ายสำหรับผู้ที่ป็นนักเรียนนักศึกษาจะคัดเลือกจากผู้ที่มี ผลการเรียนดีด้านสามัญและด้านศาสนาอยู่ในเกณฑ์ดี เครื่องครัดต่อหลักคำสอนและปฏิบัติตามศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ มีความประพฤติเรียบร้อยและบุคลิกการแต่งกายดี เป็นการสร้างภาพลักษณ์ เพื่อเป็นเกราะกำบังทั้งในโรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี ในส่วนการชักชวนประชาชนทั่วไปจะใช้วิธีนำหลักศาสนาและเศรษฐกิจมาเป็นตัวนำร่องในการชักชวน โดยอาศัยเครือข่ายเป็นสำคัญ การชักชวนเข้าขบวนการมีหลายรูปแบบ ดังนี้

นาย 1 ให้สัมภาษณ์ว่า ได้มีนายยูโซะ (นามสมมุติ) ราษฎรหมู่บ้านเดียวกันเป็นผู้ชักชวนเข้าเป็นสมาชิกแนวร่วมโดยอ้างอิงเกี่ยวกับองค์กรและการทำญิฮาด หลายครั้งด้วยความอยากรู้อยากเห็นและมีความรู้สึกเกลียดชังเจ้าหน้าที่รัฐเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงตอบตกลงจะศึกษาในรายละเอียด

นาย 16 ได้บอกกับผู้สัมภาษณ์ว่า “เขาเป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อศาสนาทำให้หลงเชื่อต้องการที่จะหาวิธีช่วยเหลือชาวมุสลิมด้วยกัน จึงยอมเข้าขบวนการ” โดยเมื่อประมาณเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 จำวันที่ไม่ได้ แต่หลังจากเหตุการณ์ปล้นอาวุธปืนที่ค่ายทหารกองพันพัฒนาที่ 4 บ้านปิเหล็ง อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547 ช่วงเวลาเย็นขณะที่พักผ่อนอยู่ที่บ้าน ได้มีนายนูห์ (นามสมมุติ) เป็นอดีตเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่โรงเรียน ได้มาที่บ้านและนัดหมายให้เดินทางไปพบที่มัสยิดในหมู่บ้าน ในเวลาละหมาดตอนเย็น นาย16 รับปากว่าจะไปพบที่มัสยิด เมื่อไปถึงพบว่าภายในมัสยิด มีชาวบ้านกำลังทำพิธีละหมาดอยู่ประมาณ 15 คน หลังจากละหมาดเสร็จ ก็นั่งพูดคุยกับนายนูห์ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป จนชาวบ้านก็พากันแยกย้ายกลับบ้านหมด เมื่อสบโอกาสนายนูห์ ก็พูดว่า “รู้ไหมปัจจุบันคนมุสลิมกับคนไทยพุทธและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะอยู่ด้วยกันไม่ได้แล้ว เพราะคนไทยพุทธและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเข้ามา ยึดครอง กลั่นแกล้งและจะไม่ให้ความยุติธรรมกับคนมุสลิมเลยพวกเรา รู้สึกเกลียดชังเจ้าหน้าที่และหาวิธีช่วยเหลือชาวมุสลิม โดยเรา

จะต้องหาสมาชิกเพื่อทำการกอบกู้เอกราชของพวกเขามาก่อน” นายนูห์ ได้สอบถาม ว่าสนใจจะเข้าร่วมขบวนการด้วยหรือไม่ เมื่อฟังแล้วเขาก็คัดค้านตามจึงบอกกับนายนูห์ว่าจะเข้าร่วมขบวนการกู้เอกราชด้วย

นาย 9 ให้สัมภาษณ์ว่าได้มีนายมะรอนิง (นามสมมุติ) เพื่อนในหมู่บ้าน มาพบที่มัสยิด พูดคุยเป็นภาษามลายูท้องถิ่น เท่าที่จำได้ คือ

นายมะรอนิง : “นาย 9 มาอยู่กับเรามั้ย”
 ผู้ให้สัมภาษณ์ : “อยู่ที่ไหน”
 นายมะรอนิง : “เข้าขบวนการกับเรา”
 ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ทำอะไร”
 นายมะรอนิง : “เอาปีตตานีคืนมา”
 ผู้ให้สัมภาษณ์ : “รอก่อนนะเดี๋ยวคุยกันใหม่”
 นายมะรอนิง : “เพื่อน ๆ เข้าหมดแล้วนะ”

หลังจากนั้นอีกประมาณ 2 วัน นายมะรอนิง ได้มาพบที่มัสยิด เพื่อสอบถามเรื่องที่ได้พูดคุยชักชวนเข้าเป็นสมาชิกกอบกู้รัฐปัตตานีอีกครั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้ตัดสินใจตอบตกลงเข้าร่วมด้วย

นาย 19 ให้สัมภาษณ์ว่าเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2547 ได้มี นายอับดุลกอฮาร์ (นามสมมุติ) เพื่อนสนิทเป็นผู้ชักชวน ซึ่งนายอับดุลกอฮาร์ มาพบที่บ้าน โดยอ้างอิงเรื่องราวประวัติศาสตร์รัฐปัตตานี และสถานการณ์เกี่ยวกับชาวมลายูถูกกดขี่ข่มเหงเอารัดเอาเปรียบจากรัฐบาลไทยโดยสนทนาและชักชวนในลักษณะดังกล่าวหลายครั้ง จนเกิดความกึกก้องตามตัดสินใจตอบตกลงเข้าร่วมขบวนการกอบกู้เอกราชรัฐปัตตานี

นอกจากนี้การร่วมขบวนการยังเป็นการเข้าร่วมที่ถูกชักชวนจาก ญาติพี่น้อง เช่น ที่นาย 8 ได้กล่าวว่า “ได้เข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบโดยมีพี่ชายต่างบิดาเป็นผู้ชักชวนเข้าร่วมขบวนการประมาณปี พ.ศ. 2546” นอกจากนี้ยังถูกชักชวนจากอุสตาซ โต๊ะครู โดยกลยุทธ์ที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้ในการชักชวนหรือสร้างเครือข่ายแนวร่วมในการก่อความไม่สงบ มีหลายวิธี เช่น การชักชวนโดยการเล่าประวัติศาสตร์รัฐปัตตานี การบอกเล่าถึงความไม่เป็นธรรมในสังคม เมื่อกลุ่มคนเหล่านั้นได้เกิดความเชื่อในคำบอกกล่าว และยอมเข้าร่วมขบวนการ ก็จะทำให้ทุกคนสาบานตนหรือในทางศาสนาอิสลาม เรียกว่า พิธีชูเปาะ

นาย 10 ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2546 ได้มี นายอับดุลเลาะ (นามสมมุติ) ซึ่งเป็นญาติกัน และเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน มาหาที่บ้าน และพูดจาชักชวนเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มก่อความไม่สงบ โดยอ้างประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีว่า แต่เดิมเป็นของคนมุสลิมมาก่อน

แต่ถูกชาวสยามเข้ายึดครอง ในฐานะที่เราเป็นชาวมุสลิมด้วยกัน ต้องช่วยเหลือกันกอบกู้ประเทศของเรากลับคืนมา โดยเล่าเรื่องให้ฟังหลายครั้ง จึงได้ตอบตกลง

นาย 6 ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อประมาณ 7-8 ปีที่ผ่านมา ขณะที่กำลังศึกษาที่โรงเรียนสมานมิตรวิทยา/ปอเนาะศาลาลูกไก่ อ.บึงอ. จ.นราธิวาส มี นายโจฟห์ (นามสมมุติ) นักเรียนรุ่นพี่ในโรงเรียนและมีภูมิลำเนาเดียวกัน ได้มาพูดคุยชักชวนเข้าเป็นสมาชิกแนวร่วมกลุ่มก่อความไม่สงบขบวนการกู้ชาติรัฐปัตตานี โดยอ้างอิงเรื่องราวประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีและหลักศาสนาอย่างกว้าง ๆ สรุปสาระสำคัญพอสังเขป ดังนี้

นายโจฟห์ “ในอดีตรัฐปัตตานีเป็นของพวกเรา พวกเราจะต้องเอาคืน”
ผู้ให้สัมภาษณ์ “จะเอาคืนได้อย่างไร ในเมื่อพวกเราไม่มีเครื่องบิน รถถังอาวุธยุทโธปกรณ์ครบ”

นายโจฟห์ “ตรงนั้นไม่เป็นไร พระเจ้ามี”

ต่อมา นายโจฟห์ ก็มาพบผู้ให้สัมภาษณ์โดยสนทนาเรื่องเดิม ๆ อีกประมาณ 3-4 ครั้ง พร้อมกับขอคำตอบการตัดสินใจ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ยังไม่ตอบตกลง ในวันหยุดสุดสัปดาห์ได้เดินทางกลับบ้าน นายโจฟห์ ก็ได้เรียกให้ไปพบที่บ้านพัก เพื่อสอบถามการตัดสินใจอีกครั้ง ซึ่งในที่สุด ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบตกลง เพราะว่าเป็นเพื่อนบ้านหมู่บ้านเดียวกัน และร่วมกันทำงานในหมู่บ้านมาโดยตลอด

นาย 14 ให้สัมภาษณ์ว่า หลังจากเรียนจบ ม.3 ที่ โรงเรียนแสงธรรมวิทยา อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส ได้ไปสมัครเรียนด้านศาสนาที่ โรงเรียนปอเนาะกำปงดาแล อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส ขณะเรียนอยู่ปีที่ 2 ได้ดูข่าวทางโทรทัศน์ เห็นกลุ่มนายอิสมา บินลาเดน ผู้ก่อการร้ายระดับชาติจับเครื่องบินชนตึกเวิร์ลเทรดเซนเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2544 แสดงถึงความกล้าหาญ จึงไปพูดคุยกับเพื่อน ว่าพวกนี้เก่ง มีความกล้าหาญสามารถทำกันได้ ขณะที่พูดคุยกันอยู่นั้น นายซูหรี (นามสมมุติ) นักเรียนปอเนาะรุ่นพี่ เดินผ่านมาได้ยินพอดี จึงเข้ามาถามว่า “พวกมึงคุยอะไรกันอยู่” นาย 14 ตอบว่า “คุยถึงเรื่องเครื่องบินจับชนตึกเวิร์ลเทรดเซนเตอร์” นายซูหรี จึงย้อนถามว่า “ถ้ามีพวกนี้มารับสมัครเข้าเป็นสมาชิกจะเข้าร่วมไหม” กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้สนใจ หลังจากนั้น ประมาณ 2 สัปดาห์ นายซูหรี จึงมาถามอีกครั้งว่า “ถ้ามีจริงจะสมัครจริงไหม” ผู้ให้สัมภาษณ์ จึงตอบว่า “ถ้ามีก็เอา” ในลักษณะเชิงตกลง

นาย 20 ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2547 ขณะที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และด้านศาสนาชั้น 10 ที่โรงเรียนปอเนาะ อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส มี นายอาดัม (นามสมมุติ) ซึ่งเป็นครูสอนศาสนา อยู่ในโรงเรียนดังกล่าว ชักชวนเข้าร่วมเป็นสมาชิกแนวร่วมขบวนการกู้ชาติรัฐปัตตานี โดยได้นัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ และนักเรียนในโรงเรียนเดียวกัน

จำนวนหลายคนจำไม่ได้ว่าเป็นผู้ใดบ้าง มาพบที่หอพักนักเรียน ภายในโรงเรียนดังกล่าว ในเวลา กลางคืน

เมื่อกลุ่มนักเรียนมารวมตัวกันครบแล้ว นายอาดัม ได้บรรยายปลุกระดม เรื่องราวประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีให้ฟัง การบรรยายเนื้อหาสาระดังกล่าวผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เคยรับฟัง จากที่ไหนมาก่อน ทำให้ทุกคนที่ร่วมรับฟังการบรรยาย ก็เกิดความรู้สึกฮึกเหิม คล้อยตาม และเชื่อตาม คำบรรยายทันที เนื่องจาก นายอาดัม เป็นครูสอนศาสนาอยู่ในโรงเรียน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มีความนับ ถืออยู่แล้ว

หลังจากรับฟังการบรรยายเรื่องดังกล่าวจบ นายอาดัม ได้สอบถามความ สัมครใจ ที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกแนวร่วมกอบกู้เอกราชรัฐปัตตานี หรือไม่ อย่างไร ซึ่งผู้ให้ สัมภาษณ์ได้ตอบตกลงที่จะเข้าร่วมเคลื่อนไหวด้วยความสมัครใจ เนื่องจากในขณะนั้นเชื่อเนื้อหา สาระตามคำบรรยาย และเชื่อว่าประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีเป็นความจริง ตลอดจนมีโอกาสประสบ ความสำเร็จในการกอบกู้เอกราชรัฐปัตตานีสูงมาก

นาย 17 ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2547 ขณะที่กำลังศึกษาด้าน ศาสนาที่โรงเรียน ปอเนาะปือคอก อ.รีอูเตาะ จ.นราธิวาส ได้มี อุตตาซเลาะ (นามสมมุติ) ซึ่งเป็นครู สอนศาสนาในโรงเรียนดังกล่าว ได้นัดหมายให้ไปพบในห้องเรียนเพียงสองต่อสอง แล้วพูดคุยเรื่อง ประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีให้ฟัง เท่าที่จำได้ คือ “ รัฐปัตตานีในสมัยก่อนเป็นของคนมุสลิม แต่ รัฐบาลสยามได้มาจากราน และยึดครองรัฐปัตตานี ” ซึ่งเรื่องดังกล่าวผู้ให้สัมภาษณ์ได้เคยรับฟังมา ก่อน เมื่อได้รับฟังอีกทำให้รู้สึกเชื่อและคล้อยตาม หลังจากเล่าเรื่องดังกล่าวจบแล้ว อุตตาซเลาะ ก็ ได้สอบถามว่า ต้องการเข้าร่วมต่อสู้กับรัฐบาลเพื่อกอบกู้รัฐปัตตานีกลับคืนมาเป็นของคนมุสลิม หรือ ไม่ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ตอบตกลง อุตตาซเลาะ จึงได้ให้นำเรื่องดังกล่าวกลับไปคิดก่อน

ต่อมาอุตตาซเลาะ ก็ได้นัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์มาคุยสนทนาเรื่อง ดังกล่าวอีกครั้งในสถานที่เดิมเหมือนกับครั้งที่ผ่านมา ผู้ให้สัมภาษณ์จึงได้ตัดสินใจตอบตกลงเข้า ร่วมขบวนการกอบกู้รัฐปัตตานีด้วย

2) การชักจูงมวลชนให้เข้าร่วมขบวนการ

ในการชักจูงมวลชนให้เข้าร่วมขบวนการ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ได้ใช้ ความเชื่อและความศรัทธา มาชักจูงให้เข้าร่วมขบวนการ

นาย 11 ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2546 นายมะ โอะ๊ะ (นาม สมมุติ) ได้มาหาที่บ้านเนื่องจากรู้จักกันเพราะหมู่บ้านใกล้เคียงกันได้เล่าถึงประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีและ ได้อ่านบทความเป็นภาษาอาหรับ (ไม่ทราบความหมาย) ต่อมาได้บอกขอให้เข้าร่วมกลุ่มก่อความไม่ สงบและได้กล่าวว่า “เรานับถือศาสนาอิสลามจำเป็นต้องทำตามอย่างที่ตนบอกไม่จำเป็น”

นาย 3 ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเมื่อประมาณเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 ได้เดินทางไปดื่มน้ำชาในช่วงเวลาประมาณ 14.00 – 15.00 น.ที่ร้านน้ำชาแห่งหนึ่งในหมู่บ้าน ได้มี นาย มะวี (นามสมมติ) ราษฎรในหมู่บ้าน เข้ามาตีสนิทพูดคุย พร้อมได้ชักชวนพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ หลังจากดื่มน้ำชาเสร็จก็ได้แยกย้ายกันกลับบ้าน อีก 2-3 วัน ต่อมา เวลาเดิม ได้พบกันอีกครั้งและพูดคุยกันถึงเรื่องทั่วไป และได้พูดคุยเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ สรุปสาระสำคัญพอสังเขป ดังนี้

นายมะวี : “คิดอย่างไรกับเหตุการณ์ความไม่สงบ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “รู้สึกอึดอัดและกลัวบ้างจะออกไปทำงานหรือ ไปไหนมาไหนไม่ค่อยสะดวกเท่าที่ควร”

นายมะวี : “กลัวทำไมเมื่อมีกลุ่มคนรวมตัวกันเพื่อทวงสิทธิของ ปู่ย่า ตายาย ของเรากลับคืนมา”

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ให้เล่ารายละเอียดให้ฟังบ้าง”

นายมะวี : “ไม่ใช่คนในกลุ่มจะไม่เล่าให้ฟัง”

หลังจากนั้นอีก 2-3 วันถัดมา นายมะวี ได้ชักชวนให้เข้าฟังการบรรยายเกี่ยวกับรัฐปัตตานี และการกอบกู้เอกราช ผู้ให้สัมภาษณ์ขอเวลากลับไปคิดก่อน และจะให้คำตอบภายหลัง อีกประมาณ 3-4 วันต่อมา ผู้ให้สัมภาษณ์ ก็ได้พบนายมะวี ในครั้งนี้ นายมะวี ได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีให้ฟัง จำได้เล็กน้อยสรุปสาระสำคัญพอสังเขปใจความว่า ในอดีตรัฐปัตตานีมีความอุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรมาก ทุกวันนี้มีบ้านก็เหมือน ไม่มีต้องออกมานอนนอกบ้าน หากต้องการรู้เรื่องอะไรมากกว่านี้ต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิก ผู้ให้สัมภาษณ์ จึงถาม นายมะวี ว่า หากต้องการเป็นสมาชิกต้องทำอะไรบ้าง นายมะวี บอกว่าต้องทำการ สอบานตนก่อน และยังบอกเพิ่มเติมอีกว่าตลอดเวลาที่ผ่านมาได้ติดตามดูพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ มาโดยตลอดปรากฏว่าเป็นคนดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ให้กลับไปรอที่บ้านก่อน แล้วจะติดต่ออีกครั้ง

นาย 15 ให้สัมภาษณ์ว่า ได้มี นายอาแบ (นามสมมติ) ได้ขีรถจักรยานยนต์มาหาที่บ้าน และพูดจาข่มขู่ว่าต้องเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบ ในกลุ่มเดียวกับตนเองหากไม่เชื่อฟัง จะไม่รับรองความปลอดภัย ของบุคคลในครอบครัว นาย 15 เกิดความหวาดกลัว เกรงว่าจะมีปัญหาจึงได้ตอบตกลง

นาย 18 ให้สัมภาษณ์ว่าเมื่อปลายปี พ.ศ. 2549 มีโทรศัพท์จากชายแปลกหน้าติดต่อให้เดินทางไปพบกันที่ บาลาเซาะในเวลาประมาณ 20.00 น. ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการทราบว่าเป็นใครจึงได้ไปตามนัดหมาย เมื่อเดินทางไปตามที่นัดก็พบผู้คนประมาณ 10 คนโดยทุกคนนั่งก้มหน้าไม่ยอมพูดคุยกันจึงได้เข้าไปนั่งร่วมในกลุ่ม สักครู่มีผู้ชายสวมผ้าคลุมหน้าจำนวน 3 คน

หลักประตูเดินเข้ามาในบาลาเซาะ โดยมี 2 คนสะพานอาวุธติดตัวมาด้วย เป็นอาวุธปืน M- 16 ส่วนอีกคนถืออาวุธปืนลูกซอง 5 นัด แต่ไม่มีพานท้ายปืน ส่วนด้านนอก บาลาเซาะ คาดว่าน่าจะมีคนอื่นอยู่ด้วยแต่ไม่ทราบจำนวนเพราะได้ยินเสียงเท่านั้น

เมื่อชายแปลกหน้า 3 คน เข้ามาในบาลาเซาะแล้ว ได้พูดสวัสดิและเล่าถึงเรื่องราวประวัติศาสตร์รัฐปัตตานี สรุปสาระสำคัญพอสังเขปใจความว่า “เมื่อก่อนประมาณ 200 ปีมาแล้ว สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นของพวกเราชาวมลายูมาก่อน ต่อมาประเทศสยามได้เข้ามายึดครองและทำการทรมานพวกเราชาวมลายู พื้นที่แห่งนี้อุดมสมบูรณ์ถ้าพวกเราทำการยึดกลับคืนมาได้ทุกคนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะพวกเราสามารถกำหนดราคาพืชผลได้เอง ที่พวกเรามาพบในครั้งนี่เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงเรื่องราวในอดีต และให้ทุกคนอยู่เฉย ๆ เพราะกำลังในการที่จะยึดดินแดนนี้คืนเรามีอยู่แล้วสำหรับพวกที่เป็น ชูรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน (ชรบ.) อาสาสมัครรักษาหมู่บ้าน (อรบ.) และพวกที่ทำงานราชการทุกคนให้ลาออก และขอให้ทุกคนอย่าให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐถ้าไม่เชื่อฟังเราไม่มีคุกให้ มีแต่ลูกปืน”

3) การโน้มน้าวจิตใจให้เป็นสมาชิก

ผู้ที่ทำหน้าที่โน้มน้าวจิตใจส่วนใหญ่จะเป็น ครูสอนศาสนาตามโรงเรียน ปอเนาะ (อุสตาซ ปอเนาะ) และศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด (เจ๊ะกู คาคิก) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความน่าเคารพ เชื่อถือของนักเรียนและชุมชน จะมาพูดเกี่ยวกับการต่อสู้ของพระเจ้าในการทำสงคราม ศักดิ์สิทธิ์ และการต่อสู้ของบรรพบุรุษที่ต่อสู้กับรัฐบาลสยาม มีการพูดให้ฟังหลายครั้ง ทำให้ผู้ถูกชักจูงคล้อยตาม เกิดความสงสารบรรพบุรุษที่ถูกกดขี่ข่มเหงรังแก อีกเรื่องคือการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เหมือนดั่งที่นาย 7 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ตนเองได้ถูก นายสมัน (นามสมมุติ) ซึ่งเป็นครูสอนศาสนาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก บ้านอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส เป็น ผู้ชักชวนให้เข้าร่วมขบวนการ โดยนายสมัน ได้พยายามโน้มน้าวอยู่ถึง 3 ครั้ง โดยจะพูดเรื่องประวัติศาสตร์ของรัฐปัตตานี ซึ่งแต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง เมื่อพูดเสร็จก็จะถามว่าจะเข้าร่วมหรือไม่ จนกระทั่งครั้งที่ 3 เขาก็ได้เข้าร่วม” จะเห็นได้ว่าวิธีการโน้มน้าวจิตใจของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะใช้ครูสอนศาสนา และใช้ความเชื่อ ความศรัทธา ค่านิยม เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เข้ามาช่วยในการ โน้มน้าว และทำแบบต่อเนื่องครั้งที่ 1 ไม่สำเร็จก็มีครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 จนสำเร็จ

นาย 2 ให้สัมภาษณ์ว่าในช่วงแรกที่ได้รับการชักชวนนั้น นายอับดุลเลาะ (นามสมมุติ) มักจะพูดจาโน้มน้าวชักจูง และพยายามยกตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องของประวัติศาสตร์ รัฐปัตตานี และการที่บรรพบุรุษของพวกเราชาวมลายูถูกกระทำจากชาวสยามในสมัยอดีต แต่ในช่วงนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ ก็ไม่ได้ตอบตกลงที่จะเข้าร่วมกลุ่มก่อความไม่สงบ แต่นายอับดุลเลาะ ก็พยายามที่จะมาพบปะ และพูดคุยในลักษณะดังกล่าวอยู่บ่อยครั้งซึ่งในช่วงหลัง นายอับดุลเลาะ มักจะนำเรื่องราว

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่มีชัยครือเซ และ สก.ตากใบ มาพูดคุยจนมีความรู้สึกโกรธแค้นในการกระทำดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ และมีแนวความคิดคัดค้านตามจึงตอบตกลงที่จะเข้าร่วมกลุ่มก่อความไม่สงบ

2.1.2 การปลูกฝังความคิดและการฝึกอบรม

1) ขั้นตอนในการปลูกฝังความคิด โดยขั้นตอนในการปลูกฝังความคิดจะเริ่มจากการที่

(1) การรับรู้ เป็นการถ่ายทอดหรือการกล่อมเกลา โดยกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะเริ่มใช้ประวัติศาสตร์ดินแดน การถูกกดขี่ข่มเหง เข้ามาเป็นตัวโน้มน้าวจิตใจกับกลุ่มใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท ลูกศิษย์ เพื่อให้เกิดความรักและศรัทธาต่อการกระทำว่าสิ่งที่จะทำต่อไปนี้คือสิ่งที่ถูก เช่น การให้รับรู้ในเรื่องของ ประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีเป็นการกระตุ้น หรือการที่กดขี่ข่มเหงชาวมุสลิมในเรื่องของการนำไปเป็นทาสสร้างคลองแสนแสบ

(2) การตอบสนอง เมื่อได้สร้างการรับรู้ให้กับกลุ่มแล้วต่อไปก็จะเป็นขั้นที่จะรู้ว่าสิ่งที่ได้รับรู้ไปนั้นจะมีการตอบสนองเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ โดยดูจากความประพฤติกว่ามีการแสดงพฤติกรรมอย่างไร ซึ่งเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของ นาย 3 ที่บอกว่า “ช่วงที่รอการนัดหมายครั้งต่อไปนั้น นายมะวี (นามสมมุติ) จะมาเยี่ยมและดูพฤติกรรมตลอด ในบางครั้งก็ยังสามารถนั่งกินน้ำชาที่ร้านประจำด้วยกัน แต่ไม่ได้มีการสั่งการหรือให้ทำการใดๆ”

(3) การเห็นคุณค่า เป็นการแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่กลุ่มได้กระทำไปนั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การกระทำไม่ผิดต่อหลักศาสนา ไม่ผิดต่อบรรพบุรุษ “เราเป็นอิสลามต้องควรทำตามหลักการของอิสลามทุกอย่างที่ไม่เบียดเบียนกับศาสนา ต้องเคารพต่อข้อบัญญัติและอัลกุรอ่านตลอดจนฮาดิส ผู้ใดก็ตามไม่ทำตามที่คัมภีร์อัลกุรอ่าน ได้บัญญัติไว้ ผู้นั้นไม่ถือว่ามีอิมาน เราเป็นคนอิสลามต้องทำ อุญฮาดเพื่ออัลเลาะห์ และรอซูล ตลอดจนท่านนะบีมุฮัมมัดและเราก็จะต้องทำให้ดีที่สุดเพื่อจะดำเนินการตามข้อบัญญัติของอัลเลาะห์และรอซูล ถ้าเราไม่เคยคิดที่จะเอารัฐปัตตานีของเรากลับคืนมา ถือว่าผู้นั้นเป็นมุนาฟิก(ผู้ทรยศ) อยากรู้ก็ตาม เราคนอิสลามจะต้องไม่ลืมอดีตที่เราแพ้สงครามต่อรัฐบาลสยาม ขบวนการของเราไม่ใช่มีเพียงเราคนเดียว วันนี้เราไม่รู้จักใคร เราคิดว่ามีเราคนเดียว สักวันหนึ่งคงทราบว่าไม่ใช่เราคนเดียว ที่กล่าวมานี้ก็รักษาเป็นความลับอย่าเผยแพร่กับบุคคลภายนอก” เป็นคำกล่าวของนาย 12

(4) การจัดระบบ เป็นการจัดระบบความคิดของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ นั้นจะเริ่มใช้วิธีการบรรยายเพื่อให้เกิดความซึมซาบกับสิ่งที่บรรยายก่อนเพื่อให้เกิดความฮึกเหิม ในประวัติศาสตร์ของตนหลังจากนั้นก็จะเป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการกระทำหากว่ากระทำอย่างนี้แล้วจะได้ผลดีอย่างไร

(5) การพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย ในขั้นนี้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะต้องทำให้กลุ่มที่ถูกปลุกปล้ำนำเรื่องที่ได้รับการปลุกปล้ำไปปฏิบัติให้เป็นนิสัยที่ต้องปฏิบัติตลอดไปเรื่อยๆ ไม่มีวันหยุดกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้นำวิธีสาบานตนซึ่งเป็นสิ่งที่ทางศาสนาอิสลามให้ความสำคัญต่อพิธีนี้ทำให้กลุ่มก่อความไม่สงบได้นำจุดนี้เข้ามาใช้เพื่อที่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะปฏิบัติตลอดไป ไม่ทรยศหักหลังกลุ่มเพื่อให้เกิดความเสียหาย “ทำพิธีสาบานตน (การชูเปาะ) ด้วยการวางคัมภีร์อัลกุรอานที่มี นายสมัน (นามสมมุติ) แล้วให้นาย 7 วางมือบนคัมภีร์อัลกุรอานโดยนายสมันได้กล่าวคำสาบานเป็นภาษามลายูโดยให้ พุดตาม เมื่อทำการสาบานเสร็จแล้วนายสมัน ยังได้เล่าประวัติศาสตร์รัฐปัตตานี และกล่าวว่าเมื่อยึดรัฐปัตตานีคืนกลับมาได้พวกเราจะได้เดินตามทางของ กฎหมายอิสลาม แล้วได้กล่าวบัญญัติ 10 ประการ” คือ

1. ทำความดีต่อองค์อัลเลาะห์ ห่างไกลอบายมุขและสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง
2. ห้ามเปิดเผยความลับให้กับศัตรู ถึงแม้ชีวิตจะหาไม่ (พินาศ)
3. เคารพ และยึดมั่นต่อขบวนการ
4. ความสำคัญของการรบ ต้องอยู่เหนือเรื่องส่วนตัว
5. ต้องยอมรับประชุม (ชุมนุม) เมื่อถูกเรียก
6. มั่นคงในคำพูดและคำสัญญา
7. เสียสละชีวิตและทรัพย์สินเมื่อขบวนการมีความต้องการ
8. รับและให้แบบจริงใจ และบริสุทธิ์ใจ
9. ไม่กระทำการในสิ่งที่เป็นการขาดทุน (เสียเปรียบ)
10. ต้องทำงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบุคคล

วิธีสาบานตนดังกล่าวเป็นคำสาบานตนที่นาย 7 จะต้องทำให้กับกลุ่มก่อความไม่สงบเพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่านาย 7 จะต้องนำไปปฏิบัติและยึดเป็นหลักในการที่เข้าร่วมกับกลุ่มก่อความไม่สงบ

หลังจากที่ นาย 5 ตกลงเข้าร่วมขบวนการแล้วก็จะมีการสาบานตน (ชูเปาะ) ร่วมกับสมาชิกอื่นอีก 4 คน โดยมีโต๊ะแว (นามสมมุติ) ได้บอกให้ทุกคนทำละหมาดที่มีสยิดก่อน หลังจากละหมาดเสร็จเมื่อชาวบ้านออกไปจากมัสยิดหมดแล้ว โต๊ะแว บอกให้ทุกคนมานั่งล้อมวงกันที่ภายในมัสยิด โต๊ะแว ได้นำคัมภีร์อัลกุรอาน และอาวุธปืนพกสั้น ขนาด 11 มม. มาวางตรงกลางวง จากนั้นจึงเริ่มพิธีสาบานตน โดยโต๊ะแว นำอาวุธปืนพกสั้นมาเล็งที่สมาชิกทุกคน แล้วนำอาวุธปืนวางไว้ ให้สมาชิกทุกคนวางมือไว้บนคัมภีร์ และพุดตาม โต๊ะแว เป็นภาษามลายู เท่าที่ทำได้ แปลว่า “จะทำตามองค์กรอย่างเคร่งครัด จะไม่เปิดเผยความลับใด ๆ ทั้งสิ้น” หลังจากทำพิธีเสร็จ

โตะแวง จึงหยิบอาวุธปืนขึ้นมาอีกครั้งและบอกทุกคนว่า หากสมาชิกคนใดเปิดเผยความลับ ตนจะฆ่าด้วยอาวุธปืนนี้ และหากคนเป็นผู้เปิดเผยความลับ ก็ให้สมาชิกเอาอาวุธปืนนี้ฆ่าตนเสีย

นาย 4 บอกว่าทำการสาบานตนโดยใช้มือขวาจับมือกันและพูดตามเป็นภาษาอาหรับ จำนวน 2 - 3 ครั้ง หรือใช้คัมภีร์อัลกุรอานวางบนหมอนและผู้ร่วมทำพิธีนั่งล้อมรอบใช้มือแตะที่คัมภีร์อัลกุรอาน และพูดตามเป็นภาษาอาหรับ จำนวน 3 ครั้ง โดยมีสาระสำคัญของการพูดเพื่อทำพิธีสาบานตนเป็นภาษาไทย ดังนี้

- ข้าพเจ้าจะเสียสละเพื่อชาติ ศาสนา มาตุภูมิ
- ข้าพเจ้าจะไม่เปิดเผยความลับต่อศัตรูแม้ชีวิตจะหาไม่
- ข้าพเจ้าจะเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำ

หลังจากนั้นก็จะถูกเน้นย้ำให้รักษาความลับ ห้ามเปิดเผยเรื่องดังกล่าวให้ผู้อื่นรับรู้ แม้กระทั่งพ่อแม่ ญาติพี่น้อง หากเปิดเผยความลับจะถือว่าเป็นผู้ทรยศ (มูนาฟิค)

2) จุดมุ่งหมายในการปลูกฝัง

ในการปลูกฝังความคิดของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ จะสร้างอิทธิพลทางจิตใจทั้งในเรื่องของประวัติศาสตร์ การถูกกดขี่ข่มเหงจากภาครัฐ การไม่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มนอกศาสนา ซึ่งวัตถุประสงค์หลักหรือจุดมุ่งหมายของการปลูกฝังก็คือ การเอาดินแดนคืน “สมัยก่อนที่ยังเป็นรัฐปัตตานีมีความเจริญรุ่งเรือง และความอุดมสมบูรณ์ไม่มีแล้วที่ดินแดนไหนจะเทียบได้ หลังจากสยามเข้ามารุกรานยึดครองรัฐปัตตานี นานแค่ไหนแล้วที่บรรพบุรุษของเราต้องต่อสู้เพื่อเอารัฐปัตตานีกลับคืนมาเพื่อให้รัฐปัตตานีเป็นเอกราชอีกครั้งหนึ่ง ในสมัยนั้นสยามเข้ามายึดจับตัวชาวปัตตานีใช้ทาสหรือยัดกับเอ็นซ้อเท้าแล้วพาไปบางกอก แล้วบังคับให้ขุดคลองแสนแสบด้วยมือเปล่า ดังนั้นเราถูกหลานต้องสานต่อเจตนารมณ์ของคนรุ่นก่อนแล้วกอบกู้เอกราชคืนมาให้ได้ ความหวังนี้ขึ้นอยู่กับเราแล้วซึ่งต้องรับหน้าที่นั้นมาสานต่อทำให้สำเร็จให้ได้” จากคำสัมภาษณ์ของ นาย 3 ทำให้ตอบใจถึงถึงการปลูกฝังความคิดได้อย่างดี

3) วิชาการในการปลูกฝัง

นาย 4 กล่าวว่า “หลังที่ได้เข้าร่วมขบวนการแล้ว จะมีบุคคลมาให้ไปฟังบรรยายเรื่องประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีที่บ้านของแนวร่วมคนหนึ่งใช้เวลาครั้งละ ประมาณ หนึ่ง ชั่วโมงครึ่ง การบรรยายการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบมีหัวข้อการบรรยาย ดังนี้

(1) การบรรยายปลูกฝังความคิดเรื่องดินแดน

กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะยกเนื้อหาสำหรับการบรรยายดังนี้

- ปัตตานี ยะลา นราธิวาส เป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ เช่น ปัตตานี ทำนาได้มาก ในน้ำมีปลาในนามีข้าว มีการประมงและทำเรือ มีเศรษฐกิจที่ดี ยะลาเป็นที่ปลูก ยางพารา และผลไม้เป็นพืชส่งออก และนราธิวาส มีทรายที่สามารถนำมาทำแก้วได้อย่างสวยงาม ถ้าหากเราปกครองตนเองได้ ก็จะสามารถเลี้ยงประชากรได้ ทั้งสามจังหวัด เป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์มาก แต่ทำไมเดี๋ยวนี้ประชากรใน สามจังหวัดจึงยากจนที่สุดของประเทศ รัฐบาลได้เอากฎหมายจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปพัฒนาจังหวัดทางภาคข้างบน โดยไม่ได้สนใจว่าคนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะอยู่กันอย่างไรร

- แต่ก่อนปัตตานีก็เป็นรัฐ รัฐหนึ่ง และมีการปกครองโดยคนปัตตานี และเป็นเมืองที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ต่อมาได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศ ไทย หลังจากนั้นทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวก็ถูกประเทศไทย เอาผลประโยชน์ไป ซึ่งในทางเป็นจริง ผลประโยชน์นั้นน่าจะตกเป็นของเรามากกว่า เช่น ก๊าซธรรมชาติ ที่อยู่ในพื้นที่ของเรา ก็ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐเอาไปใช้ในส่วนกลาง แต่ไม่ได้นำมาใช้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

- คลองแสนแสบที่ กรุงเทพฯ เป็นของคนมุสลิม เพราะใช้คนมุสลิม ขุดคลองดังกล่าวด้วยมือเปล่า เส้นทางรถไฟสายสุโขทัย-กรุงเทพฯ ก็ใช้แรงงานของคนมุสลิม นอกจากนั้นสามจังหวัด คือ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ก็มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ “ถ้าหากเราได้มาบริหารเอง เราก็จะไม่เหน้อย ไม่ต้องทำงาน รอรับเงินที่ได้จากการขายแก๊ส ขายแร่”

- ในการผนวกรวมแผ่นดินของชาวมลายูเป็นรัฐปัตตานีนั้นจะนำเอา จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูลและสงขลาบางส่วน โดยจัดตั้งชื่อว่ารัฐ ปัตตานีดารุสลาม (PATTANI DARUSLAM) นอกจากนี้ประเทศที่เป็นมุสลิมด้วยกันจะมาช่วยเหลือเพราะถือว่าชาวมุสลิมทั่วโลกเป็นพี่น้องกัน เช่น ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซียก็จะยิ่งเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมของเราเนื่องจากแผ่นดินปัจจุบันของรัฐบาลสยามเป็นของประเทศมาเลเซีย ถ้าหากทำสงครามขณะชีวิตความเป็นอยู่ของเราจะดีขึ้นเนื่องจากแผ่นดินรัฐปัตตานี มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มาก เช่น น้ำ, แก๊ส, แร่ทองคำ, แร่ดีบุก, พืชสวนไร่นา ในอนาคตประเทศของเราจะร่ำรวยคล้ายกับประเทศบรูไน สำหรับพวกเราก็จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นทหารประจำรัฐปัตตานีดารุสลาม (PATTANI DARUSLAM) การทำสงครามศักดิ์สิทธิ์นั้นขอกำชับว่าห้ามพวกเราไปจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์โดยเด็ดขาด ให้จัดหาด้วยวิถีลักขโมย, ชิง, ปล้น, ขโมย เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอาวุธปืนให้มากที่สุด

สรุปได้จากการบรรยายของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะทำให้เกิดความหวงแหนในดินแดนของตนเองและการถูกเอารัดเอาเปรียบจะนั้นต้องทวงคืนกลับมา

(2) การบรรยายการปลูกฝังความคิดเรื่องภาษา

- ภาษามลายู เป็นภาษาที่ใช้กันหลายประเทศ เช่น มาเลเซีย

อินโดนีเซีย บรูไน แต่ถ้าเป็นภาษาไทยก็ใช้พูดคุยกันได้เพียงในประเทศไทยเท่านั้น หากเดินทางไปต่างประเทศ ภาษาไทยไม่สามารถนำไปใช้ได้เลย ไม่เหมือนกับภาษามลายู ยังสามารถนำไปใช้ในต่างประเทศได้ไม่มากนักน้อย พวกเราควรสำนึกในภาษาที่เราได้อยู่ให้ดี อีกทั้งภาษามลายูท้องถิ่นเป็นภาษาถิ่นที่ใช้กันในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ เวลาไปติดต่อราชการ ไม่ได้รับความสะดวกถูกปล่อยปละละเลยจากเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้ง ๆ ที่ภาษามลายูเป็นภาษาถิ่นและเป็นภาษาที่บรรพบุรุษสร้างขึ้นมาตั้งแต่ในอดีต เมื่อครั้งปู่ย่า ตายาย ของพวกเราที่พูดภาษามลายู และเราก็ควรพูดภาษามลายูอันเป็นที่รักของปู่ย่า ตายาย ภาษามลายูไม่ใช่ภาษาที่ยากเลย การพูดในสังคมก็พูดภาษามลายูเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นพวกเราลูกหลานก็ต้องสืบทอดการพูดภาษามลายูเอาไว้ ซึ่งนาย 16 ได้รับการปลูกฝังว่า “ภาษา แต่ก่อน คนมลายูท้องถิ่นจะพูดภาษามลายูถิ่นเป็นส่วนใหญ่ ทำให้คนที่สูงอายุเวลาไปในสถานที่ราชการ ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ เพราะว่าพูดภาษาไทยไม่ได้ และฟังภาษาไทยไม่รู้เรื่อง ส่วนเจ้าหน้าที่ก็พูดภาษามลายูถิ่นไม่เป็น จึงทำให้ชาวมลายู ถูกปล่อยปละละเลยจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ”

(3) การบรรยายปลูกฝังความคิดเรื่องการเมือง

- การต่อต้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ จะใช้วิธีการการเมืองตอบโต้ ซึ่งจะต้องมีการวางแผนวิเคราะห์เป็นสำคัญ ถ้าหากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นก็ให้พูดคุยจรรยาบรรณว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ หรือคนไทยพุทธเอง แล้วมาใส่ร้ายคนไทยมุสลิม

- แนวทางการต่อสู้ทางการเมือง เน้นการลงสมัครเลือกตั้งระดับชาติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) แม้ว่าการต่อสู้ดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จค่อนข้างช้าก็ตาม แต่ก็มีส่วนให้งานสำเร็จ

- การบรรยายเป้าหมายของการปฏิวัติรัฐประวัตินี้ในหลักการอย่างกว้าง ๆ ด้วย เช่น ปี พ.ศ.2548 เป็นปีเริ่มการปฏิวัติเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 300 วัน, หลักการใช้กฎหมายอิสลามในการปกครองประเทศ

(4) การบรรยายปลูกฝังความคิดเรื่องวัฒนธรรม

- ปัจจุบันตามถนนมีศาลาพักผู้โดยสารที่เป็นลักษณะรูปแบบของวัฒนธรรมไทย ชื่อหมู่บ้านก็จะเปลี่ยนภาษามลายูเป็นภาษาไทย และเขียนเป็นตัวหนังสือภาษาไทยจนหมด และการแต่งกายของคนสามจังหวัด ผู้หญิงเมื่อก่อนแต่งกายแบบพื้นเมืองด้วยเสื้อผ้าที่มีลวดลาย ปัจจุบันแต่งกายตามแฟชั่น สวมเสื้อแขนสั้นนุ่งกางเกงไม่เคร่งครัด

- ศาสนาอิสลาม มีผลต่อวัฒนธรรมมาก อย่างเช่น การแต่งกายของชาวมุสลิม จะปกปิดร่างกายให้มีมิดชิด ถ้าผู้หญิงก็ไม่ใช่เป็นที่ดึงดูดสายตาของฝ่ายชาย ถ้าผู้ชายก็ปกปิดร่างกาย และอยู่ในกรอบของศาสนาอิสลามกำหนดไว้ แต่ในปัจจุบันเยาวชนมุสลิม ที่เรียนในโรงเรียนของรัฐ มีการแต่งกายตามแบบของรัฐกำหนด เช่น ผู้ชายใส่กางเกงขาสั้น ส่วนผู้หญิง ใส่กระโปรงสั้น

4) ภาคทฤษฎี/ภาคปฏิบัติ

ในการฝึกอบรมเริ่มจากการฝึกร่างกายระดับพื้นฐาน โดยเน้นการเตรียมร่างกายให้แข็งแรงเพื่อพร้อมรับการฝึกระดับยุทธวิธีต่อไป โดยใช้ระยะเวลาการฝึกเพียงสั้น ๆ คราวละ 1-2 วันเท่านั้น เน้นการฝึกในเวลากลางคืน ส่วนใหญ่ระหว่างเวลา 21.00 - 24.00 น. ใช้สถานที่ปิดลับและเป็นเกราะกำบังต่อการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ เช่น โรงเรียนสอนศาสนา/ปอเนาะ ศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดึกา) สวนผลไม้ สวนยางพาราของผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่นที่เป็นสมาชิกแนวร่วม ซึ่งได้รับการยอมรับของราษฎรในพื้นที่

ในการฝึกมีรายละเอียดในการฝึกคือ ฝึกการเรียกแถว, ฝึกการจัดแถว (แถวตรง-ซ้ายหัน-ขวาหัน-กลับหลังหัน), ฝึกทำวันทยหัตถ์ (แบบบุคคลมือเปล่า) ใช้ สีนํ้าครึ่งเป็นสัญลักษณ์ แทนจังหวัดปัตตานี-ยะลา-นราธิวาส-สตูล สงขลาบางส่วน, ฝึกทำสร้างความแข็งแรงของร่างกาย โดยการวิ่งระยะทาง 2-3 กม. ภายในเวลาไม่เกิน 12 นาที, ฝึกทำดันพื้นด้วยฝ่ามือแบนราบ, ฝึกทำกระโดดคบบมือกลางอากาศ, ฝึกทำลูกนั่ง, ฝึกทำงอเข้าครึ่งนั่ง, ฝึกทำซิดอ๊พแบบธรรมดา, ฝึกวิ่งอยู่กับที่, ฝึกทำกระโดดแอ่นหลัง, และในการฝึกทำเล็กลงนั้น ฝึกจากทำตรงในแถวพร้อมกับขู่มือขวาลักษณะกำปั้นและยื่นเท้าขวาไปข้างหน้า ร้องตะโกนคำว่า “ปัตตานีเมอร์เดก้า” หรือท่องเพิ่มเติมคำว่า “ชาติ ศาสนา มาตุภูมิ” ทำการฝึกประมาณ 3-4 ครั้งขึ้นไป ระยะห่างแต่ละครั้งประมาณ 1-2 สัปดาห์ ระหว่างรอรับการนัดหมายครั้งต่อไป ผู้รับการฝึกจะต้องฝึกฝนร่างกายด้วยตนเองตลอดเวลา ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเล่นฟุตบอลเป็นหลัก โดยขึ้นคอนดั่งกล่าวใช้เวลา 6 เดือน-1ปี ในการฝึกครูฝึกจะพูดปลุกกระดมสติกับการฝึกอย่างต่อเนื่อง ลักษณะคำพูดประโยคสั้น เช่น ฝึกไม่ไหวก็เป็นทาส ชาวสยามตลอดชีวิต ฝึกไม่ไหวอย่าบรรพบุรุษมลายูปัตตานี หรือ ออกทนไม่ไหวเสียดศีร์ศรัทธารัฐปัตตานี เป็นต้น และในช่วงนี้ ครูฝึกจะเริ่มมีการแต่งตั้ง หัวหน้ากลุ่มผู้เข้ารับการฝึก และพิจารณาสมาชิกที่มีลักษณะดีเด่น เพื่อเตรียมส่งไปรับการฝึกระดับยุทธวิธี (หลักสูตร RKK. Runda Kumpulan Kecil)* ต่อไป

* หลักสูตร RKK. (Runda Kumpulan Kecil) เป็นหลักสูตรการฝึกหน่วยรบพิเศษ ของประเทศหนึ่งในแถบเอเชีย

การฝึกยุทธวิธี ตามหลักสูตร RKK. ระยะเวลาในการฝึกประมาณ 15 วัน
ถึง 1 เดือน เป็นหลักสูตรหน่วยจรรยาบรรณขนาดเล็ก สมาชิกในกลุ่มมีจำนวน 6 คน ประกอบด้วย

ตำแหน่งที่ 1 คู่ค้นทาง

ตำแหน่งที่ 2 หัวหน้าชุด

ตำแหน่งที่ 3 สื่อสาร / พยาบาล

ตำแหน่งที่ 4 ปฏิบัติการ

ตำแหน่งที่ 5 ผู้ช่วยปฏิบัติการ

ตำแหน่งที่ 6 รองหัวหน้าชุด

รายละเอียดการฝึกจะแบ่งเป็นวิชาต่าง ๆ เรียงลำดับจากพื้นฐานไปสู่ขั้น
สูง เป็นการฝึกในเวลากลางวันเป็นหลัก ส่วนในเวลากลางคืนรับฟังการบรรยายประวัติศาสตร์รัฐ
ปัตตานี และทฤษฎีการรบแบบต่าง ๆ ตลอดจนการสาธิตการต่อวงจรระเบิด สูตรผสมระเบิดเพลิง
เป็นต้น ในส่วนหัวข้อวิชาที่ได้รับการฝึกคือ วิชาเวรยามสายตรวจ วิชาการดำรงชีพในป่า วิชาการ
ถอดประกอบอาวุธปืน (M 16) วิชาการฝึกฝนร่างกาย ทดสอบความอดทน มีการค้นพื้นด้วยกำปั้น
ค้นพื้นด้วยปลายนิ้วรูปกรวย ค้นพื้นด้วยสันมือ การซัดอ๊อฟกลางอากาศ (ใช้ขาทั้งสองข้างหนีบเอว
หรือหนีบคอเพื่อนที่ยืน การม้วนหน้า ม้วนหลัง ลดลดความสูงประมาณ ครึ่งฟุต วิชาการ
ต่อสู้ป้องกันตัว วิชาการโจมตีเป้าหมาย ฉมวดิฐานที่ตั้งหน่วยกำลัง วิชาการโจมตีเป้าหมายกำลัง
เคลื่อนที่, วิชาการต่อวงจรระเบิดแบบพื้นฐาน วิชาการฝึกอาวุธ (ใช้ไม้แทนปืน)

ในการฝึกหลักสูตรดังกล่าวจะมีสมาชิกจากต่างพื้นที่มาร่วมฝึกด้วย แต่
การประกอบกำลังยังคงใช้สมาชิกในกลุ่มเดิม และมีการแต่งตั้งหัวหน้าชุดปฏิบัติการทุกชุด ซึ่งถือว่า
จะเป็นหัวหน้าชุดที่จะสั่งการ ประสานงาน ควบคุมสมาชิกในกลุ่มลงมือก่อเหตุระดับรุนแรงเมื่อจบ
หลักสูตรดังกล่าวต่อไป เมื่อจบหลักสูตร RKK. แล้ว หัวหน้าชุดปฏิบัติการจะเรียกสมาชิกในกลุ่มไป
เลือกหน้าที่ โดยมีสมาชิกระดับควบคุมจะเป็นผู้ชี้แจงในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกทุกคนจะเป็นผู้
ตัดสินใจเลือกหน้าที่ด้วยตนเอง

การเลือกหน้าที่แบ่งออกเป็น 1) ฝ่ายปฏิบัติการ/ทหาร 2) ฝ่ายบรรยาย
ปลุกระดม 3) ฝ่ายเศรษฐกิจ 4) ฝ่ายสนับสนุน และ 5) ฝ่ายจัดหาสมาชิก หลังจากการเลือกแล้ว ทุกคน
ก็จะทราบว่า มีภารกิจใดบ้างและเริ่มก่อเหตุในระดับที่ไม่รุนแรง เช่น การวางเพลิงเผาตู้โทรศัพท์
สาธารณะ การขว้างระเบิดเพลิงใส่ยานพาหนะ การทำลายพืชสวน ไร่นาของชาวไทยพุทธ การตัด
ต้นไม้ขวางทาง การวางกล่องต้องสงสัย (ระเบิดปลอม) การโรยตะปูเรือใบ เป็นต้น จากนั้นสมาชิก
ระดับควบคุมจะเรียกสมาชิกมารับฟังหลักการเกี่ยวกับหัวข้อการสร้างศรัทธาต่อหลักการญิฮาด
ตลอดจนการปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด เช่น ละหมาดครบ 5 เวลา ถือศีลตลอดประจำสัปดาห์และ

ประจำปี เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์หากมีโอกาส โดยที่สมาชิกทุกคนต้องไปปฏิบัติตามหัวข้อการสร้างศรัทธาด้วยตนเองเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 30 วันขึ้นไปเพื่อเพิ่มความศรัทธาและสร้างแรงจูงใจตลอดจนเพิ่มความเชื่อมั่นต่อองค์กรมากขึ้น เมื่อครบกำหนดแล้วก็เริ่มลงมือปฏิบัติการจริงต่อไปรวมระยะเวลาตั้งแต่เริ่มการสรรหาสมาชิกเข้าร่วมขบวนการ โดยการชักชวน ติดตาม ปลุกฝังความคิด และฝึกอบรม จนมาถึงการลงมือปฏิบัติการจริง ประมาณ 1-2 ปี

2.1.3 การปฏิบัติการ

1) การฝึกปฏิบัติ

การปฏิบัติการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบ ส่วนใหญ่ในระยะแรกก่อนเข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติการจริง ก็มีการฝึกทบทวนอีกครั้งหนึ่ง เป็นระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ จนสมาชิกและครูฝึกมั่นใจในศักยภาพแล้ว ก็จะเตรียมลงมือก่อเหตุระดับรุนแรงต่อไปจากการที่มีการฝึกทบทวนดังกล่าวทำให้ทุกคนมีความมั่นใจว่าสามารถที่จะก่อเหตุได้ ซึ่งนาย 5 ได้บอกว่าการฝึกปฏิบัตินั้นจะมีการฝึกกันในช่วงกลางคืนไม่ทราบเป็นบ้านของใคร มีผู้เข้าร่วมทำการฝึกด้วยกัน 6 คน (ขอสงวนนาม) ฝึกแล้วเดินทางกลับในตอนเช้า ซึ่งในการฝึกแต่ละครั้งจะเปลี่ยนสถานที่ไปเรื่อย โดยทำการฝึกทั้งหมด 3 คืน โดยมีการฝึกเหมือนกับการฝึกตามหลักสูตร RKK แต่เป็นการฝึกเฉพาะเรื่องที่จะก่อเหตุ

2) การปฏิบัติการ

“พร้อมพวกทำการพันสิสเปรย์ โดยมีนายเฮง (นามสมมุติ) ราษฎรหมู่บ้านแห่งหนึ่งใน จ.นราธิวาส มหา ที่บ้านสั่งด้วยวาจาให้จัดเตรียมสิสเปรย์โดยนายเฮง เป็นผู้ออกเงินให้และให้ชักชวนนายสุกกีฬี (นามสมมุติ) เพื่อจะช่วยกันพันสิสเปรย์ป้ายของทางราชการ หลังละหมาดตอนค่ำที่สุหร่าในหมู่บ้านเสร็จ ได้ชักชวนนายสุกกีฬี ไปทำการพันสิสตามป้ายของสถานที่ราชการ” นี่คือการให้สัมภาษณ์ของนาย 8 ที่บอกถึงการปฏิบัติการ ในครั้งแรกของตนเอง

ในการลงมือก่อเหตุร้ายในระดับที่รุนแรง เช่น ลอบยิง วางระเบิด วางเพลิงสถานที่สำคัญ สมาชิกใหม่จะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดูเส้นทาง ขับขี่รถจักรยานยนต์ หรือ ซี่เป้าหมาย เมื่อผ่านการปฏิบัติร่วมกับรุ่นพี่แล้ว ก็จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการก่อเหตุรุนแรงด้วยตนเอง โดยชุดปฏิบัติการแต่ละชุดจะดำเนินการกันเอง ตั้งแต่ขั้นตอนการหาเป้าหมาย การประชุมวางแผน จัดแบ่งหน้าที่ การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ การหาสถานที่หลบซ่อนตัว และอาวุธหลังก่อเหตุ หลังจากนั้นเมื่อมีผลงานการปฏิบัติการก่อเหตุที่รุนแรงพอสมควรแล้ว สมาชิกในกลุ่มก็จะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูฝึกระดับพื้นฐานให้กับสมาชิกใหม่ เป้าหมายหลังจากการทำหน้าที่ครูฝึกแล้ว ก็จะควบคุมสั่งการชี้นำสมาชิกใหม่ตามระบบขั้นตอนต่อไป โดยอาศัยความเป็นอาจารย์และลูกศิษย์เป็นตัวชี้วัด โดยความสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นการควบคุมกันเองไปโดยปริยาย

3) การประเมินผล การให้รางวัล ความดี ความชอบ

การประเมินผลงานและการให้รางวัล ความดี ความชอบ ถ้าสมาชิก คนใดผ่านเกณฑ์ หรือมีผลงานเป็นที่น่าพอใจ ก็จะได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นหากใครมีผลงานดีก็จะได้เป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติการ และจะได้รับแรงจูงใจและการโฆษณาชวนเชื่อว่า ถ้าการปฏิวัติรัฐประหารสำเร็จจะได้รับแต่งตั้งเป็นทหารประจำรัฐประหาร ได้รับเงินเดือนประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน

2.2 สาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดหรือมีแนวคิดที่เกี่ยวกับการเมือง คือ

2.2.1 ต้องการให้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ปกครองโดยคนเชื้อสายมลายู และใช้กฎหมายที่ระบุอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน ปกครองชาวมลายู เช่น ไม่มีอบายมุข ไม่มีการขายเครื่องดื่มสุรา ไม่มีการค้าประเวณี และจะต้องแต่งกายตามหลักของศาสนาอิสลาม และคิดว่าสักวันหนึ่งจะต้องกอบกู้เอกราชได้ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานว่า ก่อนถึงวันสิ้นโลก จะมีการปกครองโดยกฎหมายอิสลามทั่วโลก และคิดว่าจะต้องมาถึงอย่างแน่นอน แต่ไม่ทราบว่าจะวันไหน

2.2.2 มีความเชื่อที่ว่าดินแดนนี้เป็นของชาวมุสลิมมาก่อนดังนั้นจะต้องมีการเอาคืนมาจากประเทศไทย ต้องแก้ไขสังคมมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการปฏิรูปสังคมมุสลิมตามหลักศาสนา ซึ่งมีหนทางเดียว คือ การกอบกู้เอกราชรัฐประหารแล้วตั้งสังคมมุสลิมขึ้นมาใหม่

2.2.3 รวมพลังสามัคคี คือ การดึงพลังของประชาชน/มวลชน ให้ยอมรับองค์กรให้ได้ว่า องค์กรสามารถกอบกู้เอกราชรัฐประหารได้ และประชาชนจะต้องมีความสามัคคีกัน เนื่องจากองค์กรต้องยึดประชาชนเป็นหลัก เราจะรวมกันเพื่อเรียกร้องความยุติธรรม เนื่องจากรัฐบาลขาดความยุติธรรมกับพี่น้องชาวมุสลิม เปรียบเสมือนประชาชนชาวมุสลิมเป็นลูกเลี้ยง จึงจำเป็นต้องกอบกู้เอกราชให้ได้ เพื่อปกครองด้วยตนเอง

2.2.4 ความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์รัฐประหารที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เชื่อว่า ในสมัยก่อน ก่อนที่จะมีเมืองสยามมีเมืองปัตตานีอยู่ก่อนแล้ว และเป็นเมืองของคนอิสลามที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ต่อมาเมืองสยามได้นำกำลังมารุกราน จนกระทั่งสามารถยึดครองเมืองปัตตานีได้ และนำชาวเมืองปัตตานีไปเป็นเชลย เดินทางไปซูดาน แอฟริกา ตะวันออกเฉียงใต้ที่กรุงเทพฯ ทำให้ชาวเมืองปัตตานีล้มตายเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นเมืองสยามยังยึดเอาปืนใหญ่ของเมืองปัตตานี จำนวน 2 กระบอกไปด้วย กระบอกหนึ่งได้ตกทะเล และอีกกระบอกตั้งอยู่ที่หน้ากระทรวงกลาโหมในปัจจุบัน บรรพบุรุษของพวกเราถูกข่มเหงรังแกได้รับความทุกข์ทรมานเป็นอย่างมาก ดังนั้นพวกเราเป็นลูกหลานจึงมีหน้าที่ ช่วยกันกอบกู้เมืองปัตตานีให้กลับคืนมาเป็น

ของพวกเขา โดยการทำสงครามตามแนวทางของพระเจ้าต่อสู้กับพวกสยามแต่ถ้าหากไม่ปฏิบัติตามก็จะถือว่าเป็นบาปอันใหญ่หลวงที่มีอาจชดเชยได้

2.2.5 ความคิดเกี่ยวกับการญีฮาด (การต่อสู้ตามแบบพระเจ้า)

ญีฮาด หมายถึง การต่อสู้ในหนทางของพระเจ้าโดย แบ่งออกเป็น 2 ข้อ คือ

1) วาฮิบญีฮาด คือ เมื่อมีคนมารุกรานหรือ โจมตี และยึดประเทศของเรา เราจะต้อง วาฮิบญีฮาด เพื่อปกป้องเอกราชคืนมา

2) ฮาโรหฺญีฮาด คือ เรามีประเทศเป็นของเราอยู่แล้ว เราต้องเผยแพร่ศาสนา และวัฒนธรรม นี่คือหลักของการญีฮาด และในที่นี้เราจะต้องวาฮิบญีฮาด กันทุกคน เพื่อเอกราชของปัตตานี โดยมีให้อยู่ได้อำนาจของไทย

หลักการญีฮาด เป็นความลับห้ามเปิดเผยกับบุคคลภายนอก เพื่อปกป้องเอกราชเอาแผ่นดินปัตตานีกลับคืนมา ถ้าหากไม่ได้คืนมาก็จะไม่มีทางสงบ เมื่อพวกเราขอแผ่นดินคืนโดยสันติวิธีแล้วไม่ได้ผล ถ้าหากไม่เข้าเป็นสมาชิกในขบวนการก็ยากที่จะสำเร็จได้รวดเร็ว ดังนั้นพวกเราต้องช่วยกันหาสมาชิกให้มากที่สุด

สาเหตุที่ต้องทำญีฮาด (กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้เป็นข้ออ้างในการปลุกระดม)

(1) ทางราชการบังคับให้โรงเรียนสอนศาสนาเอกชน/ปอเนาะ ปรับปรุงเป็นโรงเรียนสามัญ หากไม่ปฏิบัติตามจะถูกปิดโรงเรียน

(2) ในอดีตเคยสอนด้านศาสนาจากวันละ 8 ชั่วโมง ลดเวลาลงมาเป็นวันละ 4 ชั่วโมง

(3) ราษฎรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จบการศึกษาด้านศาสนาจากต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เมื่อเดินทางกลับมาเมืองไทย ไม่ได้ได้รับการยอมรับ/เทียบวุฒิทางการศึกษา ค่าตอบแทนต่ำ

(4) ฐานะเศรษฐกิจของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังยากจนอยู่มาก แต่คนไทยพุทธและชาวจีนในพื้นที่ดังกล่าวกลับอยู่สุขสบาย ไม่ยากจนเหมือนคนมุสลิม

(5) อยากเปิดมหาวิทยาลัยอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็ไม่ได้รับการอนุมัติ มีหลักเกณฑ์มากมาย เมื่อจบแล้วไม่รับรองคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

2.2.6 บทบาทของการปฏิวัติมีความเกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม และมีข้อบัญญัติในกฎของศาสนาอิสลาม ถือว่าการปฏิวัตินี้ เป็นวาฮิบ (ความจำเป็นที่ต้องกระทำ) โดยยึดหลักคัมภีร์อัลกุรอานและฮาดิส (ศาสคานะบีมุฮัมมัด)

2.2.7 นักรบพระเจ้า (ซาฮิต) หลักการ หากสมาชิกคนใดเสียชีวิตในการทำสงครามตามแนวทางพระเจ้า ก็จะได้ขึ้นสวรรค์ เพราะถือว่าเป็นนักรบพระเจ้าหรือซาฮิต และจะส่งผลบุญให้ญาติได้ขึ้นสวรรค์อีกจำนวน 70 คน ตามโองการของกัมภีร์อัลกุรอาน ถ้าหากได้ตายในการสู้รบ ก็จะได้ขึ้นสวรรค์โดยไม่ต้องผ่านการสอบสวน ในการทำสงครามกับรัฐบาลสยามนั้นพวกเราถือว่าเป็นสงครามอันศักดิ์สิทธิ์ หรือการทำญิฮาด ตามแนวทางของศาสนาอิสลาม กล่าวคือ พวกเราไม่ต้องกลัวสงคราม คนอิสลามนับถือองค์อัลเลาะห์ จึงไม่ต้องกลัวเรื่องความตาย ถ้าตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์ ถือว่าบุคคลนั้นเป็น ซาฮิต (นักรบพระเจ้า) ไม่ต้องอาบน้ำศพ (ตายสะอาด) และได้ขึ้นสวรรค์ตลอดจนไม่ต้องพิจารณาบาปที่ได้กระทำในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่

ดังนั้น หากจะให้การทำสงครามที่ศักดิ์สิทธิ์ประสบผลสำเร็จพวกเราต้องยึดแนวทางการปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

1. ต้องละหมาดประจำวันครบ 5 เวลา
2. ต้องละหมาดซุนนะห์
3. ต้องช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก
4. ต้องถือศีลอดประจำปี (เดือนรอมฎอน)
5. ต้องถือศีลอดประจำสัปดาห์ (ปอซอซุนนะห์) ทุกวันจันทร์และพฤหัสบดี
6. ต้องบริจาคทาน (ซากาต) ปีละครั้ง

2.2.8 เราอิสลามจะไม่ละเมิด หรือทำในสิ่งที่องค์อัลเลาะห์ และนะบีมูฮัมหมัดได้ห้ามไว้ ตลอดจนเราต้องมุ่งมั่นในการเรียนรู้ให้ละเอียดลึกซึ้ง เพื่อให้เคร่งครัดในศาสนา เพื่อเราจะดำรงชีวิตที่ถูกต้อง เราต้องเอาศาสนาเป็นหลัก คนที่นับถือศาสนาอิสลามมีแต่พระเจ้าเท่านั้น ถ้าอิสลามไม่เชื่อต่อพระเจ้าก็ไม่ใช่อิสลาม คนเราต้องมีศาสนา อิสลามเป็นศาสนาจากพระเจ้า ต้องทำตามองค์อัลเลาะห์ และต้องเชื่อใน อัลกุรอาน ศาสนาอิสลามต้องมีการว่ากล่าวตักเตือนอยู่เสมอ เช่นถึงเวลาละหมาดก็ต้องละหมาด ความเป็นชายหญิงต้องมีความแตกต่างกันและต้องแยกให้รู้ว่าหญิงหรือชาย ศาสนาก็เช่นกันต้องแยกว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สิ่งใดทำได้สิ่งใดทำไม่ได้

2.2.9 การแบ่งแยกดินแดนรัฐปัตตานี เป็นหน้าที่ของชาวอิสลามมลายูปัตตานี ทุกคน เปรียบเสมือนมีหน้าที่ในการทำละหมาดประจำทุกวันและการถือศีลอดเป็นประจำทุกปี เมื่อสมัยก่อนท่านศาสนานะบีมูฮัมหมัด ทำสงครามกับพวกนอกศาสนาจนท่านเสียชีวิต (ซาฮิต) และในที่สุดก็ได้ขึ้นไปอยู่สวรรค์ ดังนั้น พวกเราลูกหลานจะต้องปฏิบัติตามแนวทางการต่อสู้ของท่านนะบีมูฮัมหมัด เป้าหมายคือพวกมุนาฟิก (คนทรยศ) และการ์เฟร (คนนอกศาสนา)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาขั้นตอนการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบใน
จังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยสรุปการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาขั้นตอนการปลูกฝังความคิดทาง
การเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ และสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความ
ไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือการวิจัย โดยทำแบบสัมภาษณ์ ตาม
แบบฟอร์มที่แนบมาทำขงานวิจัยนี้ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
จากผู้ก่อความไม่สงบที่ถูกควบคุมตัวตาม พระราชกำหนดการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ.2548 และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึกมารวบรวมประมวล และทำการวิเคราะห์โดยการตีความเชิงพรรณนา
หลังจากนั้นก็นำมาเรียบเรียงเทียบเคียงกับทฤษฎีในเชิงตรรกะ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องที่
ศึกษาและสรุปประเด็นการศึกษา โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาและตาราง

1.3 ผลการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อศึกษาการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบใน
จังหวัดนราธิวาส พบว่า มีการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ โดยมีการกระทำ
เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.3.1 ขั้นตอนการสรรหาผู้เข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบ

มีการคัดเลือกผู้ที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการ คัดเลือกจากผู้ที่มี
ผลการเรียนทั้งทางด้านสายสามัญและศาสนาอยู่ในเกณฑ์ดี เครื่องจักรต่อหลักคำสอนและปฏิบัติตาม
ศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ มีความประพฤติเรียบร้อย มีบุคลิกและการแต่งกายดี ไม่คิดยาเสพติด เป็น
การสร้างภาพลักษณ์เพื่อเป็นเกราะกำบังใน โรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี

1.3.2 ขั้นตอนการปลูกฝังความคิดและการฝึกอบรม

มีการปลุกระดมให้ผู้ที่ถูกกึ่งตัวเพื่อเข้าเป็นสมาชิก มีจิตสำนึกในความเป็นชาวมลายู ที่นับถือศาสนาอิสลาม และมีความเป็นชาติ/รัฐปัตตานี ในอดีตที่ถูกรัฐบาลสยาม มายึดครองทุกคนจะต้องสำนึกและต้องลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อเอาคืนแดนกลับคืนมาจากการยึดครอง จะมีการดำเนินการบรรยายโดยฝ่ายปลุกระดมที่มีคุณลักษณะในการ โน้มน้าวจิตใจผู้ฟัง โดยอ้างคำสอนในคำภีร์อัลกุรอานมาประกอบอย่างน่าเชื่อถือ จนผู้ฟังยินยอมเข้าร่วมเป็นสมาชิกในการต่อสู้เพื่อรัฐปัตตานี หลังจากนั้นจะมีการสาบานตนเพื่อเป็นการผูกมัด และเพื่อเป็นการปกปิดความลับในการเข้าร่วมขบวนการ สาระสำคัญในการสาบานคือ ต้องรักษาความลับของขบวนการ ต้องเชื่อฟังผู้นำ เป็นต้น

จากนั้นจะมีการทดสอบจิตใจ โดยให้มีการก่อเหตุที่เป็นความผิดเล็กน้อย เช่น การพ่นสีป้ายตามเส้นทาง พ่นสีที่พื้นถนน ทูบทำลายเครื่องหมายตามเส้นทาง ทิ้งใบปลิว หลังจากนั้นจะมีการฝึกฝนร่างกายให้แข็งแรง เช่น การวิ่งออกกำลังกาย และท่ากายบริหารแบบต่าง ๆ เพื่อเตรียมตัวเข้ารับการศึกษาขั้นยุทธวิธี ตามหลักสูตร RKK. โดยมีการเปลี่ยนสถานที่อยู่เสมอ บางครั้งใช้สถานที่ในบ้านพัก สวนยาง สวนสาธารณะ ครูฝึกจะเป็นคนละคนกับผู้ทำหน้าที่บรรยายปลุกระดม หลังจากนั้นจะมีการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมีการฝึกการต่อสู้ด้วยมือเปล่า และการใช้อาวุธปืน เมื่อได้รับการฝึกเสร็จแล้วจะมีการเลือกฝ่ายตามที่ตนเองถนัด แล้วลงมือปฏิบัติการตามหน้าที่ของคนที่เลือกไว้ ซึ่งเป็นไปตามแผนการจัดตั้งองค์กรของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่วางไว้

1.3.3 ขั้นตอนการปฏิบัติการ

ในการลงมือปฏิบัติการจะมีการฝึกทบทวนก่อน ในส่วนของสมาชิกใหม่จะลงมือทำงานร่วมกับรุ่นพี่ โดยจะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดูเส้นทาง ขับขี่รถจักรยานยนต์ หรือเป็นผู้ซื้อเป่า หลังจากผ่านงานพอสมควร และมีผลงานเป็นที่น่าพอใจก็จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าชุด และลงมือปฏิบัติการก่อเหตุในแต่ละชุดเอง

1.3.4 สาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ

ต้องการให้สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ปกครองโดยคนเชื้อสายมลายู และใช้กฎหมายที่ระบุไว้ในคำภีร์อัลกุรอาน โดยการรวบรวมสมาชิกทำการก่อความไม่สงบเพื่อแบ่งแยกดินแดน ปกครองตนเอง

2. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้สัมภาษณ์ตัวอย่างวิจัยสรุปได้ว่า มีการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส โดยการคัดเลือกและสรรหาแนวร่วม ซึ่งในกระบวนการของการสรรหาและคัดเลือกนั้นจะใช้วิธีการชักจูงและกล่อมกล่า โดยได้นำเรื่องประวัติศาสตร์ของรัฐปัตตานี และบิดเบือนคำสอนของศาสนาอิสลาม (ชาติ, ศาสนา, มาตุภูมิ) มาเป็นแกนหลักในการนำมาปลูกฝัง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ในส่วนของผู้ที่ทำหน้าที่ในการกล่อมกล่าหรือปลูกฝังความคิดทางการเมือง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นเพื่อน ครูสอนศาสนา พี่น้อง ซึ่งรูปแบบของการกล่อมกล่าจะเป็นทั้งรูปแบบของการกล่อมกล่าที่แสดงออกได้อย่างชัดเจน และรูปแบบของการกล่อมกล่าแอบแฝงก็เกิดจากประสบการณ์

สอดคล้องกับ ชาญ ปานสิน (2539 – 2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาชายแดนภาคใต้กับความมั่นคงแห่งชาติ โดยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นมีดังนี้ พบว่าในอดีตผู้ก่อความพยายามปลุกระดมประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามให้ลุกขึ้นต่อสู้กับรัฐบาลไทย โดยยกสาเหตุว่าชาวมุสลิมถูกกดขี่ข่มเหงจากรัฐบาลที่นับถือศาสนาพุทธแต่ไม่เป็นผล จนกระทั่งกษัตริย์ชาติแห่งอิหร่านถูกโค่นล้มลงโดยโคโมนี่ จึงเปลี่ยนประเด็นการปลุกระดมในเรื่องความแตกต่างทางศาสนา

สอดคล้องกับ สพโชค ลชิตากุล (2518: 234-235) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องโครงสร้างและวัฒนธรรมของประชาชน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าการแทรกซึมจากบุคคลนอกและภายในประเทศในรูปขบวนการแบ่งแยกดินแดนจากความรู้สึกทางชาตินิยมเดิมของประชาชนในเขตสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดกลุ่มบุคคลที่คิดแบ่งแยกดินแดน กลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้ได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ในราว พ.ศ.2440 สาเหตุอันเป็นมูลเหตุอย่างหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงจัดระบบการปกครอง โดยยกเลิกมณฑลในอาณาจักรสยามทั้งหมด บันทอนอำนาจของเจ้าผู้ครองนคร โดยจัดให้มีอำนาจสิทธิ์ขาดปกครองหัวเมืองอยู่กับส่วนกลาง จึงเป็นเหตุให้เจ้าเมืองสายบุรีและเจ้าเมืองปัตตานีคิดแบ่งแยกดินแดน โดยกำหนดสี่จังหวัดภาคใต้ออกเป็นอิสระ แล้วดำเนินการในรูปแบบมีสุลต่านเป็นประมุข แนวความคิดในเรื่องนี้เป็นมรดกตกทอดทางสังคมของประชาชนในเขตสี่จังหวัดดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองฝ่ายค้านในประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

การดำเนินการชักจูงราษฎรในเขตจังหวัดดังกล่าว อาศัยหลักของความขัดแย้งในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณี ระหว่างชาวไทยมุสลิมกับชาวไทยพุทธ เป็นเครื่องมือ ประกอบกับข้าราชการฝ่ายปกครองมีข้อบกพร่องในการใช้อำนาจปกครองต่อชาวไทยมุสลิม ประพฤติตนกดขี่ข่มเหงราษฎร จึงทำให้เกิดจุดต่อแหลมที่ถูกโจมตีในเรื่องนี้ และอาจจะ

ทำให้ราษฎรเกลียดชัง เอาใจออกห่างจากรัฐบาลในที่สุด การจัดองค์กรของกลุ่มบุคคลที่คิดแบ่งแยกดินแดนนี้ออกมาในรูปแบบ 1. การปฏิบัติงานเพื่อผลทางการเมือง 2. การใช้กำลังก่อวินาศกรรมให้เกิดอำนาจต่อรองทางการเมือง โดยใช้วิธีจัดเป็นหน่วยกองโจรประจำหมู่บ้าน แบ่งออกเป็นหลายฝ่าย

สอดคล้องกับ โกลิธ สว่างโรจน์ (อ้างถึงใน โชติ ถาวร 2543:28) ได้ศึกษาเรื่องความสำนึกของประชาชนในบริเวณชายแดนภาคใต้ โดยศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่าคนไทยทั้ง 3 กลุ่ม คือ คนไทยมุสลิม คนไทยพุทธ และคนไทยเชื้อสายจีน มีความสำนึกต่อประชาคมการเมือง ต่อระบอบการเมืองการปกครอง และต่อผู้มีสิทธิอำนาจทางการเมืองแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับลักษณะทางเชื้อชาติเป็นสำคัญ การมีรากฐานความเป็นมาของวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ทำให้คนแต่ละกลุ่มมีปัญหาความต้องการที่แตกต่างกันด้วย ในขณะที่รัฐบาลไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาความต้องการของแต่ละกลุ่มให้เป็นที่ถูกใจและพอใจทั้งหมดได้

สอดคล้องกับ กิตติ รัตนฉายา (2532-2533: บทคัดย่อ, 80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมมีสถานภาพเป็นลบ มีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน

ในส่วนของประชาชนขบวนการจะใช้ความรุนแรงเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความหวาดกลัว และยอมเข้าเป็นแนวร่วม หรือไม่กล้าที่จะให้ข่าวกับทางราชการ การใช้ความรุนแรงที่มีการจัดตั้งเพื่อเป้าหมายทางสังคมการเมือง เป็นความรุนแรงทางตรงที่อาจส่งผลทั้งทางกายภาพและทางจิตวิทยา เป็นความรุนแรงชนิดที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้กระทำและเจตนาในการใช้ความรุนแรงเป็นหลัก

ในการปฏิบัติต่าง ๆ มีขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนการที่วางไว้อย่างเป็นระบบ มีการตัดตอนการเชื่อมโยงหรือการติดต่อสั่งการเป็นช่วง การหาสมาชิกหรือทีมงานเป็นลักษณะแบบการขยายตรง โดยจะเป็นการชักชวนจากครูที่สอน หรือจากเพื่อนนักเรียนที่เคยเรียนด้วยกัน ส่วนใหญ่จะรู้จักกันเฉพาะในทีมที่ฝึกด้วยกันหรือทำงานด้วยกัน สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้ถูกจับกุม เมื่อจับผู้ก่อเหตุการณ์ได้ก็จะรู้ตัวเฉพาะชุดที่ก่อเหตุในคดีนั้น ไม่มีหลักฐานที่สามารถติดตามต่อไปถึงตัวผู้สั่งการ ในระดับสูงขึ้นไปได้เนื่องจากมีการตัดตอนกันเป็นช่วงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบปฏิบัติการตลอด

สอดคล้องกับความเป็นมาของขบวนการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งกลุ่มก่อการร้าย ได้เรียนรู้จากการที่ได้จัดตั้งกองกำลังอยู่ในป่าต่อสู้กับรัฐบาล ต่อมาได้ถูกกวาดล้าง และสูญเสยกำลังไป จึงปรับเปลี่ยนยุทธวิธีใหม่ โดยการเปลี่ยนรูปแบบมาเป็น

การรบในเมืองโดยการดึงประชาชนเข้ามาเป็นแนวร่วม นำสิ่งที่ผิดพลาดจากอดีตมาเป็นบทเรียนปรับเปลี่ยนแผนใหม่ ในขณะที่ฝ่ายรัฐบาลยังใช้วิธีเดิม ๆ ในการแก้ปัญหา

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมขบวนการ จะคัดเลือกคนคิดที่เคร่งครัดศาสนา เพราะเมื่อนำเรื่องเกี่ยวกับศาสนาอาจจะทำให้มีอำนาจและอิทธิพลเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมายที่จะทำให้เชื่อและเข้าร่วมขบวนการ โดยคิดว่าถูกต้องตามหลักศาสนาการที่ผู้ที่มีความเคร่งครัดต่อศาสนาเข้าร่วมขบวนการ ทำให้เป็นกำแพงอีกชั้นเพราะเมื่อบุคคลนั้นได้ไปก่อเหตุขึ้นและถูกเจ้าหน้าที่ตามไปจับกุม ชาวบ้านก็จะหาว่าเจ้าหน้าที่จับผู้บริสุทธิ์เพราะบุคคลนั้นเป็นคนดี ก่อให้เกิดความหวาดระแวงระหว่างรัฐกับชาวบ้าน

สอดคล้องกับสงคราม ชื่นภิบาล (2531- 2532: 50) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางแก้ปัญหาความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มิใช่ปัญหาชนกลุ่มน้อยที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคมใหญ่ มิได้เกิดจากความขัดแย้งหรือการกดขี่ทางศาสนาหรือวัฒนธรรม แต่เกิดจากความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม และระหว่างข้าราชการกับประชาชน ซึ่งปัญหาพื้นฐานดังกล่าวได้เอื้ออำนวยให้เกิดการแทรกแซงประ โยชน์จากผู้ไม่หวังดีทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งการก่อการร้ายที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบ ซึ่งเป็นภาพในทางลบของพื้นที่ดังกล่าวมาโดยตลอด

ส่วนเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบมีเป้าหมายที่จะดำเนินการตามแผนการที่วางไว้ ตามเอกสารแผนการจัดตั้งองค์กรที่ค้นพบและเหตุการณ์ความไม่สงบนี้ยังจะเกิดขึ้นต่อไปอีก เพราะการจับกุมของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จับกุมได้เฉพาะพวกกลุ่มผู้ก่อเหตุ (ชุด RKK) ไม่มีหลักฐานไปถึงตัวผู้สั่งการ ในการก่อเหตุแต่ละครั้งจะไม่ค่อยมีพยานหลักฐาน โดยเฉพาะพยานบุคคลที่เป็นประจักษ์พยาน (พยานชั้นหนึ่ง) จะไม่มีจะมีแต่พยานหลักฐานอื่นซึ่งอาจเพียงพอในการออกหมายจับ และจับกุมได้ แต่ไม่เพียงพอในการที่จะให้ศาลลงโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ ดังนั้นในการประกาศใช้กฎอัยการศึก และ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นเครื่องมือทางกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จากการนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้สามารถทำให้ทราบถึงความเป็นมา ความเคลื่อนไหว และกลุ่มแนวร่วมของขบวนการก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือว่าเป็นผลดีต่อรัฐ แต่รัฐจะต้องใช้อย่างถูกวิธี และ มีความเป็นธรรม เพื่อไม่ให้ พ.ร.ก. กลับมาเป็นชนวนในการก่อความไม่สงบ

ไม่สอดคล้องกับ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย และคณะ (2549: 8, 9, 85, 86) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า พ.ร.ก. เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดผลกระทบ

ในมิติต่าง ๆ หลายด้าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเป็นจริงหลังประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ปรากฏว่า (1) การใช้ พ.ร.ก. ไม่ได้ทำให้เกิดความรู้สึกที่คิดว่าการใช้กฎอัยการศึก (2) พ.ร.ก. ไม่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนมากกว่าอำนาจฝ่ายทหารตามที่กล่าวอ้าง (3) พ.ร.ก. ไม่ได้แก้ปัญหาค่า “อู๋ม” และการใช้อำนาจโดยไม่ชอบของเจ้าหน้าที่ เพราะปัญหาดังกล่าวยังปรากฏอยู่ภายหลังการใช้ พ.ร.ก. (4) พ.ร.ก. ยังไม่สามารถแก้ปัญหาค่าเงินบาทที่กระจายกันอยู่ให้เข้ามาอยู่ในมือของผู้มีอำนาจ และใช้ร่วมกันอย่างบูรณาการ มีเอกภาพและความทันต่อสถานการณ์ (5) ยังไม่มีการตรวจสอบควบคุมการใช้ พ.ร.ก. ตามกลไกของรัฐธรรมนูญและยังไม่มีมีการตรวจสอบควบคุมผู้รับผิดชอบระดับรัฐมนตรีตามกลไกทางการเมืองต่อสภา (6) พ.ร.ก. มีคุณลักษณะที่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (7) พ.ร.ก. ไม่ได้ให้ผลเกื้อกูลทางยุทธศาสตร์ เช่น การนำบุคคลที่ต้องสงสัยมาควบคุมตัว ณ ที่ใดที่หนึ่งเพื่อลดบทบาทในการปฏิบัติการของผู้ก่อการในพื้นที่เพราะการก่อความไม่สงบยังคงมีอยู่ต่อเนื่องและรุนแรงยิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบของผู้วิจัยทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าความคิดที่เกิดขึ้นของผู้ที่ได้รับการปลุกฝัง ส่วนใหญ่จะเป็นความคิดที่มุ่งหวังผลในการปฏิบัติชั่วครั้งคราว เพราะ เป็นความคิดที่เกิดจากการปลุกเร้า ไม่ได้เกิดจากฐานจิตใจที่ตั้งเดิมหรือเป็นความคิดที่เกิดจากตัวเองเป็นหลัก ดังนั้น เมื่อเป็นการปลุกฝังที่เกิดจากการปลุกเร้า การจงใจ โดยนำ การเสริมแรงเข้ามาช่วย ไม่ว่าจะเป็นคำตอบแทน ทั้งตัวเงิน หรือด้านอื่นเข้ามาเป็นตัวกระตุ้นให้ปฏิบัติ ซึ่งเมื่อปฏิบัติตามก็จะได้คำตอบแทน รางวัล ซึ่งความคิดของมนุษย์ที่เกิดจากความเชื่อ หรือ ค่านิยม เมื่อถูกปลุกฝังสิ่งอื่นเข้าไปทดแทนหรือเข้าไปใหม่ ก็จะเปลี่ยนความคิดนั้นไปตามสิ่งที่ได้รับการปลุกฝัง จากคนในครอบครัว สังคม เพื่อน โรงเรียน

ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการปลุกฝังเกิดขึ้นในเวลาจำกัด อาจจะมาจากปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านการดำรงชีวิตของชาวมุสลิม จะนับถือผู้นำทางศาสนาเป็นหลักโดยมีความเชื่อว่าผู้นำเป็นตัวแทนของพระอัลเลาะห์ ดังนั้นเมื่อผู้นำพูดอย่างไร ชาวมุสลิมก็จะต้องเชื่อและปฏิบัติตาม อีกทั้งประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 82 และชาวไทยนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 17 นอกนั้นนับถือศาสนาอื่น ๆ ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวันมากกว่าการใช้ภาษากลาง ขนบธรรมเนียมประเพณีก็เป็นไปตามลักษณะของสังคมมุสลิม ซึ่งมีความเชื่อศาสนาและค่านิยมตามหลักศาสนาอิสลาม

สอดคล้องกับ นภพร วชิรานุกูล (2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงระบบที่เป็นสาเหตุสถานการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าสาเหตุหลักในการแก้ปัญหาภาคใต้คือการร้ายและเหตุการณ์ความรุนแรงในปัจจุบันไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากความมีอิทธิ

ของผู้ใหญ่ในรัฐบาลที่ยังไม่ยอมรับว่ายังมีกลุ่มโจรก่อการร้ายอยู่จริง รัฐบาลบางสมัยยังออกมาพูดว่าเป็นพวก “โจรกระจอก” และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือความไม่มีเอกภาพทางความคิดของผู้รับผิดชอบในการแก้ปัญหา แต่หลังจากที่รัฐบาลออกมายอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากหลงทางไประยะหนึ่ง การแก้ปัญหาาก็เริ่มดีขึ้น

ปัจจัยอีกอย่างที่ส่งผลให้การปลูกฝังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ ปัญหาของเศรษฐกิจ จะเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น การทำสวนยางพารา สวนผลไม้และการทำนา ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ริมฝั่งทะเลด้าน ตะวันออกซึ่งมีอยู่เป็นแนวยาวจะประกอบอาชีพการประมง ทั้งนี้เพราะมีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติที่เอื้ออำนวย แต่การประกอบอาชีพก็ไม่ได้ดีเท่าที่ควรเพราะบางครั้งต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับราคาที่ตกต่ำของสินค้าเกษตร ส่งผลให้รายได้แต่ละครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่ก็จะทำเฉพาะเกษตร ต้องมีรายได้ที่ตกต่ำเพราะความไม่แน่นอนของราคาสินค้า และไม่มีรายได้จากการทำงานอื่นมาสนับสนุน ทั้งนี้เพราะในสังคมของมุสลิมจะไม่นิยมส่งลูกหลานไปทำงานในจังหวัดอื่นของประเทศไทย ทำให้ส่วนใหญ่จะอยู่กับครอบครัว

สอดคล้องกับ ทรงพล สวัสดิ์ธรรม (2526) ได้ศึกษาเรื่อง สังคมประกิดการเมืองของเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษากรณีนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาและยะลา พบว่านักศึกษาทั้ง 2 แห่งมีความสนใจการเมืองระดับปานกลาง รู้สึกมีสมรรถภาพทางการเมืองปานกลาง และมีความไว้วางใจทางการเมืองค่อนข้างต่ำ

นอกจากนี้ การศึกษาก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลเช่นกัน เพราะในระยะแรก ๆ การศึกษา ไม่ได้ผล เนื่องจากชาวบ้านไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียน ชาวบ้านไม่ต้อนรับครูที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งสอนภาษาไทยในโรงเรียนสุเหร่า จึงหลีกเลี่ยงไม่ยอมเข้าเรียน เพราะเกรงว่าเด็กที่เข้ามาเรียนจะกลายเป็นคนไทยไป การศึกษาภาษาไทยในจังหวัดนครราชสีมาจึงพัฒนาอย่างช้า ๆ จนถึงปี พ.ศ.2465 จึงมีโรงเรียนสอนภาษาไทยทุกอำเภอ มีการเกณฑ์เด็กให้เข้าเรียนอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นผลส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความวุ่นวาย มีการก่อกบฏในปี พ.ศ.2465 ของมณฑลปัตตานี ทำให้ต้องมีการผ่อนผันการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การพัฒนาการศึกษาในบริเวณนี้จึงชะงักไปอีกระยะหนึ่ง

สอดคล้องกับ ชลดา แสงมณี (2541) ได้ศึกษาเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัญญาชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัญญาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมีความคิดที่จะทำการแบ่งแยกดินแดนเพื่อปกครองตนเอง ฉะนั้นในการแก้ไขปัญหา ควรคำนึงถึงความมั่นคงของประเทศชาติเป็นหลักก่อน โดยขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังนี้

3.1.1 การแก้ปัญหาด้านนโยบาย

- 1) นโยบายด้านการพัฒนา ควรเร่งพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน โดยโครงการพัฒนาต่าง ๆ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านจิตใจให้มากกว่าด้านวัตถุ
- 2) นโยบายด้านการศึกษา ควรส่งเสริมการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนในพื้นที่ เพราะการศึกษาทำให้คนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และทำให้คนเรายอมรับในความแตกต่าง ส่วนใหญ่ในพื้นที่ยังขาดการศึกษาโดยเฉพาะสายสามัญในระดับอุดมศึกษา เพราะคนส่วนใหญ่ในพื้นที่เรียนแต่ศาสนา ประกอบกับไม่ได้รับวัฒนธรรมที่แตกต่างทำให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบอาศัยปัจจัยเหล่านี้มาปลุกกระดมสร้าง ความไม่สงบขึ้น ดังนั้นถ้ามีการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะทำให้คนมีวิสัยทัศน์และเกิดการยอมรับในความแตกต่างของศาสนาและวัฒนธรรม จึงควรมีการส่งเสริมด้านการศึกษาอย่างจริงจังเท่าเทียมกัน
- 3) นโยบายด้านความมั่นคง ควรมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการกระทำของขบวนการ ถือว่าเป็นพื้นที่พิเศษ เพราะมีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งในการใช้กฎหมายอาญา และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่สามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวต้องมีพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ ศาลจึงสามารถลงโทษผู้กระทำ ความผิดได้ รัฐบาลควรออกกฎหมายเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ในกรณีที่มีการจับกุมบุคคลที่มี สิ่งของ หรือวัสดุอื่นใด ที่สามารถนำไปใช้ในการก่อความไม่สงบได้ หรือมีการจัดประชุม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นกระทำความผิดฐานก่อความไม่สงบ โดยผู้ถูกจับต้องเป็นผู้ พิสูจน์ตนเองว่ากระทำผิดหรือไม่ หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ก็ถือว่าเป็นผู้กระทำผิด (ลักษณะเดียวกับกฎหมายฟอกเงิน)

3.1.2 การแก้ปัญหาในการปฏิบัติในพื้นที่จะต้อง

1) ควบคุมพื้นที่ ควบคุมคน

ในการควบคุมพื้นที่นั้นต้องจัดกำลังเจ้าหน้าที่ไปประจำตามตำบล หมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นรุนแรง ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีเจ้าหน้าที่เพียงพอ ส่วนการควบคุมคน ต้องมีการตรวจสอบบุคคลในหมู่บ้านโดยละเอียดทุกบ้านว่า บุคคลที่อยู่ในบ้านมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือไม่ หรือคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่ตัวไม่อยู่ ต้องจัดทำข้อมูลให้ละเอียดว่าไปอยู่ที่ไหน ทำอะไร

2) การใช้บังคับกฎหมายให้เด็ดขาด

ในการบังคับใช้กฎหมายต้องบังคับตามกฎหมายให้เด็ดขาด โดยเฉพาะในเรื่องที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนส่วนรวม เช่น ในการรวมตัวปิดถนน ต้องควบคุมตัวทั้งหมดมาดำเนินการตามกฎหมายเพื่อเป็นการแยกผู้ที่เป็นแกนนำ กับถูกชักจูงให้หลงเชื่อออกจากรัน ในส่วนแนวทางการสมานฉันท์ ของรัฐบาลที่ดำเนินการอยู่ก็ต้องกระทำควบคู่กันไปกับการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเด็ดขาด เนื่องจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบถูกปลูกฝังความคิด โดยผ่านกระบวนการบ่มเพาะอย่างเป็นระบบ จึงต้องใช้วิธีการสมานฉันท์เพื่อดึงประชาชนที่เข้าเป็นแนวร่วมของขบวนการ ให้กลับมาร่วมมือกับฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ

สอดคล้องกับเมธี ธรรมรังสี (2531-2532: 87) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ชาวไทยมุสลิม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับความมั่นคงของชาติ พบว่า ผลสำเร็จในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการวางนโยบายที่รัดกุม ซึ่งกำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนการทุ่มเทความพยายามอย่างจริงจังของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายในอันที่จะหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ความมั่นคงของชาติจะเกิดขึ้นมาได้ก็ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ และความสามัคคีของบุคคลในชาติโดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่อง ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และด้วยความจริงอันนี้ สมควรที่คนไทยทุกคนไม่ว่าจะเกิดในภาคไหนของประเทศไทย ถือว่าอยู่ภายใต้ร่มธงไทยผืนเดียวกัน ควรที่จะหันหน้ามาสร้างความเข้าใจ ความสามัคคีกลมเกลียวกันให้เป็นปึกแผ่น ร่วมมือ ร่วมใจกันต่อสู้กับศัตรูของชาติทุกรูปแบบ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ สมกับเพลงปลุกใจคนไทยทุกคน คือเพลง “รักกันไว้เถิด”

3) สร้างความเข้มแข็งในท้องถิ่น

เนื่องจากปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อน รัฐจะดำเนินการแก้ปัญหาฝ่ายเดียวเพื่อให้เกิดความสงบไม่ได้ต้องดึงเอาทุกฝ่ายมาร่วมแก้ไขยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ คนในท้องถิ่นต้องแก้ปัญหาเองโดยมีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

4) เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายต้องสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ สามารถดึงมวลชนให้เข้ามาร่วมมือกับฝ่ายรัฐให้มากที่สุด

5) ผู้บัญชาการเหตุการณ์ ต้องให้ออกภาพในการสั่งการแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในพื้นที่จริง ไม่ควรมีการปรับเปลี่ยนบ่อย ๆ เพราะจะทำให้งานไม่ต่อเนื่อง

6) การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ หากประชาชนในพื้นที่ใดต้องการออกจากพื้นที่ รัฐควรดำเนินการช่วยเหลือโดยการรับซื้อที่ดิน สวนยางพารา ตามราคาประเมินไว้ หากต่อมาเหตุการณ์สงบลงก็ให้ประชาชนสามารถซื้อคืนตามราคาที่ขายไว้ได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยในส่วนต่าง ๆ คือ

3.2.1 พื้นที่ ควรศึกษาจังหวัดยะลา ปัตตานี เพื่อดูผลการวิจัยว่าคล้ายคลึงกับจังหวัดนราธิวาสหรือไม่อย่างไร

3.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างควรศึกษาผู้มีลักษณะพิเศษออกไปที่ กลุ่มอุstad ตามโรงเรียนปอเนาะ หรือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือ กลุ่มผู้นำศาสนา (โต๊ะอิหม่าม) ตามมัสยิด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3.2.3 ควรทำวิจัยเชิงปริมาณ และใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างอื่นนอกจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

3.2.4 ควรเน้นการศึกษาจากเหตุไปหาผล นอกเหนือจากวิธีจากผลไปหาเหตุ ซึ่งจะทำให้ได้รับองค์ความรู้ที่ลึกซึ้งและหลากหลาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- “การขัดเกลาทางสังคม” ค้นคืนวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 จาก
<http://www.huso.buu.ac.th/cai/Sociology/225101/Lesson8>
- “การโฆษณาชวนเชื่อ” ค้นคืนวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 จาก
<http://www.geocities.com/cgscsos/psyop-4.pdf>
- กิตติ รัตนฉายา (2532-2533) “ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้” วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 32
- “โฆษณา” ค้นคืนวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 จาก
<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%82%E0%B8%86%E0%B8%A9%E0%B8%93%E0%B8%B2>
- จันทร์ อธิวัฒน์สิทธิ์ และ คณะ (2548) “เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้” กับ “ประวัติศาสตร์บาดแผล” ค้นคืนวันที่ 19 มกราคม 2551 จาก
<http://www.flowersandpaperbirds.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=87362&Ntype=5>
- จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย และคณะ (2549) “การประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้: ความสำเร็จ ผลกระทบ
และข้อเสนอแนะ” คณะทำงานส่งเสริมการค้าเงินกระบวนการณ์ยุติธรรมตามหลักนิติ
ธรรม คณะอนุกรรมการส่งเสริมความไว้วางใจ ความยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน
คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ
- จุมพล หนิมพานิช (2548) “การศึกษารัฐศาสตร์แนวกลุ่ม” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและ
วิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์* หน้าที่ 5 หน้า 231-285 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ชลดา แสงมณี (2542) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัญญาชนมุสลิมในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ชาญ ปานสิน (2539-2540) “ปัญหาชายแดนภาคใต้กับความมั่นคงแห่งชาติ” วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร รุ่นที่ 39

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2550) “ความรุนแรงในประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์บาดแผล จังหวัดชายแดนภาคใต้” ใน สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ *ยุคไฟใต้* หน้า 144-152 กรุงเทพมหานคร ชรรมคาเพรส
- โชติ ถาวร (2543) “ความไร้วางใจทางการเมืองของชาวไทยมุสลิม อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ธานินทร์ สุภาแสน (2541) “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับชุมชน : ศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นต่อการแก้ไขข้อขัดแย้งของชุมชน ในเขตอำเภอสอง จังหวัดแพร่” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ธีรบุทท บุญมี (2550) “พุทธศาสตร์ดับไฟใต้” ใน สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ *ยุคไฟใต้* หน้า 157-159 กรุงเทพมหานคร ชรรมคาเพรส
- นพมาศ ชีระเวทิน (2534) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ก้าวหน้า
- นภพร วชิรานุกรกุล (2548) “ปัจจัยเชิงระบบที่เป็นสาเหตุสถานการณ์ความรุนแรง ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” หลักสูตร เสนาธิการกิจ พ.ศ. 2547 รุ่นที่ 49 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ กองทัพอากาศ
- นวิศ บุญรักษา (2548) “นโยบายการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณีการยุบศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้” ปรินญญรัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- “บทวิเคราะห์ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้และผลกระทบที่เกิดขึ้น” คืบคืบวันที่ 12 ตุลาคม 2550 จาก <http://www.pantown.com/board.php?id=21673&area=3&name=board2&topic=35&action=view>
- “ประชาธิปไตยกับปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” คืบคืบวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 จาก <http://midnightuniv.org/midnight2545/document9619.html>
- “ประเด็นร้อนประเทศไทย” คืบคืบวันที่ 21 มกราคม 2551 จาก <http://www.nidambell.net/ekonomiz/2005q1/article2005march17p20.htm>
- ประเวศ วะสี (2550) “สามเหลี่ยมดับไฟใต้” ใน สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ *ยุคไฟใต้* หน้า 30-38 กรุงเทพมหานคร ชรรมคาเพรส
- ประสาธต์ หลักศิลา (2511) *สังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ก้าวหน้า

- ปิยดา อินทรวรรณ (2547) “การวิเคราะห์เนื้อหาและเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย” ปรินญา นิตศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรทิพย์ สัมปัตตะวนิช (2549) “การวิเคราะห์ผู้บริโภคกับการบริหารงานโฆษณา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานโฆษณา* หน่วยที่ 7 หน้า 7-1-7-26 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุกดีพันธ์ (2523) *การเมืองของเด็ก* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- พระไพศาล วาโล (2550) “ดับไฟได้ด้วยสันติวิธี” ใน สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ *ยุติไฟได้* หน้า 39-47 กรุงเทพมหานคร ธรรมคาเพรส
- พิชัย รัตนพล (2550) “สถานการณ์ภาคใต้กับแนวทางสันติวิธี” ใน สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ *ยุติไฟได้* หน้า 54-61 กรุงเทพมหานคร ธรรมคาเพรส
- “พินิจวิเคราะห์สถานการณ์ชายแดนภาคใต้” ค้นคืนวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 จาก <http://midnightuniv.org/midnight2545/document95140.html>
- “มนุษย์ทัศน์และศาสนนิยม : กับสันติภาพในจังหวัดภาคใต้ (1)” ค้นคืนวันที่ 15 ธันวาคม 2550 จาก <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/index2006p1.htm>
- มิลินทรา ยินดีสุข (2547) “รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย” ปรินญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- เมธี ธรรมรังสี (2531-2532) “ชาวไทยมุสลิม 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับความมั่นคงของชาติ” วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 31
- วิชัย ภูโยธิน (2525) *การให้ความรู้ทางสังคมการเมือง* รวมบทความทางวิชาการ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์เกษตรแห่งประเทศไทย
- วิรัช ลภีรัตนกุล (2540) “แนวคิด ความหมาย และความสำคัญของการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์* หน่วยที่ 1 หน้า 1-39 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- วิลาศ ชูช่วย (2543) “สังคมกรรมทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน (2546) “วัฒนธรรมทางการเมือง” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักพื้นฐานทางรัฐศาสตร์* หน่วยที่ 11 หน้า 67-93 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- วัน กาตร์ เจ๊ะห์มาน (2550) “ทางออกของปัญหาภาคใต้ ปัญหาการต่อสู้ของขบวนการปลดปล่อยปาตานี” ใน *สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ ยุติไฟใต้* หน้า 167-174 กรุงเทพมหานคร ชรรมดาเพรส
- ศิริลักษณ์ พรหมงาม (2546) “พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสัตหีบ” *ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*
- ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (2548) “การฝึกอบรม หลักสูตรผู้นำหน่วย” (เอกสารฝึกอบรม)
- ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (2550) “การฝึกอบรมหลักสูตรจู่โจม” (เอกสารฝึกอบรม)
- สงคราม ชื่นภิบาล (2531-2532) “แนวทางแก้ไขปัญหาความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้” *วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 31*
- สพโชค ลชิดากุล (2518) “การศึกษาโครงสร้างและวัฒนธรรมของประชาชน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา, ปัตตานี, นราธิวาส และ สตูล) สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ
- “สภาพทั่วไปจังหวัดนราธิวาส” ค้นคืนวันที่ 19 กรกฎาคม 2550 จาก <http://www.pocnara.go.th/provnara/nara/nara7.htm>
- สมเกียรติ วันทะนะ (2544) *อุดมการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย นครปฐม โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมและฝึกการอบรมการเกษตรแห่งชาติ*
- สมศักดิ์ เนียมเล็ก (2544) “วิเคราะห์ความคิดทางการเมืองของพุทธทาสภิกขุ” *ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- สิทธิพันธ์ พุทธหุน (2541) *ทฤษฎีพัฒนาการเมือง พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- สุรชาติ บำรุงสุข (2550) “บัญญัติ 10 ประการ : ประเทศไทยกับการแก้ปัญหภาคใต้” ใน *สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ ยุติไฟใต้* หน้า 160-166 กรุงเทพมหานคร ชรรมดาเพรส
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2548) *จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*

เสนีย์ คำสุข (2546) “พลวัตทางการเมือง” ใน *เอกสารการชดววิชาหลักพื้นฐานทางรัฐศาสตร์*
หน่วยที่ 7 หน้า 257-299 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
รัฐศาสตร์

หวันอับดุลเลาะห์ ทรงเลิศ (2546) “ความแปลกแยกทางการเมืองชาวไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี”
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“หลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้” ค้นคืนวันที่ 21 มกราคม 2551 จาก

http://www.sobkroo.com/m_05.htm

อรุณ พร้อมเทพ (2550) “วิเคราะห์สถานการณ์ภาคใต้ในกรอบความคิดว่าเราจะทำอย่างไรดี?” ใน
สุริชัย หวันแก้ว บรรณาธิการ *ยุติไฟใต้* หน้า 105-121 กรุงเทพมหานคร พรรคมดา
เพชร

Almond, Gabriel A. and Powell, G. Bingham Jr. (1966). *Comparative Politics: A
Development Approach*. Boston : Little, brown & Co.

_____. (1980). *Comparative Politics Today :A World View*. Boston : Little, brown & Co.

Langton, Kenneth P. (1969). *Political Socialization*. London : Oxford University Press

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

เรื่อง การปลูกฝังความคิดทางการเมือง ของผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ :
ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดนราธิวาส

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนและสาระสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมือง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพ โสด สมรส หม้าย
4. อาชีพ.....
5. ภูมิลำเนาเกิด นราธิวาส ยะลา ปัตตานี อื่น ๆ.....
6. ระดับการศึกษา

สายสามัญ

ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

สายศาสนา

ระดับต้น ระดับกลาง

ระดับสูง
7. สถานภาพในกลุ่ม แกนนำ แนวร่วม
8. ระยะเวลาที่เข้ากลุ่มก่อความไม่สงบปี

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับขั้นตอนการปลูกฝังความคิดทางการเมือง

1. ขั้นตอนการสรรหาผู้เข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส

1.1 การคัดเลือกผู้เข้าร่วมขบวนการ คัดเลือกผู้มีคุณสมบัติอย่างไร

.....
ทำไมจึงได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมขบวนการ
.....
ตอนแรกได้รับการติดต่ออย่างไร
.....

1.2 การชักจูงเข้าร่วมขบวนการ มีวิธีการอย่างไร

.....
เขาพูดชักจูงอย่างไร
.....
มีลำดับขั้นตอนการเข้าร่วมขบวนการอย่างไร
.....

1.3 การโน้มน้าวจิตใจให้เข้าร่วมขบวนการ มีวิธีการอย่างไร

.....
เขาทำให้เชื่อได้อย่างไร
.....
มีจุดไหนที่ทำให้เราตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการ
.....

1.4 ผู้ปลูกฝังบอกว่าอย่างไรบ้าง มีเป้าหมายอะไร ต้องการอะไร

.....

1.5 ผู้ปลูกฝังเป็นใคร รู้จักกันหรือไม่

.....

2. ขั้นตอนการปลูกฝังความคิดและการฝึกอบรม

2.1 เรื่องที่แกนนำ นำมาปลูกฝังความคิดมีเรื่องอะไรบ้างและมีเนื้อหาสำคัญอะไรบ้าง

.....

2.2 การปลูกฝังความคิดมีขั้นตอนอย่างไร (เขาทำอะไร เขาสอนอย่างไร เขาให้รู้เรื่องอะไรบ้าง)

.....

2.3 คิดว่าการปลูกฝังดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายหรือมีความต้องการอะไร (แบ่งแยกดินแดนใช่หรือไม่หรือมีประเด็นอื่น ๆ อีก อะไรบ้าง)

.....

2.4 ในการฝึกอบรมมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

.....

สอนทำอะไรบ้าง

.....

มีการฝึกอะไรบ้าง

.....

มีการฝึกให้ใช้อาวุธหรือไม่

.....

ใช้ระยะเวลาในการฝึกประมาณกี่วัน

.....

ใครมาสอนมาฝึกให้ สอนและฝึกที่ไหน

.....

.....

.....

.....

3. ขั้นตอนการปฏิบัติการ

3.1 มีการปฏิบัติการก่อเหตุการณ์อย่างไรบ้างในการปฏิบัติการก่อความไม่สงบ ถูกกำหนดให้ทำอะไรบ้าง

.....
ระยะแรกคิดว่าทำได้หรือไม่ กลัวหรือไม่
.....
มีทีมงานหรือไม่ และมีการพบกับทีมอื่น ๆ อย่างไร
.....

3.2 มีการประเมินผลงานและการเลื่อนขั้นอย่างไร

.....
ความสำเร็จในการทำงานที่ได้รับคำสั่ง คู่มือไหน
.....
ใครเป็นคนบอกว่าเราผิดพลาดต้องแก้ไข ใครบอกว่าสำเร็จ
.....

3.3 มีค่าตอบแทนในการปฏิบัติการหรือไม่ อย่างไร

.....
ได้รับเงินมากหรือไม่ นอกจากเงินแล้วได้อะไรอีก
.....

3.4 ความรู้สึกหรือความคิดต่อการก่อความไม่สงบเป็นอย่างไร ความถูกต้องเป็นอย่างไร ไม่รักพ่อแม่บ้างหรือไม่ รักครูบ้างหรือไม่ รักชาติ รักแผ่นดินบ้างหรือไม่

.....
.....
.....
.....

4. ตารางสำคัญในการปลูกฝังความคิดทางการเมืองของผู้ก่อความไม่สงบ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

- พระราชบัญญัติ กฏอัยการศึก

-พระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัติ กฏอัยการศึก

ประเทศไทยได้ตรากฎหมาย กฏอัยการศึก เป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรกในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) คือ “กฏอัยการศึก ร.ศ.126” ตรงกับปี พ.ศ. 2450 จึงเป็นที่มาของ พระราชบัญญัติ “กฏอัยการศึก ร.ศ.126 ” ใน พ.ร.บ.กฏอัยการศึก ร.ศ.126 นี้ มี เพียง 8 มาตรา และใช้อยู่เพียง 7 ปี ก็ได้ถูกยกเลิกโดย พระราชบัญญัติ “กฏอัยการศึก พ.ศ.2457 ” ทั้งนี้ก็เพื่อให้ สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

ปัจจุบัน พ.ร.บ.กฏอัยการศึก พ.ศ.2457 ได้ประกาศใช้จนถึงวันนี้ เป็นเวลามากกว่า 91 ปี มีรายละเอียดของพระราชบัญญัติ กฏอัยการศึก ๙ รวม ๑๗ มาตรา ดังนี้.-

พระราชบัญญัติ กฏอัยการศึก พ.ศ.2547

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "กฏอัยการศึก พ.ศ. 2457"[รก.2457/-/388/13 กันยายน 2457]

มาตรา 2 เมื่อเวลามีเหตุอันจำเป็นเพื่อรักษาความเรียบร้อย ปราศจากภัย ซึ่งจะมีมาจาก ภายนอกหรือภายในราชอาณาจักรแล้ว จะได้มี ประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้กฏอัยการศึกทุก มาตรา หรือแต่บาง มาตรา หรือข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งของมาตรา ตลอดจนการกำหนดเงื่อนไข แห่ง การใช้บทบัญญัตินั้นบังคับในส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักรหรือตลอดทั่ว ราชอาณาจักร และถ้าได้ประกาศใช้เมื่อใด หรือ ณ ที่ใดแล้ว บรรดาข้อความ ในพระราชบัญญัติหรือบทกฎหมาย ใด ๆ ซึ่งขัดกับความของกฏอัยการศึกที่ใช้บังคับต้องระงับ และใช้บทบัญญัติของกฏอัยการศึกที่ ให้ใช้บังคับนั้นแทน

มาตรา 3 ถ้าไม่ได้ประกาศใช้กฏอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ในประกาศนั้นจะได้ แสดงให้ปรากฏว่า มณฑลใด ตำบลใด หรือเขตใดใช้ กฏอัยการศึก

มาตรา 4 เมื่อมีสงครามหรือจลาจลขึ้น ณ แห่งใดให้ผู้บังคับบัญชา ทหาร ณ ที่นั้น ซึ่งมี กำลังอยู่ได้บังคับไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือเป็นผู้บังคับบัญชาในป้อมหรือที่มั่นอย่างใด ๆ ของ ทหารมีอำนาจประกาศใช้กฏอัยการศึก เฉพาะในเขตอำนาจหน้าที่ของกองทหารนั้นได้ แต่จะต้อง รีบรายงานให้รัฐบาล ทราบโดยเร็วที่สุด

มาตรา 5 การที่จะเลิกใช้กฏอัยการศึกแห่งใดนั้น จะเป็นไปได้ต่อเมื่อมีประกาศกระแส พระบรมราชโองการเสมอ

มาตรา 6 ในเขตที่ประกาศใช้กฏอัยการศึก ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร มีอำนาจเหนือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการยุทธการระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบ

เรียบร้อย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนต้องปฏิบัติ ตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

มาตรา 7 ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ศาลพลเรือนจะมีอำนาจ พิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างปกติ เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาศึก และ ผู้มีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกมีอำนาจประกาศให้ศาลทหารพิจารณาพิพากษา คดีอาญา ซึ่งการกระทำผิดเกิดขึ้นในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกและ ในระหว่าง ที่ใช้กฎอัยการศึกตามที่ระบุไว้ในบัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ทุกข้อ หรือแต่บางข้อ และหรือบางส่วนของข้อใดข้อหนึ่งได้ ทั้งมีอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติม หรือ ยกเลิกประกาศดังกล่าวนั้นด้วยประกาศให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามความในวรรคแรก ให้มีผลบังคับเฉพาะคดีที่การกระทำผิดเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่เวลาที่ระบุไว้ในประกาศ วันเวลาที่ระบุนั้นจะเป็นวันที่ออกประกาศนั้นหรือภายหลังก็ได้ ประกาศ เช่นว่านี้ให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาด้วย นอกจากกรณีดังกล่าวแล้ว ถ้าคดีอาญาใดที่เกิดขึ้นในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกมีเหตุพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ หรือความสงบเรียบร้อย ของประชาชน ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะสั่งให้พิจารณาพิพากษาคดีอาญานั้นใน ศาลทหารก็ได้

มาตรา 7 ทวิ ประกาศให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ตามความในมาตรา 7 นั้น จะให้ศาลทหารในทุกท้องที่หรือแต่บางท้องที่มีอำนาจ พิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามที่กล่าวในมาตรานั้นเท่ากันหรือน้อยกว่ากันก็ได้

มาตรา 7ตรี เมื่อได้เลิกใช้กฎอัยการศึกแล้ว ให้ศาลทหารคงมี อำนาจพิจารณา มิได้ฟ้องร้องในระหว่างเวลาที่ใช้กฎอัยการศึกนั้นด้วย

มาตรา 8 เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกในตำบลใด เมืองใด มณฑลใด เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเต็มที่จะตรวจค้น ที่จะเกณฑ์ ที่จะห้าม ที่จะยึด ที่จะเข้าอาศัย ที่จะทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ และที่จะจับได้

มาตรา 9 การตรวจค้นนั้น ให้มีอำนาจที่จะตรวจค้นดังต่อไปนี้

(1) ที่จะตรวจค้นบรรดาสิ่งซึ่งจะเกณฑ์ หรือต้องห้าม หรือต้องยึด หรือจะต้องเข้าอาศัยหรือมีไว้ในครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งมีอำนาจ ที่จะตรวจค้นได้ไม่ว่าที่ตัวบุคคล ในยานพาหนะ เคหะสถาน สิ่งปลูกสร้าง หรือ ที่ใด ๆ และไม่ว่าเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น

(2) ที่จะตรวจข่าวสาร จดหมาย โทรเลข ทียบ ห่อ หรือสิ่งอื่นใดที่ส่ง หรือมีไปมาถึงกัน ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก

(3) ที่จะตรวจหนังสือ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ภาพโฆษณา บทหรือคำประพันธ์

มาตรา 10 การเกณฑ์นั้น ให้มีอำนาจที่จะเกณฑ์ได้ดังนี้

(1) ที่จะเกณฑ์พลเมืองให้ช่วยกำลังทหาร ในกิจการ ซึ่งเนื่องในการป้องกันพระราชอาณาจักร หรือช่วยเหลือเกี่ยวหนุนราชการทหารทุกอย่าง ทุกประการ

(2) ที่จะเกณฑ์ขุดขาน สัตว์พาหนะ เเสบียงอาหาร เครื่องศาสตราวุธ และเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ จากบุคคลหรือบริษัทใด ๆ ซึ่งราชการทหาร จะต้องใช้เป็นกำลังในเวลานั้นทุกอย่าง มาตรา 11 การห้ามนั้น ให้มีอำนาจที่จะห้ามได้ดังนี้

- (1) ที่จะห้ามมั่วสุมประชุมกัน
- (2) ที่จะห้ามออก จำหน่าย จ่ายหรือแจก ซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ภาพ บท หรือคำประพันธ์
- (3) ที่จะห้ามโฆษณา แสดงมหรสพ รับหรือส่งซึ่งวิทยุ วิทยุ กระจายเสียงหรือวิทยุ โทรทัศน์

(4) ที่จะห้ามใช้ทางสาธารณะเพื่อการจราจร ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำ หรือทาง อากาศ รวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มีรถเดินด้วย

(5) ที่จะห้ามมีหรือใช้เครื่องมือสื่อสารหรืออาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของ อาวุธ และ เคมิภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่มีคุณสมบัติทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สิน หรือที่อาจ นำไปใช้ทำเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีคุณสมบัติ ดังกล่าวได้

(6) ที่จะห้ามบุคคลออกนอกเคหะสถานภายในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด

(7) ที่จะห้ามบุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในเขตท้องที่ใดซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็น ว่าเป็นการจำเป็นเพื่อการยุทธ การระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยและเมื่อได้ ประกาศห้ามเมื่อใดแล้วให้ผู้อยู่อาศัยอยู่ในเขตนั้น ออกไปจากเขตนั้นภายในกำหนดเวลาที่ได้ ประกาศกำหนด

(8) ที่จะห้ามบุคคลกระทำหรือมีซึ่งกิจการหรือสิ่งอื่นใดได้ตามที่รัฐมนตรี ว่าการ กระทรวงกลาโหมได้กำหนดไว้ว่าควรต้องห้ามในเวลาที่ได้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา 12 บรรดาสิ่งซึ่งกล่าวไว้ใน มาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 นั้น ถ้าเจ้าหน้าที่ ฝ่ายทหารเห็นเป็นการจำเป็น จะยึดไว้ชั่วคราว เพื่อมิให้เป็นประโยชน์แก่ราชศัตรู หรือเพื่อเป็น ประโยชน์แก่ราชการทหาร ก็มี อำนาจยึดได้

มาตรา 13 อำนาจการเข้าพักอาศัยนั้น คือ ที่อาศัยใด ๆ ซึ่งราชการทหารเห็นจำเป็นและ ใช้เป็นประโยชน์ในราชการทหารแล้ว มีอำนาจอาศัยได้ทุกแห่ง

มาตรา 14 การทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่นั้น ให้มีอำนาจกระทำ ได้ดังนี้

(1) ถ้าแม้การสงครามหรือรบสู้เป็นรองราชศัตรู มีอำนาจที่จะเผาบ้าน และสิ่งซึ่ง เห็นว่าจะเป็นการกำลังแก่ราชศัตรู เมื่อกรมกองทหารลอยไปแล้ว หรือถ้าแม้ว่าสิ่งใด ๆ อยู่ในที่ซึ่งกีดกัน การสู้รบก็ทำลายได้ทั้งสิ้น

(2) มีอำนาจที่จะสร้างที่มั่น หรือคัดแปลงภูมิประเทศหรือหมู่บ้านเมือง สำหรับการต่อสู้ราชศัตรู หรือเตรียมการป้องกันรักษา ตามความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ทุกอย่าง

มาตรา 15 ถ้ามีผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งไม่มีภูมิฐานะอาศัยเป็นหลักฐาน หรือเป็นผู้มาอาศัยในตำบลนั้นชั่วคราว เมื่อมีความสงสัยอย่างหนึ่งอย่างใด หรือ จำเป็นแล้วมีอำนาจที่จะจับไล่ผู้นั้นให้ออกไปจากเมืองหรือตำบลนั้นได้

มาตรา 15 ทวิ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลใดจะเป็นราชศัตรูหรือได้ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อ คำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจกักตัวบุคคลนั้นไว้ เพื่อการสอบถามหรือตามความจำเป็นของทางราชการทหารได้ แต่ต้องกักไว้ ไม่เกินกว่า 7 วัน

มาตรา 16 ความเสียหายซึ่งอาจบังเกิดขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใด ในเรื่องอำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ตามที่ได้กล่าวมาแล้วใน มาตรา 8 และ มาตรา 15 บุคคลหรือบริษัทใด ๆ จะร้องขอค่าเสียหายหรือค่าปรับอย่างหนึ่ง อย่างใดแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไม่ได้เลย เพราะอำนาจทั้งปวงที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ได้ปฏิบัติและดำเนินการตามกฎหมายการศึกนี้ เป็นการสำหรับป้องกันพระมหากษัตริย์ ชาติ ศาสนา ด้วยกำลังทหารให้ดำรงคงอยู่ในความเจริญรุ่งเรือง เป็นอิสรภาพและสงบเรียบร้อยปราศจากราชศัตรูภายนอกและภายใน

มาตรา 17 ในเวลาปกติสงบศึก เจ้ากระทรวงซึ่งบังคับบัญชาทหาร มีอำนาจตรากฎเสนาบดีขึ้นสำหรับบรรยายข้อความ เพื่อให้มีความสะดวกและ เรียบร้อยในเวลาที่จะใช้กฎอัยการศึกได้ตามสมควร ส่วน ในเวลาสงครามหรือ จลาจล แม่ทัพใหญ่หรือแม่ทัพรองมีอำนาจออกข้อบังคับบรรยายความเพิ่มเติม ให้การดำเนินไปตามความประสงค์ของกฎอัยการศึกนี้ และเมื่อได้ประกาศ กฎเสนาบดี หรือข้อบังคับของแม่ทัพในทางราชการแล้ว ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของพระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนด
การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ.2548

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ.2548
เป็นปีที่ 60 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พระราชกำหนดนี้มีบทบาทยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 37 มาตรา 39 มาตรา 44 มาตรา 48 มาตรา 40 และมาตรา 51 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 218 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548”

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา 4 ในพระราชกำหนดนี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบกระเทือนหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงครามซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิ

เสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา 5 เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไขปราบปราม ระงับยับยั้ง พิณฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทัน่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ คราวละไม่เกินสามเดือน

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรมผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติอัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการ และเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตาม และตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศ

สถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา 11 และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อการป้องกัน แก้อิหรืระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 5 ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน

มาตรา 7 ในเขตท้องที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง หรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย หรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก้อิ ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือฟื้นฟู หรือช่วยเหลือประชาชน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการ และการแก้อิสถานการณ์เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมด หรือบางส่วนเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจหรือทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจ แม่ทัพ หรือเทียบเท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้อิสถานการณ์ฉุกเฉิน ในพื้นที่ และบังคับบัญชาข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการนี้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามการสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหาร ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารแต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเป็นการเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนหนึ่ง หรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม หัวหน้าผู้รับผิดชอบตามวรรคสี่ และหน่วยงานตามวรรคห้าได้ และให้ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์ และความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคล หรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ได้

ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา 9 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังนี้

- (1) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเขตสถานการณ์ฉุกเฉินในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น
- (2) ห้ามมิให้มีการชุมนุม หรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย
- (3) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือทั่วราชอาณาจักร
- (4) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคม หรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคม หรือการใช้ยานพาหนะ
- (5) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ
- (6) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่

และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเคืองร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้

มาตรา 10 เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา 7 วรรคสี่ เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา ๘ แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรีบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และถ้านายกรัฐมนตรีมิได้มีข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนดให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ

มาตรา 11 ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา 10 ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนเช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

(2) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

(3) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้นเพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน

(4) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคารสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงยุติโดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ระงับเหตุฉุกเฉินได้ทัน่วงที

(5) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการตั้งระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยอนุโลม

(6) ประกาศห้ามมิให้กระทำใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชน

(7) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักรเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐเพื่อความปลอดภัยของประเทศ

(8) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(9) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมิไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(10) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใด ได้เพียงใดให้เป็นไปตามเงื่อนไข และเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก

เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศเลิกประกาศตามมาตรา 11 โดยเร็ว

มาตรา 12 ในการจับกุม และควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา 11

(1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุม และควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่สถานี่ตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกิน

กว่าสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุม และควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดทำเนารายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้

การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขออนุญาตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 13 สิ่งของ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา 11 (9) หากเป็นเครื่องมือ หรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักร หรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้

มาตรา 14 ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งตามมาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 และมาตรา 15 เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

มาตรา 15 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 16 ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา 17 พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับ หรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุ หรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

มาตรา 18 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 หรือมาตรา 13 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา 19 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

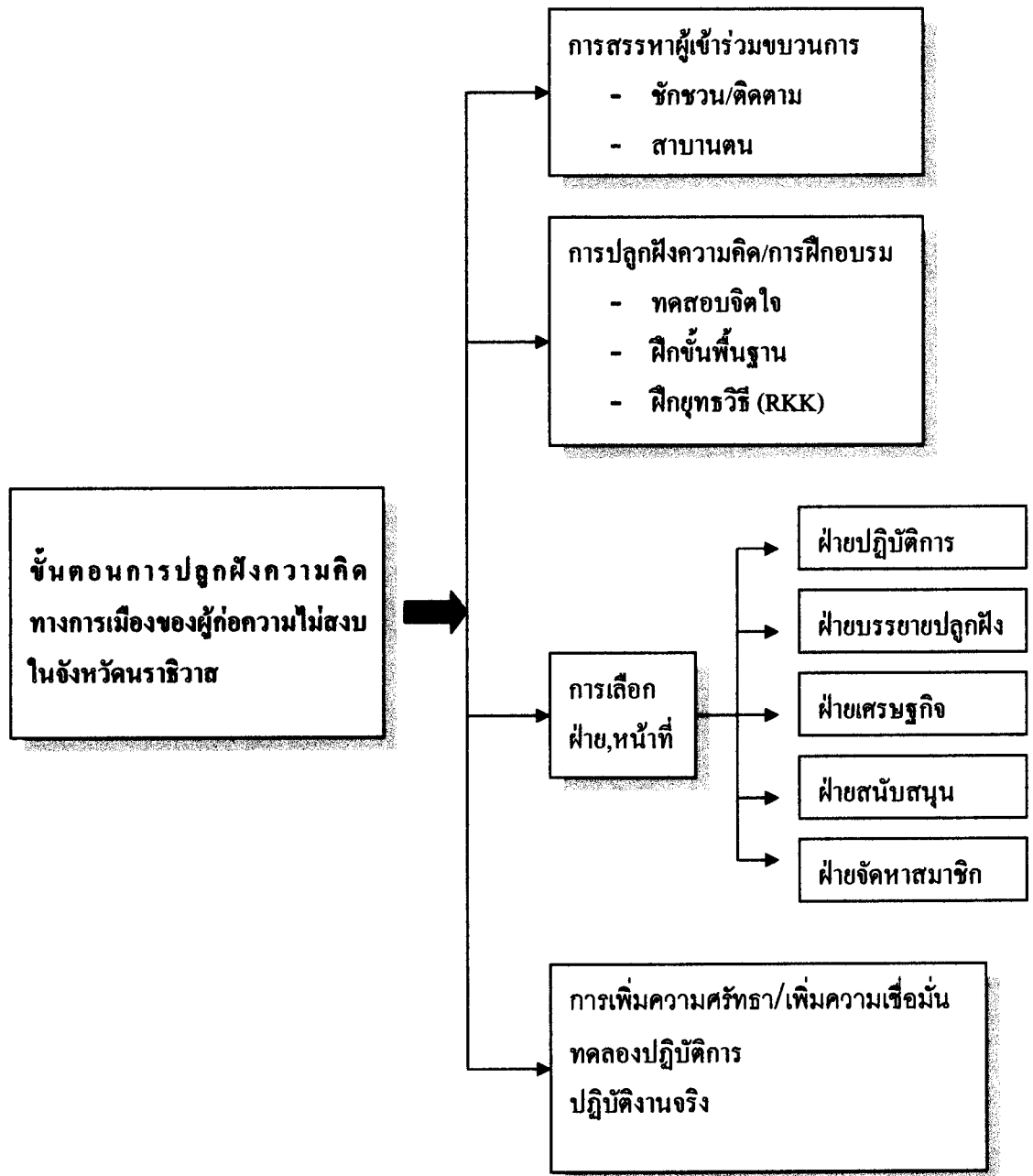
นายกรัฐมนตรี

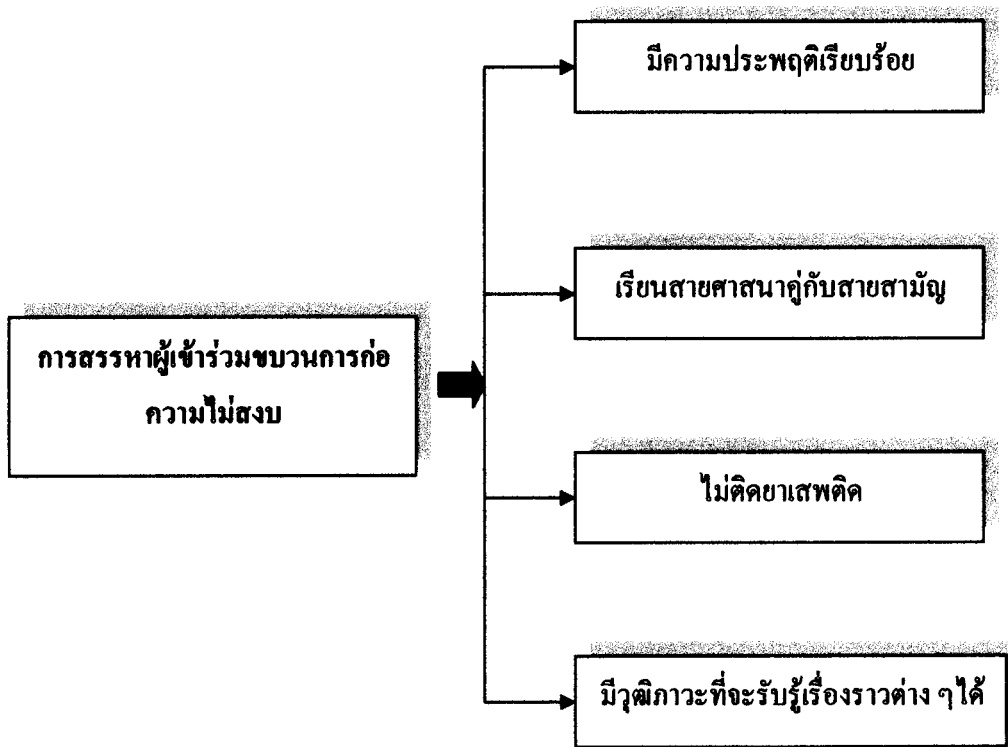
หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ใช้บังคับได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงได้โดยเร็ว รวมทั้งไม่อาจนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะ และการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับความเสียหายและเนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐซึ่งมีความร้ายแรงมากยิ่งขึ้นจนอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณาภาพแห่งอาณาเขตและก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศรวมทั้งทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือนร้อนจนไม่อาจใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และไม่อาจแก้ไขปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้สมควรต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษเพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัย และการรักษาสิทธิ และเสรีภาพของประชาชนทั้งปวงให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็วจึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

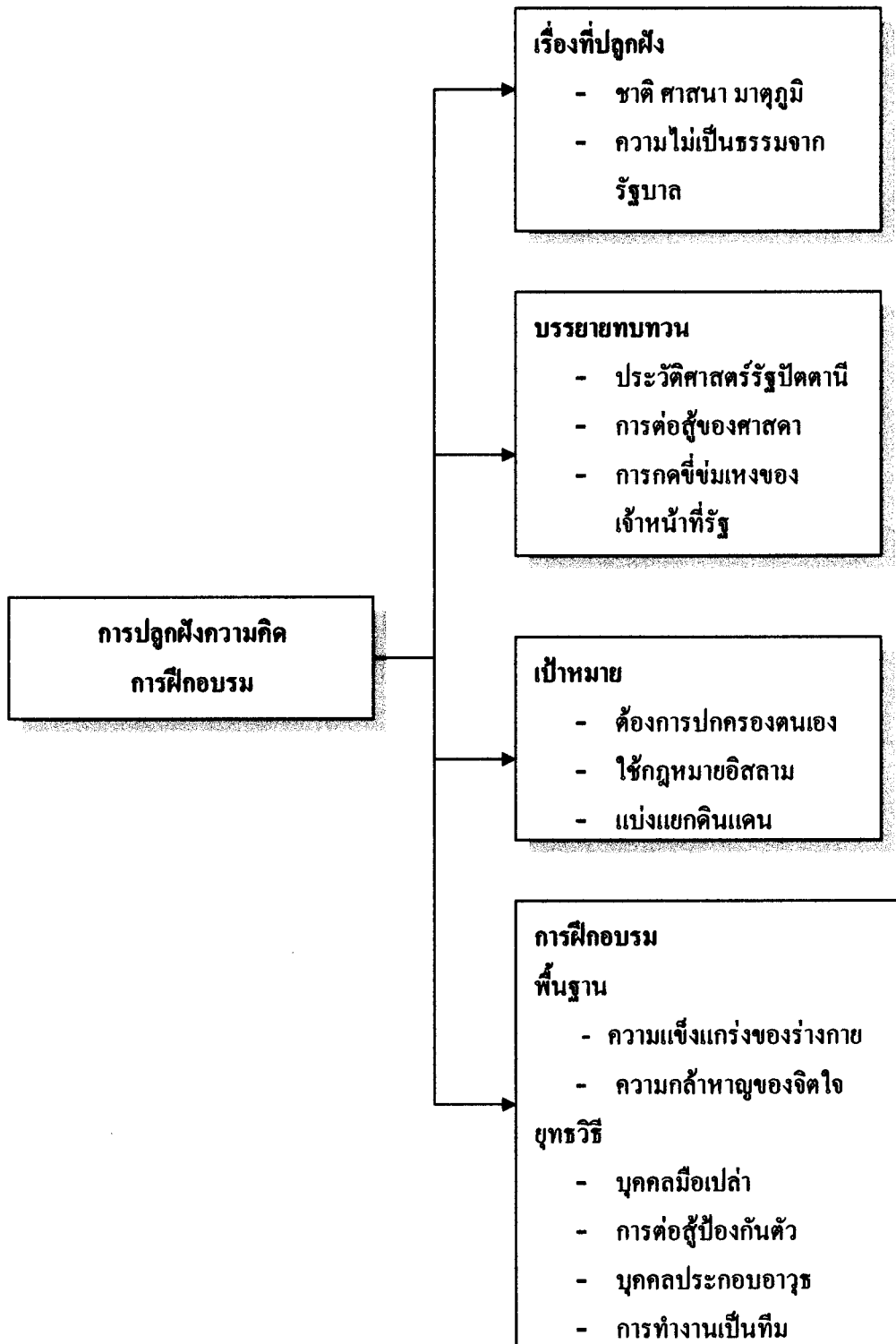
ภาคผนวก ก

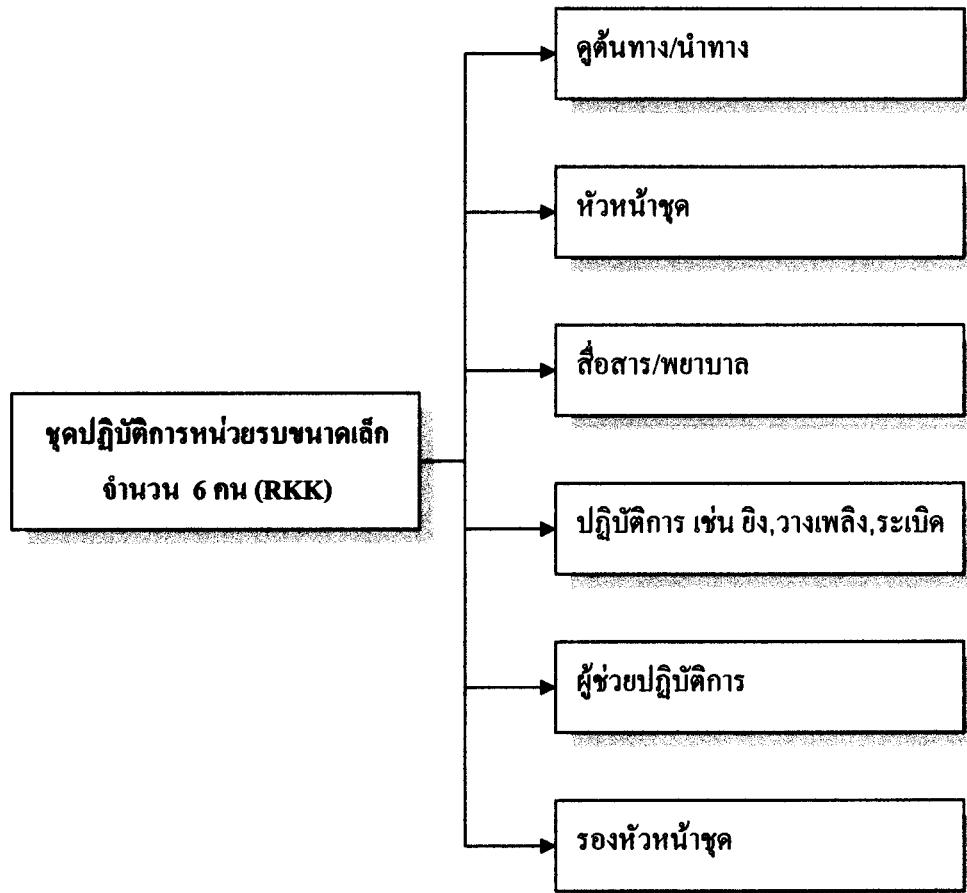
แผนภูมิสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

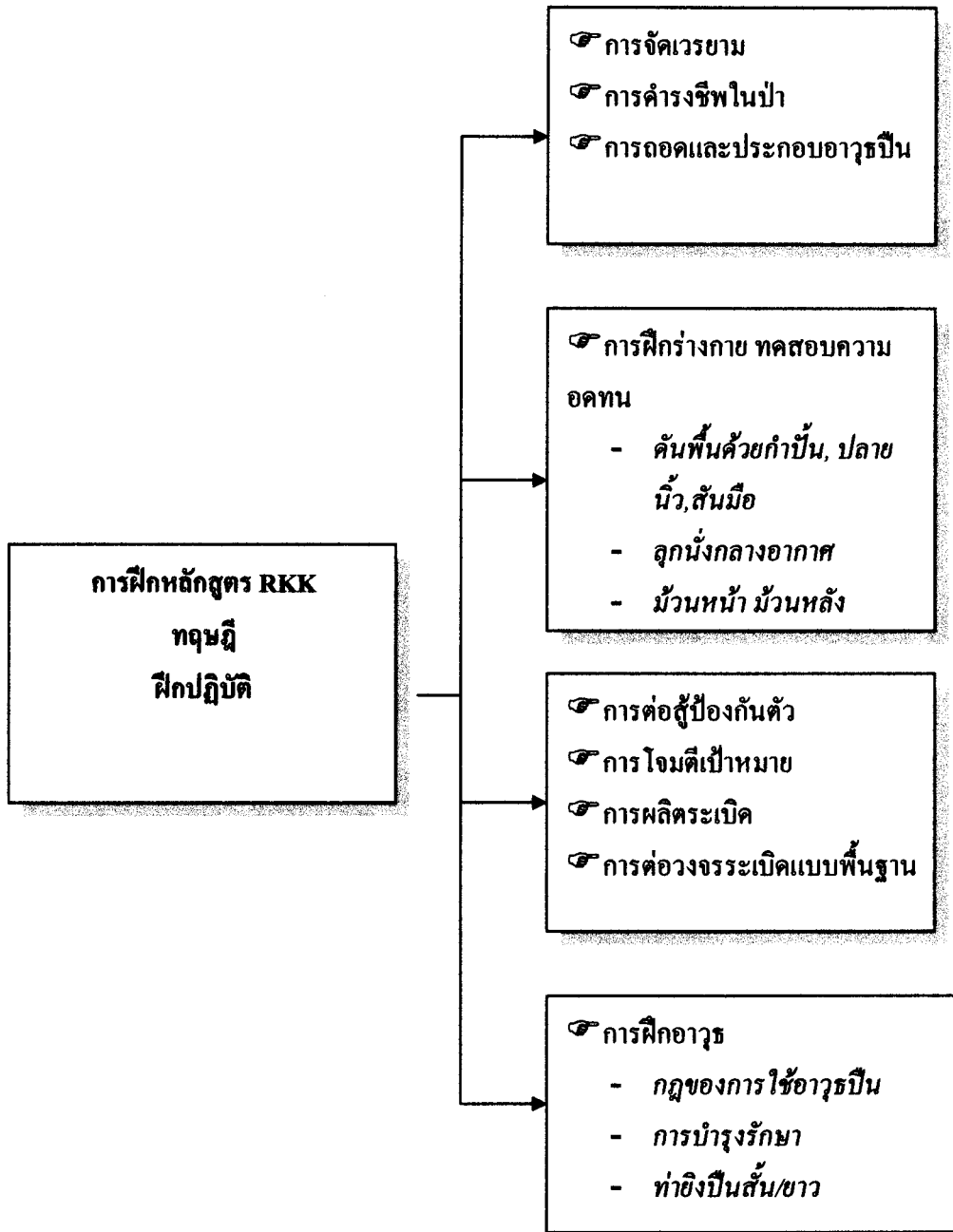
แผนภูมิสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ร้อยตำรวจโทอาทิตย์ เทียนศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	16 กรกฎาคม 2510
สถานที่เกิด	จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจภูธรเรือเสาะ อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
ตำแหน่ง	รองสารวัตรปกครองป้องกัน สถานีตำรวจภูธรเรือเสาะ